भारत-इतिहास-संशोधक-मंडळ स्वीय ग्रंथमाला क्र. ५१

ऐतिहासिक फारसी साहित्य

तृतीय खंड

Persian Sources of Indian History

Vol. III

By
Ganesh Hari Khare

Curator, B. I. S. Mandala

संपादक—गणेश हरि खरे

क्युरेटर भा. इ. सं. मंडळ

श. १८६१]   किंमत १॥ रु.   [A. D. 1939

पृ.	ओ.	अशुद्ध	शुद्ध
१५	१७	इ. १६५९	इ. १६४९
३९	६	शव्वाल	शाबान
४२	२	इ. १६५८	इ. १७०७
५१	टीप ओ. ३	एक फार्सी अनोळखी	رسوم...ممالک
५७	टीप ओ. २	४१	४५
५८	,,	४६	४५
६०	,,	४६	४५
६१	,,	व इतर ,	व ' यार मर्थीफ ' सेरीज इतर
६१	,,	४६	४५
६४	टीप ओ.२ व ६	४६	४५
६६	२१	१०२१ व १०२९	१०२९ व १०७१
७१	५	इ. १५२६	इ. १६२६
८१	१९	१९व्या ओळीपुढें '[समासांत*] ... ... پروانگو [خلاصجاں وزیر حلومت' असा मजकूर घालणें	

पुणें, पेठ भांबुर्डा घ. नं. ११५।१ येथें आर्यभूषण छापखान्यांत रा. रा. विठ्ठल हरि बर्वे यांनीं छापिलें आणि प्रो द. वा. पोतदार आणि श्री. सर. गं. ना. मुजुमदार यांनीं ११२।३ सदाशिव पेठ पुणें २ येथें प्रसिद्ध केलें.

प्रस्तावना

१

ऐतिहासिक फार्सी साहित्याचा हा तिसरा खंड आज पुरा होत आहे. याचीं पानें मंडळ त्रैमासिकाचें वर्ष १८ अंक ३ व ४ आणि वर्ष १९ अंक १, २ व ४ यांत क्रमशः आलीं असून त्यांत तीन प्रकरणांत मिळून ६५ लेख प्रसिद्ध झाले आहेत. हे कागद अगडी, गदग, चिसरहळ्ळि, लक्ष्मेश्वर व साळशी अशा पांच देसाई घराण्यांतील असून ते मंडळातर्फे संशोधनासाठीं कर्नाटकांत हिंडत असतां पूर्वी शिवचरित्रसाहित्य खंड ६ मध्यें प्रसिद्ध झालेल्या कागदपत्रांच्या संगतीनेंच मला मिळाले होते. पण हे भागशः प्रसिद्ध करावयाचें ठरल्यामुळें त्याचें पुस्तक संपण्यास एवढा विलंब लागला. उपर्युक्त देसायांनीं आपले अस्सल कागदपत्र संपादनासाठीं आजपर्यंत मंडळांत ठेवले याबद्दल मंडळातर्फे मी त्यांचा फार आभारी आहे.

हे कागद मंडळांत आल्यानंतर नक्कलण्याचें काम मंडळाचे मुनशी व मी अशा दोघांनीं केलें असून पुढील सर्व काम मुख्यतः मींच उरकलें आहे. हे कागद छापतांना सामान्य धोरण दुसऱ्या खंडाचेंच ठेविलें आहे. त्याप्रमाणें खुलाशाच्या टीपा ज्या त्या पत्राखालीं यावयास पाहिजे होत्या. पण मूळ कागदाचें यथातथ्य रूप समजण्यासाठीं आवश्यक अशा टीपाच पुष्कळ झाल्या व त्या ज्या त्या पत्राखालीं देणें अपरिहार्य होतें. यामुळें खुलाशाच्या टीपा शेवटीं दिल्या आहेत. पत्राचा कालानुक्रम त्यांची समजूत पडण्यास फार मदत करतो, म्हणून तो शेवटीं दिला आहे. आदिलशाही फर्मानें महाराष्ट्रांत फार मिळतात. तीं उलगडण्यास त्यांवरील शिक्के व तुघ्रे समजून घेणें अगदीं आवश्यक आहे. म्हणून या शिक्क्यांच्या अभ्यासाचें फलितही ग्रंथास जोडलें आहे. शेवटीं सूची दिली असून तींत अपरिचित गांवांची ओळख करून देण्याचा शिवसा खंड ६ प्रमाणें यत्न केला आहे.

अशा तऱ्हेनें सजविलेल्या या पुस्तकाचें महत्त्व संपादकास कितीही वाटलें तरी त्याची खरी किंमत अभ्यासक त्याचें स्वागत कसें करतात यावर अवलंबून आहे.

२

ह्या कागदांत आलेल्या ऐतिहासिक माहितीचा खुलासा टीपांमधून केला आहे. पण असे कित्येक मुद्दे आहेत कीं, ते टीपांत चर्चिले असते तर अधिक जागाही लागती व वारंवार पुनरुक्ति झाली असती. अशापैकीं तिहींचा परामर्श येथें घ्यावयाचें योजिलें आहे.

कित्येक आदिलशाही फर्मानांच्या शेवटीं 'परवानगी हुजूर...' व 'वस्सलाम सान...' अशीं एक किंवा दोन वाक्यें असतात. पैकीं पहिलें वाक्य फर्मान हुजूरच्या म्हणजे राजाच्या परवानगीनें निघालें असें सांगतें. प्रत्येक राजाज्ञा राजाच्या संमतीनें निघावयास पाहिजे. तेव्हां पहिला शेरा फर्मानावर असल्यास तो अनुरूपच आहे असें म्हटलें पाहिजे. पण दुसरा शेरा कशासाठीं ? त्या शेऱ्याचा अर्थ त्यांत उल्लेखिलेल्या मनुष्याच्या मार्फतीनें असा होतो.

आतापर्यंत आदिलशाही फर्मानें पुढील लोकांच्या माहितीनें निघाल्याचें आढळून आलें आहे. (१) किश्वरखान (सरे नौबत), (२) मिजाजखान, (३) दिलावरखान (सरसरे नौबत, अमीरे जुम्लह, नव सरसरे नौबत), (४) शाहनवाजखान (मज्लिसी हुजूर, सरे मज्लिस, वजीरे हुकूमत), (५) इख्लासखान (अमीरे जुम्लह, वजीरे हुकूमत), (६) दियानतुल्मुल्क (अमीरे जुम्लह, सरे मज्लिस), (७) मुस्तफाखान, (८) दौलत खवासखान (सरखवासे हुजूर), (९) खानभाई, (१०) रेहान इख्लासखान, (११) अमीनुल्मुल्क (वजीरे हुकूमत), (१२) शाह अबुल-हसन, (१३) सय्यिद नूरुल्लाह (सरखेले ममालिक), (१४) मसऊदखान. पैकीं फक्त मिजाजखान व खानभाई या नांवाविषयीं शंका येते. बाकी सर्व नांवें बरोबर आहेत. यांतील पहिले सहा २ ऱ्या इब्राहीमच्या कारकिर्दींत होते. ७ ते ११ व इख्लासखान हे मुहम्मदच्या कारकिर्दीत आढळतात. २ ऱ्या अलीच्या कारकिर्दीत फक्त १३ वा सांपडतो आणि १४ वा केवळ सिकंदरच्या राजवटींत होता असें दिसतें. इख्लासखान हें नांव नव्हे पदवी आहे. इब्राहीम आदिलशाहाच्या कारकिर्दींतील इख्लासखानाचें नांव काय होतें तें समजत नाहीं. पण शेवटीं दिलेल्या शिक्क्यांवरून व शिचसा ६।३४, ४१ यां वरून रैहान, यूसुफ, मुहम्मद व खानखानान असे आणखी चार इख्लासखान ठाऊक झाले आहेत. यांपैकीं फक्त खानखानानचा शिक्का फर्मानावर नाहीं. बाकीचे फर्मानांवरील शिक्क्यांमुळेंच ओळखूं आले आहेत.

शिक्क्यांत अथवा फर्मानांच्या समासांत उल्लेखिलेलीं उपर्युक्त मनुष्यें कोणी अधिकारी असलीं पाहिजेत हें उघड आहे. हे अधिकारी निरनिराळ्या काळीं कोणत्या अधिकारावर होते तें त्या त्या अधिकाऱ्यांच्या पुढें कंसांत दिलें आहे. सरखवासे हुजूर (खाशा नोकरांचा मुख्य), सरे नौबत (सेनानी), अमीरे जुम्लह (फडणीस), सरखेले ममालिक (घोडदळाचा मुख्य), सरे मज्लिस (सभापति) यांचे अर्थ कंसांत दर्शविल्याप्रमाणें असावे. मज्लिसी हुजूर व वजीरे हुकूमत यांचे निश्चित अर्थ कोणते हें मात्र समजत नाहीं. अर्थ कांहीं का असेनात. कित्येक फर्मानें फक्त राजाच्या परवानगीनें, तर कित्येक राजाच्या परवानगीनें व कोणा

प्रधानाच्या माहितीनें कां मुद्रावी याचा नीट उलगडा होत नाहीं. पण मला असें वाटतें कीं, केवळ लष्करी हालचालींचीं फर्मानें फक्त राजाच्या परवानगीनें सुटत, तर कारभार, महसूल इत्यादि प्रकरणांतील फर्मानें कोणा तरी प्रधानाच्या माहितीनें निघत. एकाच वेळीं अनेक प्रधान असल्यानें निरनिराळ्या खात्यांसंबंधीं सुटलेल्या एकाच वेळच्या फर्मानांवर भिन्न प्रधानांच्या माहितीचे शेरे आढळणें स्वाभाविक आहे व तसे ते आढळतातही.

अनेक आदिलशाही फर्मानांत सुहूर व हिजरी अशा दोन्ही कालगणनांचे उल्लेख असतात. हे कधीं एकमेकांशीं जुळते आढळतात, तर कधीं हिजरी सुहूरच्या पुढें गेलेला सांपडतो. अशा वेळीं दोन्ही गणनांचा मेळ कसा घालावयाचा हा प्रश्न पडतो. याचें उत्तर मीच मागें शिवाजी निबंधावली भाग २ पृष्ठ ८९ वर देण्याचा प्रयत्न केला आहे; पण तो उलगडा आज मला समाधानकारक वाटत नाहीं. केवळ लष्करी हालचालींच्या फर्मानांवर सुहूरचा उल्लेख प्रायः आढळत नाहीं. तेव्हां त्याचा संबंध कारभारविषयक प्रश्नांशीं असला पाहिजे. या व इतर खंडांतील अनेक फर्मानांवरून असें दिसतें कीं, विजापुरी राज्यांत सुहूर गणनेचें वर्षच राज्यकारभारांत प्रमाण मानलें जाई. अर्थात् नवीन नेमणुकी, बदल्या, इनामें व मोकासे काढणें, देणें, अदलाबदल, निरनिराळ्या वसुल्या या सर्व सुहूर वर्षावर चालत. तेव्हां अशा कोणत्याही बाबींसंबंधीं फर्मान असलें व त्यावर सुहूर सनाचा उल्लेख सांपडला तरी त्याचा फर्मानाच्या तारखेशीं कांहीं संबंध नसून त्यांत उल्लेखिलेल्या इनामादि विषयांशीं तो निगडित आहे असेंच समजलें पाहिजे. यामुळें सुहूर व हिजरी यांचा मेळ आहे कीं नाहीं हें पाहण्याची तादृश आवश्यकता नाहीं व तो नेहमीं घसेलच असेंही मानवत नाहीं. हा मुद्दा नीट समजण्यासाठीं येथें एक महत्त्वाचें उदाहरण देतों. 'मुधोळ संस्थानच्या घोरपडे घराण्याचा इतिहास' या पुस्तकांत हि. १०८१ जमर १५ या तारखेचीं ६ फर्मानें प्रसिद्ध झालीं आहेत[१]. यांत बाजी घोरपड्यानें बजाविलेल्या सेवेबद्दल त्याच्या मुलास पांच परगणे सुहूर १०६८ पासून इनाम दिले आहेत. येथें फर्मानांतील सुहूरपेक्षां हिजरी साल ३ वर्षांनीं पुढें आहे. तीं फर्मानें छापतांना सुहूरचा उल्लेख चुकला असावा अशी माझी कल्पना होती; पण आज मला तसें वाटत नाहीं. तें इनाम सुहूर १०६८ पासून बाजीच्या मुलाकडे चालू झाल्याचें धरावयाचें येवढाच त्याचा अर्थ आहे. यावरून सुहूर सन आणि त्याच्या निर्देशापूर्वी प्रत्येक फर्मानांत ز| (पासून) हा शब्द आढळतो तो दोन्ही बहुतेक ठिकाणीं सहेतुक असतात असें म्हणता येतें[२].

---

१ परिशिष्ट अ पृ. ७०–७७. २ यास कांहीं फर्मानांचे अपवाद आहेत; पण तो सुहूर सनाचा उल्लेख करण्याचे रूढीच्या अंधानुकरणाचा परिणाम असावा.

पण मग येथें हा प्रश्न उत्पन्न होतो कीं, ज्या आज्ञेचा अमल एका विशिष्ट कालापासून बसावयाचा तो त्या कालानंतर कांहीं महिन्यांनीं अथवा वर्षांनीं यावयाचा हें कितपत युक्तिसिद्ध आहे ? यावर माझें उत्तर असें—अनेक फर्मानांचा सूक्ष्म अभ्यास असें दाखवितो कीं, तीं ठराव मुद्दतीच्या मोहिमांचे किंवा विनंत्यांचे निकालरूप असतात. तेव्हां त्यांत निकालाचे मागेपूर्वीच्या कालाचा उल्लेख आल्यास नवल नाहीं. आजही कित्येक दाव्यांचे निकाल होऊन मागील अनेक वर्षांचें वेतन, इनामी उत्पन्न इत्यादींच्या पैशाची भरपाई करण्यांत येते. मग पूर्वीच्या दिरंगाईच्या काळांत तसें होत असल्यास त्यांत अपूर्व असें काय आहे ? तात्पर्य फर्मानांतील शुहूर सनाचा उल्लेख त्या फर्मानाच्या कालाचें निर्णायक गमक होऊं शकणार नाहीं.

या ग्रंथांत प्रसिद्ध केलेल्या फर्मानांत कांकी (कानिके), पारकी (पेरिके), नदी टोकरा, गावहर्दुखाना, कावली असे पांच सामान्यतः महाराष्ट्रांतील कागदपत्रांत न आढळणारे हक्क उल्लेखिले आहेत. कानिके म्हणजे नजर व पेरिके म्हणजे विनंति, प्रार्थना. तेव्हां दोहोंचा अर्थ नजर म्हणून व विनंति करण्यासाठीं द्यावयाचे कर असा होईल. नदी उतरण्यासाठीं कर्नाटकांत कानडे व पाबु यांच्या आपल्याकडील कावडीप्रमाणें मोठ्या पाट्या करतात त्यास टोकरी म्हणतात. तेव्हां नदी टोकरा म्हणजे नदी उतरण्याच्या सोयीसाठीं घेतलेला कर होय. गाव हर्दुखाना म्हणजे गांवची आयुधशाळा, अर्थात् आयुधशाळेसाठीं घेतलेला कर. कानडी कोशांत कावलीचे रक्षण, रक्षक, गोठा, इत्यादि अर्थ दिले आहेत. तेव्हां कावलीचा परचक्रापासून रक्षण करण्यासाठीं द्यावयाचा कर असा अर्थ पुढें झाला असावा.

अक्षय्य तृतीया शक १८६१ { . ग. ह. खरे.

अनुक्रमणी.

संक्षेप

अ., अ. आ.–अली आदिलशाह
आ–आग्नेय
ई–ईशान्य
उ–उत्तर
ऐफासा–ऐतिहासिक फार्सी साहित्य खंड व लेखांक
चो–चोफोली
जु.–जुलूस सन
द–दक्षिण
द. म. इ. सा.–दक्षिणच्या मध्ययुगीन इतिहासाचीं साधनें खंड व पृष्ठ
न., ना. अ.–नादर अली
नै–नैर्ऋत्य
प– पश्चिम
पू– पूर्व
फा– फार्सी
मु., मु. आ.–मुहम्मद आदिलशाह
मो–मोठा
[मो. जा. *] – मोकळी जागा
वसीरे.– वसीरे हुकूमत
वा.– वाटोळा
शि.– शिक्का
शिचप्र–शिवचरित्रप्रदीप
शिचसा., शि. च. सा.–शिवचरित्रसाहित्य खंड व लेखांक
शिभा–शिवभारत
सो.–सरे मजलिस
सु.–सुहूर सन
हि–हिजरी सन
हुप–हुजूरच्या परवानगीनें

ऐतिहासिक फारसी साहित्य

तिसरा खंड

—०—

१ अगडी–देसाई

या प्रकरणात प्रसिद्ध होत असलेले कागद मला अगडी (हावेरी–धारवाड) येथें श्री. आबासाहेब व श्री भय्यासाहेब बहादुर देसाई याजकडे मिळाले. यांचे दोन भाग पडतात एक असल कागद व दुसरा पुस्तक किंवा घडीच्या रूपानें असलेले नकल कागद या नकल कागदांचीं मूळेंही त्यांजपाशीं होतीं पण तीं एका मिनामार्फत भाषांतर करण्यासाठीं कोणा परकी गृहस्थाकडे दिलीं असून अजून त्यांच्या हातीं आलीं नाहींत यामुळें काहीं कागदांच्या बाबतींत नकलावरच काम भागवावें लागत आहे. नकलांतील नेहमीचे दोष यांतही असणार हें उघड आहे.

हे १ सु ९८३ हि. ९९१ शाबान २०	१ الملک لله	श १५०५ भाद्रपद वद्य ७ इ १५८३ आगस्ट २९

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب کارکنان [*و] دیسایان [*و] مقدمان و رعایای فرمات بورلے بوکے مقامات (معاملات) معامله بنکاپور آنکه شهور سنه ثلاث ثمانین و تسع مایه هملت کوندا را [*بر] مراحم پادشاهانه و عواطف خسروانه ممتاز و سرافراز کردانیده سردیسای فرمات مذکور نصب فرموده شده است که مدراث ابدی و سرمدی او بوده باشد می باید که سردیسای گری باو رجوع داشته بر دوام قاعده رعایت عزت نمایند و جمیع رعایاے در ماده گردند و حلال حواری دیوان تابع سخن او بوده باشند و در جمیع امور و اقدام نماید و نواحی کوشند و آنچه در باب تمشیت و تقویت مرام و رایت معلوم نمایند بعمل موافق ساختہ بجا[*ا]ورند تا دایلند انعام

مهالی (انلی) کہ باو مرحمت فرموده شده است بدین تفصیل

لوازم در کوئے	امهالی درکهدے	انعام زمین یکن تخم
سہ جتل	ہر دو حصہ	پلچ گرو
باغ یک قطعہ	چہا [*ر] پالیلی	

بدین موجب سال بسال جاری دارند و دنبالہ نمایند درین باب تجاوز ننمایند کہ با او مرحمت فرموده دهانیده شده است تعلیق نوشتہ گرفتہ اصل باز دهند برحکم فرمان همایون روند ۲۰ ماه شعبان المعظم سنہ ۹۹۱

بروانگی حضور اشرف اعلی و سرسرنوبت با علاقہ خان عالیشان دلاور خان امیر جملہ (جملہ) کہ بلدست محال خان اعظم بلال خان مسطور است

[मोर्तब*] विपु संवछर शेके १५०३

[सारांश*]

२ रा इब्राहीम आदिलशाह→ कारकून, देसाई, मुकद्दम व रय
कर्यात होरलीपोटी मामले संकाप

हणमंतगौडास बादशाही कृपेनें उपर्युक्त कर्यातिच्या सरदेसगतीच
मिरास नेमून दिली आहे. त्याजकडे ती चालवून तिच्या धान्यास मा
द्यावा. रयतेनें त्याच्या सल्ल्याप्रमाणें वागून सरकारशीं निष्ठा दाखवावी. त्या
दिलेल्या इनामाचा तपशील असा : पाच कुडो बियाणाची जमीन
दरखंडीस...चार पायली, दर गोणीस तीन जितल, लवाजिमा व बागेच
एक तुकडा. येणेंप्रमाणें सालोसाल चालूं ठेवावें. ता. २० शाबान सन ९९
[हि.*], सु. ९८३. हुजूरच्या परवानगीनें व दिलावरखानाच्या माहितीनें.

ले. २ सु. ९८३ हि. ९९१ शाबान २२	२*	श. १५०५ भाद्रपद वद्य इ. १५८३ आगस्ट ३१

[मोर्तब*] विपु संवछर शेके १५०३

---

*यांत आलेला फार्सी मजकूर मामुली व जवळजवळ वरच्या सारखाच असल्यामुळें गाळला आहे. फक्त सारांश दिला आहे.

[सारांश*]

२ रा इब्राहीम आदिलशाह → खुर्शीदखान नायब गैबत व कारकून मामले दारुल-फतह बंकापूर

हनुमंतगौडास बादशाही कृपेनें उपर्युक्त मामल्यांतील कर्यातींच्या सरदेसगतीची मिरास नेमून दिली आहे. त्याजकडे ती चालवावी व तिच्या धाऱ्यांस मान याचा. रयतेनें त्याच्या सल्ल्यांत राहून व त्यास मदत करून सरकारशीं निष्ठा दाखवावी. त्यास दिलेल्या इनामाचा तपशील: मौजे लक्ष्मापूर कर्यात तिळवळ्ळी, दर गोणीस उभा मार्गे तीन जितल, कर्यात होरलीपोटी मध्यें दर गोणीस ३ जितल, पाच कुडो बियाणाची जमीन, दर खंडीस चाळीस (चार) पायली, एक बागेचा तुकडा, कर्यात राणे बेन्नूर, सरदेसायाकडे पूर्वी चालूं होती ती बाग, शिवाय होलीपली मौजा, उभा मार्ग दरगोणीस ३ जितल, दर खंडीस चार पायली, केरूर खुर्द कर्यातींत दर गोणीस ३ जितल, बागेचा एक तुकडा व पाच कुडो बियाणाची जमीन. हें सर्व कायम समजून वंशपरंपरेनें त्याजकडे चालवावें. ता. २२ शाबान सन ९९१ [हि.*], सु. ९८३. हुजूरच्या परवानगीनें व दिलावरखानाच्या माहितीनें.

२

ले. ३ हि. १०३५ जिल्हेज १८	هوالعابل الملک لله	श. १५४८ भाद्रपद वद्य ५ इ. १६२६ आगस्ट ३१

فرمان همایون شرف صدور یافت آنکه دیسائی پرگنه لوتل
بداند که درین وقت شجاعت [*و] رفعت دستگاه مدرعلی رما
حوالدار معامله بنکاپور و بعضی محالات در باب دولتخواهی و
جانسپاری که او در مصلحت کنگ نایک حرام خوار بظهور
می رساند بدرگاه والا معروض داشته بود روشن شد شاد
باش که این معنی مستحسن طبع اشرف گردید چون او
دیسائی حلال خوار و میراث دار قدیم است می باید که نیز
هم در باب سرانجامی مصلحت آنطرف جانب مشارالیه بگوید
دالموجب سرانجام نماید که موجب سرافرازی او است

تا دانند بر حکم فرمان اشرف رود تحریراً فی ۱۸ شهر ذیقعده
سنه ۱۰۳۵

پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی با علام
وکیل السلطنه العلیه العالیه فرزندی شاه نواز خان مهر معلق
(معلی) و وزیر حکومت

[मराठी°] क्रोध नाम संवत्सर शके १५४७

[सारांश°]

२ रा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गुलठ

सांप्रत मामले चंदापूर व इतर महाल यांचा हवालदार मीर अली रजा याने, हामसोर केंगनायक यांजवरील मसलतीच्या बाबत त्याने (देसायाने) राजनिष्ठा व प्राणार्पणबुद्धि दाखविली तिजविषयी, लिहिलें तें समजलें व पसंतीस आलें. शाबास. तो जुना, मिरासदार व एकनिष्ठ देसाई आहे. त्याने त्या बाजूच्या मसलतीच्या व्यवस्थेबाबत तो (हवालदार) सांगेल त्याप्रमाणें करावें. तें त्याच्या उत्कर्षास कारण होईल. फर्मानाप्रमाणें अमल करावा. ता. १८ जिल्काद सन १०३५ [हि.°] हुजूरच्या परवानगीनें व शाहनवाज-खानाच्या माहितीनें.

डे. ४ } ४ { श. १५५२ कार्तिक वद्य १०
हि. १०४० रसर २४ } نقل { इ. १६३० नोव्हेंबर १९

پروانه سپه خان والاشان شیر خان فوجدار و جاگیردارا
پرگنه هوکے مذکور از قرار تاریخ بیست چهارم ۲۴ ربیع الثانی
سنه ۱۰۴۰ آنکه عاملان پرگنه هوکے مذکور حاکم سرکار بدانند که
خدمت دیسمکهی و دیسپاندگی محل مذکور بدستور سند سابق
بهلبی گونده دیسمکهی و دیسپاندیه آنجا مقرر داشته رسوم
دیسمکهی سرصدی دوازده نیم هون و رسوم دیسپاندگی
سه صد هون دهد و موضع بیرگونده تصیم دیسمکهی و موضع
دادرربی تصیم دیسپاندی پرگنه مسطور که بموجب سند سابق
دستور انعام اوست بدستور سند سابق موافق گذاشته باشند
مزاحم نشوند و نقل پروانه گرفته اصل واپس بدهند هرسال

استدعای سند مجدد ملك درين باب تاكيد بليغ شناسند قلمی شد
[मोडींत*] प्रमोदूत संवछर शोके १५५२

[सारांश*]

शेरखान फौजदार व जागीरदार परगणे होळे होन्नूर → अमलदार परगणे होळे होन्नूर जागीर सरकार

वरील महालाच्या देशमुखीची व देशपांडगीची चाकरी पूर्वीच्या सनदेप्रमाणें तेथील देशमुख व देशपांडे हनुमंतगौडा याकडे कायम आहे. देशमुखीचा रुसूम ३१२॥ होन आणि देशपांडगीचा रुसूम २०० होन घरण(?), शिवाय देशमुखीच्या नात्यानें बन्यहगोंद्री आणि देशपांडकीच्या नात्यानें दावरपी–दोन्ही वरील परगण्यापैकीं–हीं गावें पूर्वीच्या सनदेप्रमाणें त्यास इनाम आहेत. तरी वरील गोष्टी त्याजकडे चालवाव्या. अडथळा करूं नये. ता. २४ रबिलाखर सन १०४० [हि.*]

५

शे. ५ सु. १०२९ हि. १०४८ शाबान ३	هو الجليل الملك لله	श. १५६० मार्गशीर्ष शुद्ध ४ इ. १६३८ नोव्हेंबर २९

[नाद् अलीचा शिक्का*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعامل دیسایان پرگنه
بنکاوتی انکه از شهور سنه تسع ثلاثین و الف از راه مراحم
بادشاهانه و فرط عواطف خسروانه پرگنه مذکور در وجه مقاصالی
هنمنت گوده مع کل باب مرحمت فرموده بحالند شده است
می باید که پرگنه مذکور بدستور نمایند و در نص و تصرف او
باز گذارند تا دانند بوحکم فرمان اشرف روند تحریراً فی
سیوم شهر شعبان سنه ۱۰۴۸

بپروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی ۱ [समासांत*]

---

१ पाठीवर मोडींत 'फर्मान देसाई बनावती बमागुला', हणमनगौ, हणमंतगौडास मोकासा' व कानडींत [illegible] असे शेरे.

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → देसाई परगणे गंगावती

परगणे मजकूर हनुमंतगौडा यास मुकासा म्हणून दिला आहे. तरी तो त्याच्या ताब्यांत द्यावा. ता. २-शाबान सन १०४८ [हि.*], सु. १०३९. हुप.

६

लें. ६ सु. १०४२ हि. १०५१ शव्वाल४	هوالخلیل الملک لله	श. १५६३ पौष शुद्ध ६ इ. १६४१ डिसेंबर २७

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسایان پرگنہ گنگاوتی آنکه از شهور سنہ اثنی و اربعین و الف ازراه مراحم پادشاهانہ و فرط عواطف خسروانہ پرگنہ مذکور بابت نوسنچلی نسبت اورچپا نایک دیسائی پرگنہ کنکیری در وجہ استقاست مقدم الامثال هنمنت گونده دیسای سمت کونل مع کل باب مرحمت فرموده دهانیده شده است می باید کہ پرگنہ مذکور دنبالہ نمایند و در قبض و تصرف مشارالیہ بار گذارند تادالله برحکم فرمان اشرف روند تحریراً فی التاریخ چهارم ماه شوال سنہ ١٠٥١

پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → देसाई परगणे गंगावती

कनकगिरीचा देसाई ऊरचप्पा नायक याजकडेचा नौसंचणीचे बाबतींतील परगणे मजकूर (गंगावती) मुत्तल समतेचा देसाई हनुमंतगौडा याजकडे सर्व बाबींसह मुकासा म्हणून दिला आहे. तरी वरील परगणा हनुमंतगौडाच्या ताब्यांत द्यावा. फर्मानाप्रमाणें अमल करावा. ता. ४ शव्वाल सन १०५१ [हि.*], सु. १०४२. हुप.

७

हे. ७ सु. १०४४ } هوالجليل { श. १५६५ फाल्गुन शुद्ध ११
हि. १०५३ जिल्हेज ९ } الملک لله { इ. १६४४ फेब्रुवारी ८

[मु आ रहान वा. शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نعات عرب و رفعت
دستگاه سدی دلاور حوالدار و کارکنان حال و استقبال معاملم
بکاپور آنکه از شهور سنه اربع و اربعین و الف درین ولا هنمنته
گونده دیسائی سمت گوتل معاملم مذکور بدرگاه معلی التماس
نمود کم نارگوندکی سمت مذکور و سمت هرکلی و سمت
هورلی پولی و سمت کردر خورد و سمت تاولی معاملم مذکور
میراث قدیم خود است و نوکرتر میشود درین وقت کریم شرزه
عز واقع معلوم نموده فرمان حاصل کرده است خود نارگونده
قدیم میراثی ام نظر عنایت ارزانی داشتم نارگوندکی های
قدیم خود نمود مقرر و مستقیم فرموده فرمان حضمت عاطفت
شود نابران احوال بخاطر مبارک اعلی آورده نارگوندکی ها
مذکور از کریم شرزه دور نموده بر هنمنت گونده مذکور مقرر
و مستقیم فرموده شده است می باید کم نارگوندکی سمت
هائی مذکور بر هنمنت گونده مذکور مقرر دانستم دسالم لمایلد
و روان دارند بعد او باولاد و احفاد او جاری سازند تعلق
نوشتم کردند اصل فرمان باز دهند بر حکم فرمان اشرف روند
تحریراً فی ۹ شهر ذی الحجه سنه ۱۰۵۳

پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی ۱ [समाप्त*]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → सीदी दिलावर हवालदार व कारकून मामले बकापूर

या वेळीं हनुमतगौडा देसाई समत गुत्तल मामले मजकूर यानें दरबारास विनति केली कीं, मामले मजकुरांतील गुत्तल, हडगली, होरटपोली,

१ पाठीवर कानडीत ಉಮಿತು ಮೊಹರು [illegible] व मोडीत ' निा हणमतगोडा गुत्तल ' असे शेरे.

रर सुर्दे व तिळसल्ली या समतांच्या नाडगौडकीची मिरास पूर्वीपासून
ही आहे व भोगोटा चालू आहे. सध्या करीम शर्सर याने खोटें सांगून
र्मान मिळविलें आहे. मी जुना मिरासी नाडगौडा आहे. तेव्हां कृपादृष्टीनें
त्या जुन्या नाडगौडच्या मजकडे कायम करून तसें फर्मान व्हावें. ही
कित मनास आणून उपर्युक्त नाडगौडच्या करीम शर्सरकडून दूर
रून हनुमंतगौडाकडे कायम केल्या आहेत. तरी त्या त्याजकडे मुकरर
ल्या आहेत असें समजून वंशपरंपरा हुमाले कराव्या व चालू ठेवाव्या.
. ९ जिल्हेज सन १०५३ [हि.*], सु. १०४४. हुप.

८

८ सु. १०४५ . १०५४ शव्वाल १०	والعامل الملک لله	श. १५६६ मार्गशीर्ष शुद्ध ११ इ. १६४४ नोव्हेंबर २०

[मु आ ल्हान श. पि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نعات دیسایان حه
رتهلی آنکه از شهور سنه خمس و اربعین و الف از راه مراد
پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه قریات رایی بلور حه
مذکور یافت انکس خان در وجه استقامت خان عالی شا
سعادت نشان رفیع القدر و المکان خوند منر انکس خان مع ؟
یاب مرحمت فرموده دهانیده شده است می باید که قریا
مذکور دسالم نمایند و در ضبط و تصرف خان عالی شا
موصی الیه باز گذارند تادانند برحکم فرمان اشرف اقدس
همایون اعلی روند تحریرا فی التاریخ دهم ماه شوال سنه ۱۰۵۴
समासात*] १ پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → देसाई हिसार रद्देहळ्ळी

हिसार मजकुरापैकीं अकुसखानाच्या बाबतींतील कर्यात राणे बेन्नूर
न्द मीर, अंकुसखान यास सर्व बाबींसह दिली आहे तरी ती उपर्युक्त
नाच्या ताब्यात यावी. ता. १० शव्वाल सन १०५४ [हि.*],
१०४५. हुप.

---

१ पाठीवर कानडींत ರಾಣೇಬೆಂನೂರ ಮೀರದಮೀರ ಅಕುಸಖಾನಗೆ ಮೋ೯
)ಸಿ ಕೊಟದು ರಾಣೇಬೆಂನೂರು व मोडींत 'निा सोद्मीर अंकुसखान' असा
नकूर

-

९

ले. ९ सु. १०४५ } هوالعليل { श १५६७ श्रावण वद्य २
हि. १०५५ जखर १६ } الملك لله { इ. १६४५ जुले ३०

[मु. आ. लहान वा. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعالیت مقدم الامثال
هنمنت کونده دیسائی سمت کوتل معامله بنکاپور آنکه از شهور
سنه خمس و اربعین و الف چون سمت هرگلی معامله مذکو
ر استقامت مقدم الامثال و الاشباه کینگ نایک برحکم فرمان سابق
روانست اما عاملان شاهزاده عالمیان [मो. जा.*] خلل نموده فاصل
شدن نمی دهند هرگاه که سمت مذکور ر استقامت نایک
مشار الیه مرحمت شده باشد عاملان شاهزاده عالمیان [* मो जा] خلل
نموده فاصل شدن ندادن چه معنی دارد اکنون می باید که
بمجرد وصول فرمان قضا جریان شاهی سمت مذکور خارج
حصار هولل در وجه استقامت نایک مشار الیه برحکم فرمان
سابق مقرر و مرحمت دانسته بلا عذر و اهمال فاصل شدن
بدهد و در قبض و تصرف نایک مشار الیه باز گذارد و عاملان
شاهزاده عالمیان [* मो. जा] را خلل کردن ندهد درین باب تاکید
بلیغ دانسته باز فریاد آمدن ندهد تادانند تحریراً فی التاریخ
١٦ ماه جماد الثانی سنه ١٠٥٥

[सम सात*] پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → हनुमतगौडा देसाई संमत गुत्तल मामले बंकापूर

मामले मजकुरापैकी संमत हडगली पूर्वीच्या फर्मानाप्रमाणें केन्गनायक याजकडे चालूं असतां शाहझादा आलमिया . चे अमलदार अडथळा करून ताब्यांत घेऊं देत नाहींत. समत मजकूर उपर्युक्त नायकास दिली असतां शाहझाद्याच्या अमलदारांनीं अडथळा करून ती ताब्यांत घेऊं देऊं नये याचा अर्थ काय ? आतां हें फर्मान पोहोंचतांच उपर्युक्त संमत (होन्नलच्या गढीखेरीज) उपर्युक्त नायकास पूर्वीच्या फर्मानाप्रमाणें

दिली आहे असें समजून ताबा घेऊ द्यावा. शाहिशायाच्या अमल-दारांना अडथळा करूं देऊ नये. या बाबतीत सक्त ताकीद जाणून फिर्याद येऊ देऊ नये ता. १६ जमादिलाखर सन १०५५ [हि.*], सु. १०४५.
हुप.

१०

शे १० सु. १०४९	[هوالعلى]	श. १५७० पौष वद्य ८
हि. १०५८ जिल्हेज २२	الملک لله	इ. १६४८ डिसेंबर २७

[मु आ रहान बा. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصاب شعاب مآب شیخ احمد جنیدی سلحدار جمع رکاب نامزد بر تهانداری و دیسائیان قریات رانی بنور حصار رتهلی آنکه از شهور سنه تسع اربعین و الف چون قر[یات] ... ت نواب خان بابا مرحوم که درین وقت بعهد سنجقی خاص حیل حوالم سندی مسند حضور . بود اکنون از راه مراحم پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه قریات مذکور در وجه استقامت فرزند ارشد ارجمند کامکار مولد منصور بختیار قره باصرهٔ دولت و اقبال غره ناصیه حشمت و اجلال درة التاج سلطنت کبری' خلف صدق خلافت عظمی مطلع انوار عنایت الهی مهبط انظار عواطف شاهنشاهی طغرا مثال کام بخشی عنوان دیباچه سرور مبدی والا گهر عالی مقدار شاهزاده بلند اقبال سروری آثار [* जा मो] مع کل باب عاطفت فرموده دهانیده شده است می باید که قریات مذکور دخالت نمایند در بعض [*و] تصرف متعلقان سروری آثار موهی الیه باز گذارند تادانند برحکم فرمان اشرف اقدس روند تحریراً فی ۲۲ ماه ذی‌الحجه سنه ۱۰۵۸

[समाप्त*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → ठाणेदारीवर मुद्दाम नेमलेला शेख अहमद जुनैदी शिलेदार आणि देसाई कर्यात राणे बेन्नूर हिसार रट्टेहळ्ळी.

∴ मरहूम नवाब खान बाबां याचे बाबतींतील कर्यात [मजकूर], जी सध्यां खासखेलीच्या संचणीसाठीं सीदी सन्बुल...... याच्या हवाला होती ती, आतां मुकासा म्हणून ———————यास दिली आहे. तरी ती हुमाला करून उपर्युक्ताच्या मुतालिकांचे ताब्यांत द्यावी. ता. २२ जिल्हेज सन १०५८ [हि.*], सु. १०४९. हुप.

११

शके. ११ सु. १०४९ हि. १०५९ मुहर्रम २०	هوالعليل الملك لله	श. १५७० माघ वद्य ६ इ. १६४९ जानेवारी २४

[मु. आ. लहान था. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصائب عاملان و دیسایان سمت کوتل آنکه از شهور سنه تسع اربعین و الف درین ولا بدرگاه سلیمان بارگاه [ر]وشن گردید که للیا نرال و بعضی نقالان اللدکار رعیت محل دربست کوتهی تلعواه راتب خاصم شریفم مع گاوهای جامر در موضع کلاور سمت کاردگی مرور آمده بودند پتیل موضع کوتال سمت کلدگول با پتیلان موضع اللکی و موضع کمندولی و موضع ترل کهب و سلوی متفق گشته و جمعی کثیر از دردان بهم رسانیده در سر بیرکی نقالان مذکور تاحدم چند کس نقالان و محل دار را زخمی ساخته چهار تکه جامر و یک کنتهالی زر برده و قتل ازین سر تک جامر نادمه سدپا شانادی دردیده بود جمله هفت تکه و یک کنتهالی از دردمی برده ازین ممر بقالان محل مذکور رنجیده ترک کسب و کار خود نموده و در عمل حاصل محل مذکور تعلل یافته است هرگاه که نقالان محل مذکور مع گاوهای زتار و نیر تار از ولایت قلمرو آمد و رفت و خرید و فروخت نموده حاصل می داده باشند چه قدرت و مجال پتیل موضع کوتال مذکور است که بیداوه و راهزنی و دزدی نماید اکنون می باید که بمجرد وصول فرمان قضا جریان شاهی از تهانه احشام فرستاده پتیل موضع کوتال مذکور را بدست آورده هر قدر تهالی جامر و زر وغیره از نقالان مذکور و بعضی برده باشد

تمام و کمال ذره ذره حاکم ساخته بدرگاه معلی برسانند و اورا چنان گوشمال و تادیب نمایند که می بعد ترک پنداره و دزدی و راهزنی نموده بحال خود باشد درین باب تاکید بلیغ و قدغن عظیم لازم دانسته حسب الحکم جهان مطاع عالم مطیع بعمل آورند تا دارند تحریراً فی ۲۰ شهر محرم الحرام سنه ۱۰۵۹

پروانگی حضور پر نور اشرف اقدس همایون اعلی ۱[समाप्त*]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → अमलदार व देसाई समत गुत्तल

याविषीं दरबारास समजलें कीं, हलप्पा बराल व अल्लद्‌चे इतर बक्काल–कोठीखात्याकडील व खासे नोकर–हे कापडाचे बैल घेऊन कलगूर समत कारडगी येथें मुक्कामास आले होते तेव्हां, मौजे कोयवाल समत कुद-गोळ येथील पाटलानें मौजे अक्लगी, कमडोळी, तरलखव, सन्वी (सवसी) या गावचे पाटील व पुष्कळ चोर यांस बरोबर घेऊन, बक्कालांवर झडप घालून आणि बक्काल व महलदार यांचे कांहीं लोक जखमी करून कप ड्याचे चार नग व सोन्याची एक कठाळी लांबविली यापूर्वी सिद्‌प्पा शावाद्री (शाबाद्री ?) याचे कापडाचे तीन नग चोरले होते एकूण सात नग व एक कठाळी चोरून नेली या योगें वरील खात्याचे बक्काल रंजीस येऊन व स्वत चा कामधदा सोडून स्वस्थ बसले आहेत आणि वरील खात्याच्या वसूलाबाबत अडथळा आला आहे वरील खात्यातील बक्काल रिते व भरलेले बैल घेऊन कलमरू भागाशीं येजा व खरेदीविक्री करून वसूल देत असल्या-मुळें मौजे कोयवालच्या पाटलास पुढावा, वाटमारी व चोरी करण्याची काय ताकत व मजाल आहे आता हें फर्मान पावताच ठाण्याहून हशम पाठवून वरील पाटलास दस्त करावें आणि बक्काल व इतर यांचे कापडाचे नग व द्रव्य वगैरे जें पळविलें असेल तें सर्वच्या सर्व हस्तगत करून दरबाराकडे पाठवून द्यावें तसेंच त्यास अशी तंबी द्यावी कीं, पुढावा, वाटमारी व चोरी सोडून देऊन तो नीट राहील या बाबतींत सक्त ताकीद जाणून फर्मानाप्रमाणें अमल करावा ता २० मोहरम सन १०५९ [हि*], सु १०४९. हप

• १ पाठीवर कानडींत ಕಂಮಿಜಾಲ ... ಗೊಂಡ್ಯಾಲು व मोडींत ' फर्मान सा गुतल ' असे शेरे

१२

ले. १२ सु. १०४९ } हि. १०५९ सफर २७ }   هوالخليل الملک لله   { श. १५७० फाल्गुन वद १४ { इ. १६४९ मार्च २

[मु. आ. मोठा वा. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب مقدم الامثال هنمنت گوند، گرتل آنکه از شهور سنه تسع اربعین و الف درین ولا حکم جهان مطاع آفتاب ارتفاع نافذ گشته که آن مقدم الامثال معه جمعیت و احشام جهت مصاحب پادشاهی لشکر ظفر پیکر نزد ایالت و امارت پناه ابهت و شوکت دستگاه حکومت و معالی جاه اعتضاد خلافت از فرمان روای اعتماد سلطنه و کشور کشای فص خاتم شجاعت و بختیاری آب گوهر شهامت و جانسپاری سیف مسلول بازوی شاهنشاهی رمح مصقول معرکه دشمن کاهی مقدمه الجیش معارک ملک گیری .... پیش آهنگ مصاف فیروزی و کامرانی طراز آستین ابهت و اجلال گوهر سریر دولت و اقبال مخزن اسرار خلیفه الهی مجموعه هوشمندی و کارآگهی [مونس] وحدت سرای حضور محرم خاص الخاص سریر سرور مطرح انظار عنایت مورد الطاف قدسی سرایت انس مجلس وحدت [جلیس محفل خلوت] عالیشان رفیع مکان خلاصه امرا منیع الشان زبدهٔ خوانین رمین و رمان سعادتمند ازل و ابد مدارالدین خان محمد وزیر حکومت برود باید که بوصول فرمان... عظیم الشان آن مقدم الامثال حسب الحکم اشرف پیش حکومت پناه معزالیه رفته کمر بندیت درمیان جان بسته آثار حلال نمکی درگاه معلی بظهور رساند که درضمن آن سرافرازی او است درین باب قدغن عظیم لازم شناسد تا داند تحریراً فی ۲۷ شهر صفر سنه ۱۰۵۹*

* पाटीवर कानडींत ಜಂದಿಗೆ ಮಸಲತಿಗೆ ಹೋಗುವದೆ ಫರ್ಮಾನ असा शेरा.

. [सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → हनुमंतगौडा गुत्तल

या वेळीं हुकूम सुटत आहे कीं, त्यानें आपली जमेत व हशम घेऊन पादशाही मसलतीसाठीं लश्करासह मुबारिझुद्दीन खान मुहम्मद–वझीर हुकूमत–याजपाशीं जावें. तरी हें फर्मान पोहोंचतांच त्यानें हुकुमाप्रमाणें उपर्युक्त हुकूमत–पनाहाच्या पुढें जाऊन व जीवादारम्य चाकरीची हिमत धरून दरगाहाच्या कृतज्ञतेच्या चिन्हांचें आविष्करण करावें. यांत त्याचें ऊर्जित आहे. या बाबतींत सक्त ताकीद जाणावी. ता. २७ सफर सन १०५९ [हि.*], सु. १०४९. हुप.

१३

ले १३ सु. १०४९ हि. १०५९ जवल २	هوالجليل الملک لله	श. १५७१ ज्येष्ठ शुद्ध ४ इ. १६४९ मे ५

دربرنگین شد هفت اقلیم شاه دین محمد ابراهیم [वर्तुळात*]
فرمان همایون شرف صدور یافت بعاملان و دیسایان
سمت کرور معامله بنکاپور آنکه از شهور سنه تسع اربعین و الف
چون زرتعهد تعلق مراث های و بعضی بابت گوویند نایک و تمامی
نایک مبلغ چهارهزار هون وصول دو ساله جهت سنه المذکور
دو هزار هون و سنه خمسین الف دو هزار هون مقرر نموده
دروجه تنخواه راتب حاضر شریف روانست دران مراث مهمکی
پیت ابراهیم پور سمت مذکور که بولیا دیسای معامله مذکور
میکند آنرا تعهد یک صد هشتاد پنج هون وصول دو ساله جهت
سنه المذکور هشتاد و هفت هون و نیم و سنه خمسین الف
هشتاد و هفت هون نیم مقرر فرموده شده است می باید که
زر مذکور بوصول رسانیده بمحل راتب مرسول دارند و اگر
در دادن حرکت و عذر پیش آرند حق لوازم و انعام و بعضی
اماکن نموده سرانعام کرده بنوسند تا دانند حسب الحکم جهانمطاع
عالم مطیع بعمل آورند تحریراً فی تاریخ ۲ ماه جمادی الاول
سنه ۱۰۵۹

پروانگی حضور پرنور اشرف اقدس همایون اعلی

[मोर्तब*] रणधीर रणेछूची हनुमंतगौडा सन १०५९ सर्वधारी संवछर शेके १५७१

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → अमलदार व देसाई समत केरूर मामले बंकापूर

गोविंद नायक व तिमाजी नायक यांच्या बाबतींतील व मिरासी संबंधींच्या नजराण्याचा दोन सालांतील चार हजार होन वसूल–प्रस्तुत सालचा दोन हजार व सन १०५० सालचा दोन हजार–कायम करून खाशाच्या रातिबाचा तनखा म्हणून चालूं आहे. वरील समतेमधील इब्राहीमपूर पेठेच्या महाजनकी–ही वरील मामल्याचा देसाई बुळप्पा करीत आहे–बद्दल दोन सालांत–प्रस्तुत सालीं ८७॥ होन व १०५० सालीं ८७॥ होन–मिळून १७५ होन नजराणा कायम केला आहे. हा पैसा वसूल करून रातिब खात्याकडे धाडून देण्याचें करावें. जर पैसा देण्यास हरकत करतील तर हकलवाजिमे, इनाम व इतर अमानत करून व व्यवस्थेनें त्यांस पाठवून द्यावें. ता. २ जमादिलावल सन १०५९ [हि.*], सु. १०४९. हुप.

१४

ले. १४ सु. १०४९ हि. १०५९ शाबान १२	هوالملك الملك لله	श. १५७१ श्रावण शुद्ध १५ इ. १६५९ आगस्ट १२

[मु. आ. मोडी शा. शि. *]

دری ماحم

درمان همایون شرف صدور یافت نعاف هلملی گونده دیسائی سمت گوتل آنکه از شهور سلم تسع اربعین و الف چون سمت کرور معه پیش معاملم بنکاپور مایحتاج محل علیا هناب عصمت مآب پرده نشین تتق (تتق ؟) عزت سپهر (شهر ؟) یاری حعلم گزین سرادقات حشمت و کامگاری بلقیس الزمان خدیعه الدوران طهارت پناهی حداوت دستگاهی ناموس العالمین مشهور العاعلن ... دامت عصمتها و عفتها الی یوم الدین روانست درین ولا بدرگاه معلی نارگاه روشن گردید که ملور لکهم ؟ و ساینا منجی و بهریا کرل و چنیا گونده گلنگوپ این چهار نفر از روی متمردی بدیهای سمت مذکور تسویش و ازار رسانیده، کا و

کورو برده‌اند چه حد و اندازه آنها باشد و او دنبالی شده
متمردان مذکور را گوشمال نداده خاموش می باشی چه معنی
دارد اکنون می باید که بمجرد وصول فرمان قضا جریان
شاهی متمردان مذکور را بادب واقعی نموده از دهای
سمت مذکور آنچه گاو کورو برده اند تمام در حال رها
گردانیده بدهانند و بیشتر آنها را چنان تنبیه و تاکید نماید
که مجال دهای سمت مذکور بهیچ وجه من الوجوه مزاحم
نرسانیده اهل خود باشد و رفع شورش آنها شده ولایت
سمت مذکور معمور گشته دست سال بسال زیاده دستر پی در
پی رسد می آمده باشد تا دولت خواهی او ظاهر شود باس
معنی سعی و .. درین . سرافرازی او است باداند حسب الفرموده
اشرف اقدس همایون اعلی عمل آورد تحریراً فی تاریخ ۱۳
شهر [شعبا]ن المعظم سنه ۱۰۵۹

[समाप्त*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس
همایون اعلی

मुहम्मद आदिलशाह → हनुमतगौडा देसाई समत गुत्तल

मामले बकापूरपैकीं पेठेमह करूर समत वही साहिबाच्या ताब्यात चालू आहे सध्या दरगाहास समजलें कीं, मल्लूर लसप्पा (मा ?), सावनिया मन्ची, भरपा करल, चीनागौडा गनीकोप हे चार जण बद्दाच्या रूपानें या समतेंतील गावास तशवीश देऊन गुरेंढोरें घेऊन गेले आहेत. त्याचें केवढें हें धाष्ट्य आणि त्यानें देसाई होऊन वडखोराना शासन न देता स्वस्थ असावें ह्याचा अर्थ काय ? आता हें फर्मान पोहोंचताच बडखोरास योग्य सजा देऊन ते जीं गुरेंढोरें घेऊन गेले असतील तीं सर्व तावडतोब सोडवावीं आणि पुढें त्याना अशी तबी यावी कीं ते वरील समतेमधील गावात कोण तीही ढवळाढवळ न करता आपल्या मर्यादेंत राहतील आणि वरील समतेस त्यापासून होणारा त्रास चुकून ती आबाद व्हावी तसेंच हळूहळू सालो-

---

१ पाठीवर कानडीत ಚಿಕ ಕೆರೆಜುರ ವಿಲಾತಿಗೆ ತಸು [ವ] ಸು ಕೊ ಡುಧಾರೆಂಬದಕೆ . ಉರ ಉಧಲಿ ಗುಡುಗಿನ ಕೊ . ..ವರಿ ಗೋಲ್ಕಾಲ ಕೊಡಿಯುಂದು ಬರಸಿದೆವೆ असा व मोडींत 'निा बड साहेबा' असा मजकूर.

साल वाढता दस्त मिळावा. म्हणजे त्याची राज्याविषयींची सदिच्छा व्यक्त होईल. या दृष्टीनें प्रयत्न करावा यात त्याचें अतिशय ऊर्जित आहे फर्मानाप्रमाणें अमल करावा. ता १३ शाबान सन १०५९ [हि *], सु. १०४९. हुप

ले. १५ सु १०५२ हि १०६२ सफर २६	१५	श १५७३ माघ वद्य १२ इ १६५२ जानेवारी २८

بسم الله الرحمان الرحیم

الملک لله

[मु आ. मोठा वा शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب مقدم الامثال هنمنت گونده دیسائی کردل انکه از شهور سنه اثنی خمسین و الف درین ولا بدرگاه والا جاه روشن گردید که بعد از وفات خان گونده دیسائی پرگنه لکهمسر کنچی گونده نام برادرش شیوه حرام خواری بظهور آورده در موضع سرهتی پرگنه مذکور مانده انواع تمردی و فتنه انگیزی می کند بنابران برای دفع و گوشمال او از حضور فایض النور بر شجاعت مآب خان سعادت نشان ابراهیم موسی خان با سپاه نامزد پرگنه مذکور فرموده شده است می باید که آن مقدم الامثال بمجرد وصول فرمان قضا جریان شاهی معه جمعیت و احشام خود باستواری تمام مهیا گشته فی الحال به پرگنه مذکور رفته برفاقت و استصواب خان موصی الیه در و حر (دخیره؟) و هلاک متمرد مذکور وظایف(؟) جانفشانی و حلال نمکی درگاه آسمان جاه بتقدیم رسانند، بنحوی باید ساخت که لحظه و لمحه درنگ و اهمال نورزند تا مورد سرافرازی او گردند درین باب تاکید بلیغ بدعن عظم (عظیم؟) لازم شناسند تادانند بر حکم فرمان اشرف اقدس جهان مطاع عالم مطیع رود تحریراً فی التاریخ بیست ششم شهر صفرالمظفر سنه ۱۰۶۲

د

[समासांत*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی[१]

[फार्सी मजकुराखाली कानडीत*]

ಫರ್ಮಾನ ಹುಮಾಯುನ ಶರಫ ಸದುರ ಯಾಫ್ತ ಬಜಾನಿಬ ಮೊಕದಮು ಮಿಮಸಾಲ ಗುತಳದ ಹಣಮಂತ ಗೊಂಡಗೆ ಬಯಿನಾಯಾತೆ ಬಿಗಾಯಾತ ಶಾಹಾನಾ ಉಂಕಿ ಆಜ ಸುಹುರ ಸನ ಯಿಸದೆ ಬಿಮಸನ ವ ಅಲಫ ಸಾಂಪ್ರತ ದರಗಾಹಕೆ ಆ ಕ್ಕೈಯಾದ ವಿವರ ಪರಗಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮೆಶ್ವರದ ದೆಸಾಯಿ ಖಾನ ಗೊಂಡನು ಬಲಾದುರ ಆದಮೆಲೆ ಅವನ ತಂಮ ಕಂಚಗೊಂಡನು ಹರಾಮ ಖೊರಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿ ಮನ್ವಜೆ ಸಿರಹಟ್ಟಿ ಪರಗಣೆ ಮಜಕೂರನಲಿ ಯಿದ್ದು ಮುತಮರ್ದಿ ಮಾಡುತ ಯಿಧ್ಹಾನೆ ಆದಕೆ ಅವನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡೊ ವಿಶಿವಾಗಿ ಹುಜರದಿಂದ ಸುಜಾಅತಮಾಬ ಖಾನ ಸಾದತನಿಶಾನ ಯಿಬರಾಹಿಮ ಮುಸೆಖಾ ನರಿಗೆ ಕುದುರಿಮಂದಿಸಹಿತ ಪರಗಣೆ ಮಜಕುರಿಗೆ ನಾಮುಜದಿ ಮಾಡಿ ಅದೆ ಆದಕೆ ನಿನು ಫರ್ಮಾನ ಕಂಡಾಕ್ಷಣವೆ ಕುದುರಿಮಂದಿಸಹಿತ ರವಾನೆ ಆಗಿ ಖಾನ ಮೊಮಿನಿಲೆರ ವಿದ್ಯಮಾನದಿಂದ ಹರಾಮಖೊರಗೆ ಬುಫಗಳಿಸುವರ ವಿಶದಲಿ ನಿಂಮ ದೌಲತಖೊಹಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿ ಅವನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವದು ಯಿ ವಿಶದಲು ಆಲಶ್ಯ ಮಾಡಲಾಗದು ಯಿದರಿಂದ ನಿಂನ ಸರಫರಾಜಿ ಆದೆ ಯಿ ವಿಶೆದಲಿ ಬಹು ತಾಕಿದಿ ಯೆಂದು ತಿಳುವದು ಶಾದಾಸಂದ ಫರ್ಮಾನದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ಚಂದ್ರ ೨೬ ಮಾಹೆ ಸಫರ ಸನ ೧೦೬೨ ಪರವಾನಿಗಿ ಹುಜುರ ಖುರಶಿದ ಜಹುರ ಅಶರಫ ಅಕದಸ ಹುಮಾಯುನ ಅಲಾ

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → हनुमंतगौडा देसाई गुत्तल

सध्यां दरगाहास समजलें कीं, लक्ष्मेश्वर परगण्याचा देसाई खानगौडा मरण पावल्यावर त्याचा भाऊ कंचनगौडा हरामखोरीचा धंदा प्रकट करून परगणे मजकूरपैकीं मौजे शिरहट्टी येथें राहून तऱ्हतऱ्हेनें बंडखोरी करीत आहे. त्यास दफे व शिक्षा करण्यासाठीं हुजूरकडून इब्राहीम मुसाखान यास शिपायांसह वरील परगण्यावर खास नेमिलें आहे. तरी हें फर्मान मिळतांच त्यानें आपली जमेत व प्यादे घेऊन सर्व गोष्टींनीं तयार होऊन वरील परगण्यांत जावें आणि उपर्युक्त खानाच्या सल्लचानें व संगतीनें बंडखोरास मारून एकनिष्ठेत प्रगति करावी. त्यास नेस्त नाबूद करावें. क्षणाचा उशीर करूं नये. म्हणजे त्याचें जास्त ऊर्जित होईल. या बाबतींत सक्त ताकीद जाणावी. फर्मानाप्रमाणें चालावें. ता. २६ सफर सन १०६२ [हि. *], सु. १०५२. हुप.

---

१ पाठावर मोडींत 'पौ छ १२ रबिलवल' व 'निा फतेखान सरसर नौबत' असे शेरे

ले. १६ सु. १०५५ } १६ { श. १५७६ पौष शुद्ध ६
हिं. १०६५ रबल ४ } { इ. १६५५ जानेवारी ३

بسم الله الرحمان الرحیم

الملک لله

[शिक्कयाचे* वाचतांत ले. १३ प्रमाणें *]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب هنمنت گوندہ دیسائی سمت گوتل معاملہ بنکاپور آنکہ از شہور سنہ خمس خمسین و الف دربن ولا عزت و رفعت دستگاہ حشمت و شوکت انتباہ شجاعت و شہامت پناہ معتمد درگاہ سلطانی معتبر بارگاہ خاقانی ملک عالی شان رفیع القدر و المکان ملک الامرای ملک ریحانرا جہت تنبیہ و تادیب جترکل کار نانکار نامزد فرمودہ شدہ است می باید کہ بمجرد وصول فرمان قضا جریان شاہی احشام خود و بعضی استعداد قلعہ گری (گیری) برای کمک ملک الامرای معزالیہ فرستادہ حرام خوار مذکور را گوشمال رسانیدہ دولتخواہی خود ظاہر نماید در این معنی باعث معرای نیکو بندگی و بیشتر سرافرازی خود شناسد تادانند برحکم فرمان اشرف عمل نماید تحریراً فی التاریخ چہارم ماہ ربیع الاول سنہ ۱۰۶۵

پروانگی حضور خورشید ظہور اشرف اقدس همایون اعلی

[मोर्तब*] हणमंतगौडा रणधीर रणेसूची सन १०६५ मनंमथ संवछर शेके १५७७

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → हनुमंतगौडा देसाई समत गुत्तल मामले बंकापूर

सांप्रत मलिक रेहानला चित्रकलकारांना तंबी देण्यासाठीं मुद्दाम नेमिलें आहे. तरी हें फर्मान पोहोचतांच स्वतःचे पायलोक व किल्ले घेण्याचे इतर सामान उपर्युक्त मलिकाच्या कुमकेसाठीं पाठवावें आणि वरील हरामखोरास शिक्षा करून राजनिष्ठा व्यक्त करावी. या योगें पुढें आपलें ऊर्जित होईल

असें जाणावें. फर्मानाप्रमाणें आचरण करावें. ता. ४ रबिलावल सन १०६५ [हि.*], सु. १०५५. हुप.

ले. १७ स.
हि.　　} १७ الر...... { श. इ.

[मु. आ. वा. मोठा शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت[1] ....
و نوازش و التفات خسروانه ممتا[ز] ....
در معامله محمدنگر وفات رس[ید]......
خسروانه نایکی معامله مذکور و ......
مع خلعت فاخره حهتم او فرستاد[ه] ......
و هیم غم و الم پدر خود پیرامون خاطر گردید ......
در فدویت و جانسپاری درگا[ه]......
فدویت و نیکوبندگی درگاه نهایت العایت ظهور ......
پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی[2] [*समाप्त]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → ....

.... मुहम्मदनगर मामल्यामध्यें मरण पावला .... मामले मजकूरची नायकी .... पोशाखासह त्याजसाठीं पाठविली आहे. ......आपल्या पित्याविषयींचें दुःख मनांत न आणितां दरबारची चाकरी व आत्मार्पण ... दरबारच्या सत्सेवकाचें कर्तव्य खूप खूप व्यक्त करावें. हुप.

---

१ या फर्मानाचा डाव्या अंगचा अर्धा भाग नाहींसा झाला असल्यानें यांतील वृत्तांत जागोजाग तुटला आहे. यावर मुहम्मद आदिलशाहाचा शिक्का असल्यानें हें निदान त्याच्या कारकिर्दीचे शेवटीं निघालें असेल असें समजण्यास हरकत नाहीं. याच कल्पनेनें हें फर्मान येथें मुहम्मदच्या फर्मानांचे अखेरीस घातलें आहे.

२ पाठीवर कानडींत ದಿ೦೭೦೭ ವಜಿಂ ಮೊಕದರ ಫಿರಮಾನ ದಾ ಸರನಾ ಯಿತೆ ಯಿಕೆಂ असा शेरा

ले १८
हि. १०६७ रबल २९

१८

श १५७८ माघ शुद्ध १
इ १६५७ जानेवारी ५

بسم الله الرحمان الرحیم

الملک لله

[ना शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت اکرم مقدم الامثال همت
گوینده کوبل بعنایت بعنایت شاهانه امیدوار بوده بدانند که
درین ولا بدرگاه جهان پناه روشن گردید که سدوا حرام خوار از
کم طالع بر جاده اطاعت فرمان برداری بند(ن)رگاه فلک جاه پا بیرون
نهاده (نهاده) بولایت پادشاهی مزاحمت رسانده دست دراز نموده
است لهذا بصحبت مندمع ساحت حرام خورمذکور بور حدنقر دولت
و بندداری بوباوه باعسان حشمت برخورداری سعادت مند
اقبال همراه دولت خواه زاده درگاه جهان پناه لایق الرتبت و الاحسان
ارجمند دانشمند مکان محمد اخلاص خان فرزند رشید ایالت و امارت
پناه ابهت و شوکت دستگاه حکومت و معالی جاه اعتضاد خلافت
و فرمان برداری اعتماد سلطنت و کشور کشای فتح خاتم شجاعت
و بندداری آب گوهر شهامت و جانسپاری سدت مسئول بازوی
شهنشاهی رمح مصقول معرکه دشمن کاهی مقدمه العیش .
و جهان ستانی پیش اهنگ مصاف فیروزی و کامروایی طراز
آستین ابهت و اجلال گوهر سوبر دولت و اقبال مخزن اسرار
علم الهی مجموع هوشمندی و کار اگاهی مونس (سس) وحدت
سرای حضور محرم خاص الخاص سریر سرور مطرح انظار عنایت
مورد الطاف قدسی سرادق انس مجلس وحدت مجلس محفل
خلوت عالیشان رفیع (رفیع) مکان (مکان) خلاصه امرای منیع الشان
زبده خواتین زمن و زمان سعادت مند ازل و ابد مدار راازدس
فرزندی خان محمد وزیر حکومت را مورد داری کرناتک تعین
نموده باوزرای عظام فرستاده شده بود بمصور آن طرف مامور
با مردم خود ازمرد مان سدوا باکردار بسی جنگ [*و] جدل مشقت
نموده بانهان شکست(ت) داده در دولت خواهی و نیکوبندگی

درگاه تعالی العالی می کوشد بنابران از راه مراحم بادشاهانه [*و]
مرحمت و عواطف خسروانه موضع لنگدهلی باراوده (؟) رفعت دستگاه
وزارت مآب اعظم خان دور نموده موضع کوتهی هال هر دو
دو حصار رتهلی در وجه انعام ابدی و اکرام سرمدی (مدی)
بآن دولتخواه درگاه داخل محصول و نقدیات و بعضی وجوهات
کل باب داده شده است می باید که دیها مذکور در نص
تصرف آورده باولاد و احفاد بعد خود انعام دانسته و در
دولتخواهی و بندگی درگاه عرش اشتباه بکوشد درین
باعث سرافرازی اوست باداسد برحکم فرمان همایون روند
تحریر[*تر]را فی التاریخ (مع) ۲۹ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۶۷

بروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس [समासात*]
همایون اعلی[1]

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → हनुमतगौडा गुत्तल

सध्या दरबारच्या ध्यानास आलें कीं, हरामखोर सीवा यानें निष्ठेंतून पाय बाहेर टाकून पादशाही विलायतींत अडथळा उत्पन्न करून पाय पसरले आहेत त्या हरामखोरास दफे करण्यासाठीं मुहम्मद इस्लामखान-मुबारिझुद्दीन खान मुहम्मद वझीरे हुकूमत याचा मुलगा-यास कर्नाटकची सुभेदारी देऊन व उत्तम वजीरांसह पाठविलें होतें तेव्हा त्यानें त्याच्या समक्ष मासूर तर्फेत आपल्या लोकांसह सीवाच्या लोकांशीं खूप लढाई करून त्यास शिकस्त दिली व राज्याच्या सदिच्छेविषयीं खूप खूप प्रयत्न करीत आहे म्हणून लिंगदहळ्ळी [.]-अअजमखानाकडून दूर करून-व मौजे कोटीहाळ हे दोन गाव-रट्टेहळ्ळी गढी पैका (किंवा सह ?)-त्या दौलतखोहास निरनिराळ्या बाबींसह इनाम दिले आहेत तरी हे दोन गाव ताऱ्यांत घेऊन वशपरपरेनें इनाम आहेत असें समजावें आणि राज्याच्या कल्याणासाठीं झटावें यात त्याचें ऊर्जित आहे फर्मानाप्रमाणें चालावें ता २९ रबिलावल सन १०६७ [हि *] हप

---

१ पाठीवर कानडींत ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಿಹಾಳ ಯಿನಾಮತ್ತಿ ಫರ್ಮಾನಸು मोडींत 'सन १०६७' असे शेरे

ले. १९ सु. १०५७ } १९ { श. १५७८ माघ वद्य ६
हि. १०६७ रबर १९ } { इ. १६५७ जानेवारी २५

بسم الله الرحمان الرحيم

الملک لله

مهر باد علي

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب هنمنت گونده دیسای
سمت گوتل معامله بنکاپور آنکه از شهور سنه سبع خمسین و الف
امر اشرف نافذ گشته که او قدیم دولتخواه نمک‌پرورده
درگاه جهان پناه است و وقت خدمت است در رسیدن فرمان
قضا جریان شاهی در حال مع احشام نزودی روانه بحضور
وافر ا[*ل]سرور خود را برساند که درین ضمن باعث سرافرازی
[*و؟] مجرای خدمت است و هرچه خرج احشام باشد بعد از آمدن
حضور بلا قصور رسانده خواهد شد و آنچه احشام موجود باشد
آنرا همراه خود دارد و متعلقان خود را نیز تاکید کند که بمشتلر
هر قدر احشام بهم رسد این همه‌را (را) نیز میفرستاده باشد و لوازم
مدارگذاری و حلال‌نمکی است که بوقت خدمت حاضر باید
شد تا داند بحکم فرمان اشرف روند تحریراً فی تاریخ ۱۹ ماه
ربیع الثانی سنه ۱۰۶۷

پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی

[मोडींत*] हणमंतगौडा रणेधीर रणेसूचीं सन १०६७ हेविलंबि संवउर शेके १५७९

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → हनुमंतगौडा देसाई समत गुत्तल मामले बंकापूर.

तो जुना राजनिष्ठ व हुजूरकडून वर्धित असा आहे. ही चाकरीची वेळ आहे. हा फर्मान मिळतांच स्वतः तातडतोब पायलोकांसह जलदीनें हुजूर यावें. यांत उत्कर्षाचें कारण आहे. पायलोकांचा खर्च येईल तो येथें आल्यावर कसूर न होतां पावता होईल. तयार असतील ते

पावटोक आपल्याबरोबर आणावें आणि आपल्या मुतालिकांना ताकीद करावी की, त्यांनें जे पावटोक येतील त्यांनाही पाठवून द्यावें. निमक-हलालीनें व एकनिष्ठानें कर्तव्य आहे की, भावीच्या प्रसंगी हजर व्हावें. फर्मानाप्रमाणें आचरण करावें. ता. १९ रबिलाखर सन १०६७ [हि.*], सु. १०५७. शुय.

के. २० सु. १०६० } २० { श. १५८१—८२ / इ. १६५९—६०

بسم الله الرحمن الرحيم
الملک لله

[२ ऱ्या अ. आ. चा. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت[1] ......
از شهور سنه ستین و الف دربی ولا ... ..
خود را بسرعت هرچه تمامی (م ۲) در ساطوسی ......
و اورا خطاب منصب کرنده عنایت ......
سرافتخار بر بلندی آسمان رسانده ......
برحکم فرمان اشرف رود ......

[समासात*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی[2]

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → .....

सध्यां......शक्य तितक्या जल्दीनें हुजूरच्या दर्शनास......त्यास हनुमंतगौडा हा खिताब......स्वतःच्या उत्कर्ष समजून ...फर्मानाप्रमाणें अमल करावा. सु. १०६० शुय

१ या फर्मानाचा डाव्या बाजूचा अर्धा भाग फाटून गेला असल्यामुळें प्रत्येक ओळ अर्धवटच उपलब्ध होत आहे यामुळें अर्थ करण्यांतही जागोजाग व्यत्यय आला आहे.

२ पाठीवर कानडींत ... ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತ ಗೌಡನ ಅಸಾ शेरा.

ले. २१ सु. १०६१ } २१ { श. १५८३ ज्येष्ठ शुद्ध ६
हि. १०७१ शव्वाल ५ } { इ. १६६१ मे २४

بسم الله الرحمان الرحیم

پادشاه علی عدل شا...

نقل

فرمان مهر [*मो. जा] از قرار تاریخ ۵ ماه شوال سنه ۱۰۷۱ آنکه فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب عاملان و دیسائیان سمت هرکلی معامله سکاپور آنکه از شهور سن (سنه) احدی ستین و الف درین ولا حاجب از حکم هلوپ گوندا دیسای سمت گوتل و معاملات هاء بدرگاه خلایق پناه التماس نمود که موضع هولل سمت مذکور بر سرحد است آنجا همیشه سلسله عنیمان است ازین واسطه در دیه مذکور پنجاه نفر احشام نهاده سمت مذکور و ولایت نگاه داشته می باشند [*در] موضع مذکور آنچه که دست می شود آن تمام به شکم احشام رسانده به سرحد از هوشیاری استاده اند نظر کمیااثر ارزانی فرموده موضع مذکور برای استعداد احشام عاطف ساخته فرمان اشرف جهت مرحمت فرمودن (مایند) بنابران التماس حاجب دیسای مشارالیه بخاطر مبارک اعلا (اعلی) آورده موضع هولل بعد مز [*ر] عرهای سمت هرکلی مذکور به هلوپ گوندا مشارالیه انعام مرحمت ساخته دیه مذکور کل باب و کل وجوهات برقانونات دسالیه نموده است به اولا [د و] احفاد روان دارند و هر سال عذر فرمان نکند برحکم فرمان اشرف رود

بروانگی حضور حوا[رشد طهور اشرف اقدس [समाप्त*] همایون] اعلا[१]

---

१ पाठीवर कानडीत ...... ಫರ್ಮಾನದ ತ್ರಾಲಿಕು ಫರಮಾನದ ಗಂಟಿನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿದು असा लेख.

[मासिक*]

२ रा अली आदिलशाह → अमलदार व देसाई समत हुकेरी मामले मकापूर.

मध्यी हनुमंतगौडा देसाई समत गुलज व [इतर*] महाल याचे हेजिबानें दरगाहास विनंति केली की, उपर्युक्त समतेंतील होळल गांव सरहद्दीवर आहे. तेथें नेहमीं शत्रूशी प्रसंग असतो. म्हणून वरील गांवीं पन्नास इसम ठेवून वरील समत व विलायत यांचें रक्षण करीत आहे या गांवापासून जातीं लागतें तें इसमांच्या पोटास दिल्यानें ते सरहद्दीवर हुशारीनें असतात. तरी कृपादृष्टीनें वरील गांव इसमांच्या तयारीसाठीं इनाम मिळावें व तसें फर्मान व्हावें. हेजिबाची विनंति ध्यानांत घेऊन हुकेरी समतेपैकीं होळल हा गांव–बादशाहा–हनुमंतगौडा यास इनाम दिला आहे वंशपरंपरेनें चालूं ठेवावा. ता. ५ शव्वाल सन १०७१ [हि.*], सु १०६१. हुप

हे २२
हि. १०७४ रमजान ८ }. २२ { श. १५८६ चैत्र शुद्ध ११
इ १६६४ मार्च २७

بسم الله الرحمان [الرحیم]

الملک لله

[२ ऱ्या अ आ. शा हि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت آنکه وزارت مآب عمدت
گواه بعنایات بیغایات شاهانه سرافراز و امید[وا]ر بوده
بداند که چون عزت و رفعت دستگاه شجاعت و شهامت
سیادت و نجابت انتباه سوار میدان جلادت سوار ساعد بسالت
عمدة الاعیان زبدة الامرا خان عالیشان بلند مکان شرزه
خان را طرف معامله بورکل و ملتان مامور فرموده فرستاده
شده است می باید که آن دولت‌خواه با جمعیت و احشام
خود نزد خان موصی الیه رسیده خدمت بشکوهی و جانفشانی
درگاه والا جاه بظهور آرد و اگر درین باب درنگ و اهمال

ورره يقين شناسد كه اورا تاكيد بواجبي خواهد شد تادانند
تحريراً في التاريخ هشتم شهر رمضان المبارك سنه ۱۰۷۴

[समाप्त*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس
همایون اعلی[1]

[मोर्तब*]

फर्मान हुमायून शरफ सदूर याफ्त ऊकी वजारतमाब हणमतगौडा बइनायात बेगायात शाहाना सरफराज वा उमेदवार बूद: बिदानद के चू इजत वा रफाअत दस्तगाह शुजाअत वा शाहमत पनाह सियादत वा निकाबत इतिबाह सुवार मैदान जलादत सिवार साअद बसालत उमद:तुल आयान जुबदे:तुल अकरान खान आलीशान बुलंदमकान शर्जेखानासी तरफ मामले तोरगल वा मलनाड नामजद फर्माविले असे बायेद के आं दौलतखोह अपुले हशम वा [जामियेत] खान मशारनुलेपासी येऊन खिजमत नीकोबंदगी वा जांनुपारी दर्गा: वाला जाहिर करणे या बाब दिरंग वा सुस्ती कोलिया येकीन जाणणे की त्यासी बवाजिबी ताकीद होईल म्हणून तादानद छ ८ रमजान सन १०७४ पा हुजूर खुरशेद जुहूर अशरफ अकदस हुमायून आला मो

हे. २३ हि. १०७५ रजब ४	२३	श १५८६ माघ शुद्ध ५ इ. १६६५ जानेवारी ११

بسم الله الرحمان الرحيم
الملك لله

[२ ऱ्या अ. आ बा. शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت آنکه وزارت مآب
چکیگوده فرزند دهمت کوده متوجی بعنایات بیغایات شاهانه
امیدوار بوده بداند که دریں ولا بدرگا[*ه] والا جاه روشن
گردید که هنمت گوده پدر او در مصلحت پادشاهی وفات

1 पाठीवर कानडींत ವೆಂಕಟೇಶನಾಯ ದೊಂಬ ಹಾಗೆ ಒರದ ಸರ್ಕಾ
ರ್ಖಾನರ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿಯಿರು ಹಾಗೆ ಮನಸಿತಿ ಫರ್ಮಾನ असा शेरा

یافتم بابران بمراحم بیدریغ شاهانہ میراثہای محلات و جاگیر بالت هنمت کرنده متوفی بآن دولتخواه درگاه مقرر و عنایت فرموده شده است باید کہ بوصول فرمان عنایت عنوان میراثہای محلات و جاگیر برنسبی متوفی بخود مقرر و مرحمت دانستہ و من جمیع الوجوه خاطر خود جمع داشتہ بر جادهٔ عبودیت و نیکوبندگی ثابت قدم بوده باشد وجہ سرافرازی ...... بمعتاد و خلعت فاخره فرستاده شده است باخذ و لبس آن سر باوج آسمان رسانیده دولتخواهی خود بظهور رسانیده باشد تادائد برحکم فرمان اشرف رود تحریراً فی تاریخ چہارم شہر رجب المرجب سنہ ۱۰۷۵

پروانگی حضور خورشید ظہور اشرف اقدس [*समाप्त*] همایون اعلی[1]

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → के. हनुमंतगौडा याचा मुलगा चिक्कप्प गौडा

या वेळीं दरगाहास समजलें कीं, त्याचा बाप हनुमंतगौडा पादशाही मसलतींत मरण पावला. तेव्हां बादशाही कृपेनें के. हनुमंतगौड्याच्या महालांच्या मिरासी व जागीरी या दौलतगोहाकडे मुकर्रर केल्या आहेत. तरी हें फर्मान पोहोंचतांच कैलासवासीच्या उपर्युक्त मिरासी व जागिरी स्वतःस मुकर्रर केल्या आहेत असें जाणून व सर्व तऱ्हेनें मन संतुष्ट ठेवून उत्तम चाकरी व निष्ठा व्यक्त करावी. त्याच्या उत्कर्षाच्या रूपानें ... व पोशाख या वस्तु पाठविल्या आहेत. त्यांच्या स्वीकारांत स्वोत्कर्ष समजून स्वतःची राज्यविषयक निष्ठा प्रकट करावी. फर्मानाप्रमाणें चालावें. ता. ४ रजब सन १०७५ [हि.*] हुप.

---

१ पाठीवर कानडींत ಶ್ರೀ || ರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡರು...... ಮೊಹರದ ಫರ್ಮಾನ ನಕಲು असा शेरा.

ले. २४
हि. १०७८ जवल २२ } २४ { श. १५८९ कार्तिक वद्य ८
इ. १६६७ आक्टोबर ३०

بسم الله الرحمان الرحيم
الملك لله

[२ =या अ. आ. चा. शि.*]

فرمان همايون شرف صدور يافت آنکه ورارث مآب هنمنت گونده بعنايات بيعايات شاهانه اميدوار بوده بداند که هرپن هلی کار متمردی پيدا ساخته ولايت پادشاهی را تشويش داده و سمت هرگلی معامله بنکاپوررا قبض ساخته پيشتر ولايت محروسه را قابض کردن می خواست درين ميان آن دولت خواه با هرپن‌هلی‌کار جنگ و جدل کرده اورا شکست داد و ولايت پادشاهی را حراست نمود و دولت خواهی و عقيدت مندی خود ظهور آورده ازين مقدمه مجرای کلی آن دولت خواه شد و شادباشی فرموده جهته مزيد سرافرازی او خلعت فاخره فرستاده شده است باخذ و لبس آن سرافراز گشته سمت هرگلی از دست هرپن هلی‌کار رهانيده در قبض متعلقان خاص حيل واگذارد و من بعد هرپن هلی‌کاررا در سمت مذکور دخل شدن ندهند و درين ضمن موجب مزيد سرافرازی خود داند تحريراً فی تاريخ بست و دوم شهر جمادی‌الاول سنه ۱۰۷۸

بروانگی حضور خورشيد ظهور اشرف اقدس [समाप्त*]
همايون اعلی[1]

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → हनुमंतगौडा

हरपनहळ्ळीचे लोक धुडगूस सुरू करून पादशाही प्रदेशास त्रास देत आहेत व बंकापूर मामलतीपैकी समत हरगली काबीज करून पुढें रक्षित असा प्रदेश हस्तगत करूं इच्छीत होते. इतक्यांत त्या राजनिष्ठानें हरपनहळ्ळीकरांशीं लढाई करून त्यांस मोडिलें,

---

१ पाठीवर कानडींत [illegible] व मोडींत 'चिकणगौडा या फर्मान' असे शेरे.

पादशाही प्रदेशाचें रक्षण केलें आणि स्वतःची निष्ठा व्यक्त केली. यामुळें त्यानें कार्य पूर्ण पसंतीस आलें. त्यास शाबासकी असून त्यानें जास्त ऊर्जित करण्यासाठी पोशाख पाठविला आहे. यायोगें त्यानें उत्कर्ष पावून व हरपनहळ्ळीकरांच्या हातून हडगली समत सोडवून सासरेंलांच्या मुतालिकांच्या ताब्यांत द्यावी. यापुढें हरपनहळ्ळीकरांना वरील समतमध्यें दखलादखल करूं देऊं नये. यांत स्वतःच्या जास्त उत्कर्षाची योग्यता आहे असें समजावें. ता. २२ जंमादिलावल सन १०७८[हि.*]. हुप.

नं. २५ हि. १०८१ शाबान ७	२५	श. १५९२ पौष शुद्ध ९ इ. १६७० डिसेंबर १०

بسم الله الرحمان الرحیم
المالک لله
[२ च्या अ. आ. पा. शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت [1]تکر وزارت مآب فلملت گوند، بعنایت شاهانه امیدوار بوده بداند که دربن ولا سیادت و نقابت پناه شجاعت و شهامت دستگاه سوار میدان جلادت سوار ساعد بسالت [دولت]خواه‌زاده درگاه والا جاه [حبیب] شاه و سید مخدوم فرزندان شرزه خان را .... کاری نامزد فرموده‌ایم و برای سرافرازی آن دولتخواه خلعت شاهی از حضور پرنور فرستاده شده است باید که باخذ و لبس آن سرافراز و ممتاز گشته با سواران و احشام خود ملحق بمشارالیهما شده نوعی مشقت و جان‌نثاری بمطابعت مشارالیهما بظهور رساند دربن ضمن باعث سرافرازی خود دانسته بزودی زود ملحق بمشارالیهما شده حسب الامر اشرف عمل نماید ساعتی درنگ و اهمال بورزد تاداسد تحریراً فی تاریخ هفتم شهر شعبان المعظم سنه ۱۰۸۱

[पाठीवर*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی[1]

---

१ पाठीवर कानडींत ಹಬಿಬಶಾಹ ಸೈದ ಮೊಖದುಮ ಸರ್ದಾರಖಾನರ ಸಂಗಡ ಮುಸಲತಿಗೆ ಹೋಗ ಹೇಳಿ ಬಂದ ಫರ್ಮಾನ आणि मोडींत 'फर्मान' व 'हणमंतगौडा' असे शेरे.

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → हनुमंतगौडा

सय्यद [हबीब] शाह व सय्यिद मख्दूम-शहीहखानाचे मुलगे-यांस———साठीं मुद्दाम नेमिलें आहे. त्या दौलतखोहासाठीं हुजुरून बादशाही पोशाख पाठविला आहे. त्यायोगें उत्कर्ष पावून आपले स्वार व पावलोक यांसह उपर्युक्त जोडीस जाऊन मिळावें आणि त्यांच्या ताबेदारींत मोठा प्रयत्न व जांबाझी प्रकट करावी. यांत आपला उत्कर्ष आहे असें जाणून तावडतोब त्यांस मिळावें व फर्मानाप्रमाणें आचरण करावें. घडीचा उशीर न करणें. ता. ७ शाबान सन १०८१ [हि.*]. हुप.

ले. २६ हि. १०८६ रवळ ९	२६	श. १५९७ वैशाख शुद्ध ११ इ. १६७५ मे २५

بسم الله الرحمان الرحيم

الملک لله

[ना. शि *]

فرمان همایوں شرف صدور یافت نعانت دیسایان پرگنه
اچهیشور معامله بنکاپور آنکه از شهور سفر خمس سبعین و الف
چوں سبب گوتل معامله مذکور در وجه استقامت امارت و
ایالت پناه حکومت و عظمت دستگاه خلاصه خاندان عزت و
نامداری نقادهٔ دودمان شوکت و بختیاری قرهٔ ناصره دولت
و اقبال غرهٔ ناصیه عظمت و اجلال سرامد پردلان روزگار
سرگزیده خوانین عالی مقدار فارس میدان شجاعت عنوان
صحیفه شهامت انیس مجلس خاص جلیس انجمن ...... خاتم
جاه و تمکین مدبر اقالیم الارضین دستورعظیم الشان شائستهٔ الطاف
بے پایان مسند قواعد کامکاری ممهد مراسم جهانداری موسس
مبانی خلافت عالی رتبه معالی مرتبت مختارالدوله السلطانیه
ممتاز الحضرت الخاقانیه خان عالی شان والا قدر بلند مکان

قدوه خوانین زمین و زمان مبارزالدین خواص خان وزیر
حکومت و بعضی فرزندان خان محمد مرحوم برحکم فرمان اشرف
روانست درین ولا بدرگاه والاجاه روشن گردید که او از
روی متمردی موضع فتح پور و دیهای سمت مذکور در قبض
خود آورده تصرف می نماید هرگاه که سمت مذکور باستقامت
حکومت پناه و بعضی فرزندان خان محمد مرحوم روان باشد او
از روی فتنه انگیزی موضع فتح پور و دیهای سمت مذکور
در قبض خود آورده تصرف نمودن چه حد و اندازه دارد
اکنون می باید که بمجرد وصول فرمان شاهی موضع مذکور
و دیهای سمت مذکور چنانچه که در قبض خود آورده باشد
در حال گذاشته دنبال متعلقان حکومت پناه موصی الیه نماید
درین معنی باز فریاد آمدن ندهد تاکید بلیغ شناسد تاداند
تحریراً فی التاریخ ۹ ماه ربیع الاول سنه ۱۰۸۶
پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس [समासांत*]
همایون اعلی[1] [पाठीवर तीन का. शि.*]

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → देसाई परगणे लक्ष्मेश्वर मामले बंकापूर.

उपर्युक्त मामल्यापैकी गुत्तल समत खवासखान वझीरे हुकूमत व मरहूम खान मुहम्मद याचे इतर मुलगे यांजकडे फर्मानाप्रमाणें चालूं आहे. सध्यां हुजूरास समजलें कीं, त्यानें पुंडाव्यानें मौजे फतहपूर व उपर्युक्त समतेंतील गांवें आपल्या ताब्यांत घेतलीं आहेत. वरील समत हुकूमत पनाह व मरहूम खान मुहम्मदचे इतर मुलगे यांजकडे चालूं असल्यानें तीमधील गांवें व फतहपूर त्यानें पुंडाव्यानें आपल्या ताब्यांत घ्यावीं हें केवढें धाष्टर्य ? आतां हें फर्मान पोहोंचतांच उपर्युक्त मौजा व उपर्युल्लिखित समतेमधील गावें—जीं ताब्यांत घेतलीं आहेत तीं तशींच—हुकूमत पनाहाच्या मुतालिकांचे ताब्यांत यावीं. या बाबतींत पुन्हां फिर्याद येऊं देऊं नये. सक्त ताकीद जाणावी. ता. ९ रबिलावल सन १०८६ [हि.*], सु. १०७५. हुप.

१ पाठीवर 'कानडीन ಫತ್ತೆಪುರವನು ಬಿಡು ಯಂಬ ದಾಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರದ ಕೆಂಚಣ ಗೌಡಂಗೆ ಬಾಕಿತ ಫರ್ಮಾನು व मोडीत 'फर्मान' असे शेरे.

ठे २७ सु १०७५ } हि १०८६ रवल ९ } २७ { श १५९७ ज्येष्ठ शुद्ध ११ { इ १६७५ मे २५

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

[ना शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب عاملان حال و استقبال و کارگزاران معامله بنکاپور و حصار رتیهلی و حصار محمد کوت عرف ماسور و حصار هری‌هر و معامله سلطان‌نگر عرف دسواپیس الکه از شهور سنه خمس ستین و الف درین ولا بلکی گونده فرزند همت گونده بدرگاه معلی التماس نمود که دیسکتی و بعضی میراث های سمت های معامله مذکور[ر] .. .
قدیم الایام از بزرگان خود بهوگوته روان بود درین وقت چکی گونده برادرم حرام‌خواری پیدا نموده در ولایت مفسدی می نمود بعده بر مفسد مذکور از حضور نامردی برسانده سزا داده میراث ها معه حق لوازمه و انعامات اینجانب فرموده اند چون در افعال ناشایسته خود سزا یافت درین وقت میراث های محلات مذکور و میراث دیسگی سمت کوبل معامله بنکاپور و حصار محمد کوت و حصار رتیهلی معه هوس‌باوی به شیخ احمد حاجی مبارک و دیسگی سمت تلولی و سمت هرگلی معه حصار هولل و [سمت] معامله بنکاپور و دیسگی حصار هری‌هر به برادر عبدالکریم بهلول خان روان شده است چون خود کرسی زاده درگاه بر خدمت پادشاهی ثابت‌قدم ام نظر عنایت فرموده میراث بزرگان خود معه حق لوازمه و انعامات و اینلی و بعضی بدستور بهوگوته بزرگان خود بحود مرحمت باید فرمود خارج این مرجع تیهلی سمت کوبل بانعام خود مرحمت شود بنابران از راه مراحم پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه میراث دیسگی سمت کوبل و حصار محمدکوت عرف ماسور و حصار رتیهلی معه هوس‌باوی از شیخ احمد حاجی مبارک و بدیسگی سمت تلولی [و سمت هرگلی]... معه حصار هولل

و سمت هورلی پرتر معامله بنکاپور و دستک حصار هری هر از
نواب عبدالکریم بهلول خان دور نموده ان دستک و
بعضی میراث های سمت هاوری کاکنیله داخل موضع سدور و
سمت ترس و سمت موضع گل و سمت کرور خرد کاردگی کمتران
معامله بنکاپور و سمت چنلوتی و سامرانی و حصار هری [هر سمت]
رانے بینور و سمت کرور بزرگ حصار رتهلی و معامله سلطان نگر
عرف بسواپتن داخل موضع هودور مع انعامات و ورتله و
حق اوارسم و بعضی بدستور بهوکونه و اسلی سمت ملای داخل
. [ندری بزرگ] و موضع اهری و موضع بلکاپور و مرنات
خوبی حمله چنانچه به چان گودنه بهوکونه و جاری بود
بهان طریق به لنگ گودنه فرزند همنت گودنه مقرر و مرحمت
فرموده شده است می باید که حسب المسطور بدستور نمایند و
روان دارند خارج این موضع تنهای سمت کودل نائب خواص
خان وزیر حکومت و بعضی فرزندان مرحوم خان محمد بانعام
لنگ گودنه مذکور مع کل باب خارج تنکاکو و تپ برگ زکوة
و انعامات مرحمت فرموده داشته شده است بدستور نمایند
و بعد او باولاد و احفاد او جاری سازد و عذر فرمان
هر ساله ننموده بهان فرمان روان دارند و تعلق نوشتم کردیم
اصل فرمان باز گذارند بادانند درحکم فرمان اشرف اقدس
همایون اعلی روند تحریراً فی تاریخ ۱۴ شهر ربیع الاول
سنه ۱۰۸۶

[समासांत*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس
همایون اعلی[1]

[सारांश*]

२ रा अली आदिलशाह → अमलदार व नाडगीर मामले बकापूर हिसार रट्टेहळ्ळा, हिसार महम्मदकोट ऊर्फ मासूर, हिसार हरीहर, मामले सुलताननगर ऊर्फ बसवापटण

---

१ पानावर कानडींत चेरप गौडर ಪಂತ್ರದೊಳಗೆ ಮುಚಳೆ ಮುಚಲು ಯಿಮೂನತ್ತ, ಆಗಿಯಿದಲ್ಲಿ ದುಂಬಾಳೆ ಮುಚಳೆ ಮುಚಲಿ ಮಾಡಿಕೋಳ ದುಂಬ ಹಾಗೆ ಫರ್ಮಾನು ಸನ್ನ ೧೦೨೬ ಅಸಾ ಶेरा

यावेळीं हनुमंतगौडाचा मुलगा लिंगणगौडा यानें हुजुरास विनंति केली कीं, मामले मजकूरा(बंकापूरा)पैकीं समतांची देसगत व इतर मिराशा ...... यांचा पूर्वीपासून आमच्या वाडवडिलांकडे भोगोटा चालत आहे. सांप्रत माझा भाऊ चिक्कगौडा यानें हरामखोरी करून विलायतेमध्यें बंड उठविलें. नंतर सदरहू पुंडावर हुजरून नामजदी होऊन त्यास शिक्षा केली आणि मिराशी, हकलवाजिमे व इनामें अनामत केलीं. त्यास आपल्या अनुचित कृत्याबद्दल शिक्षा मिळाली. आतां वरील महालांच्या मिराशा, मामले बंकापूरपैकीं गुत्तल समत, हिसार मुहम्मदकोट, हवसभावीसह हिसार रट्टिहळ्ळी यांची देसगत, शेख अहमद हाजी मुबारक याजकडे आणि तिळव-ळ्ळी समत, होळलच्या हिसारासह हडगलि समत, औरणी समत–सर्व समता मामले बंकापूर पैकीं–व हिसार हरीहर यांची देसगत, नबाब अब्दुल-करीम बहलोलखान याजकडे चालू आहे. स्वतः हुजूरचा पिढीजाद नोकर व बाद-शाही चाकरीवर दृढ आहे. तरी कृपादृष्टीनें स्वतःच्या वाडवडिलांची मिरास-हक लवाजिम्यासह–, इनामें, उंबळी व इतर वाडवडिलांच्या भोगे त्याप्रमाणें बहाल करावी. याशिवाय मौजे तेवहळ्ळि समत गुत्तल याचीही कृपा व्हावी, तरी समत गुत्तल हिसार मुहम्मदकोट उर्फ मासूर यासह, हिसार रट्टेहळ्ळि होसभावी सह, यांची मिरास शेख अहमद हाजी मुबारक याजकडून आणि समत तिळवळ्ळी, समत हडगली...हिसार होळलसह, समत होरलीपोटी मामले बंकापूर, हिसार हरीहर यांची देसगत नबाब अब्दुल करीम बहलोलखान याजकडून दूर करून त्या व शिवाय हावेरी कागिनेले मोटेबेन्नूरसह, तडस, नरेगल, केरूर खुर्द, कारदगी कमतरान–मामले बंकापूर, चन्दनगुती, साम-राणी, राणे बेन्नूर समतेपैकीं हिसार हरीहर, केरूर बुद्रुक, हिसार रटेहळ्ळि, मामले सुलताननगर उर्फ बसवापटण, होळे होन्नूर, या समता व हिसार याच्या देसगती व इतर मिरासी, इनामें, वर्तना, हकलवाजिमा व इतर भोगोट्याप्रमाणें, आंवली समत मलली ... चिद्री बुद्रुकसह, मौजे अहरणी, मौजे बंकापूर व कर्यात चोटी जुमला या गोष्टींचा भोगोटा ज्याप्रमाणें चिक्कण्णगौडाला चालूं होता तद्वत् हनुमंतगौडाचा मुलगा लिंगणगौडा यास मुकरर केला आहे. दुमाले करून चालूं ठेवावा. या शिवाय खवासखान वजीरे हुकूमत व मरहूम खान मुहम्मदचे इतर मुलगे यांजकडील गुत्तल समतेपैकीं मौजे तेवहळ्ळि लिंगणगौडास सर्व बाबी–तंबाकू, तीपवर्ग, झकात व इनामें

यासेरीज-सर इनाम दिलें आहे. दुमाले करणें व वंशपरंपरा चालविणें. ता. ९ रबिलावल सन १०८६ [हि. *], सु. १०७५. हुप.

ले. २८ सु. १०७६ हि. १०८६ रवल ११	२८	श. १५९७ ज्येष्ठ शुद्ध १४ इ. १६७५ मे २७

بسم الله الرحمان الرحيم

الملک لله

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب وزارت مآب ملک کونده فرزند مجد کونده دیسای سمت کوتل و محلات آنکه از شهور سنه خمس ستین و الف چون چکپ کونده بن مملک کونده برادر او حرام‌خوری پیدا کرده متمردی می‌نمود بنده از حضور پرنور فرو نامردی فرموده و اورا بسزا رسانیده میراث او تمامی انعام فرموده شده بود چکپ کونده بن کونده بسزا یافت و آن دولت‌خواه در دولت‌خواهی درگاه والا جاه راسخ نموده شد از روی مهربانی میراث دیسکت و حق اوارمه و ورتم (تنم) و انعام و اللیه و بعضی میراث‌ها محلات که از بزرگان اوست چنانچه ملک کونده بهوگوتم بودند آن موجب بار مرحمت فرموده شده است می‌باید که حسب المسطور مقرر و مرحمت دانسته چنانچه چلپاونده مذکور بهوگوتم و جاری بود همان طریق در قبض خود آورده در دولت‌خواهی درگاه پاک جارگاه ثابت‌قدم بوده باشد و خارج این موضع تنهای سمت مذکور مع کلفات خارج زکوة و انعامات بانعام او مرحمت فرموده شده است موضع مذکور در قبض خود در آرد و موضع فتح‌پور و تنهای سمت کوتل کنچی کونده دیسای پرگنه کهیسر که از روی سروری قبض نموده است چه اندازه او دارد باید که موضع فتح‌پور و تنهای سمت مذکور در حال دعالم متعلقان امارت و ایالت پناه حکومت و عظمت دستگاه خلاصه خاندان عزت و نامداری نقاده دودمان شوکت و بختیاری عزه ناصره دولت و اقبال عزه ناصیه عظمت و اجلال سر آید برگزیده خوانین عالی مقدار فارس میدان شجاعت خوان صحیفه شهامت ایس

مجلس خاص جلیس همجلس اختصاص نگین خاتم جاه و تمکین مدبر اقالیم الارضین دستور عظیم الشان شایسته عواطف بے پایان مشاهد قواعد کامگاری ممهد مراسم جهانداری موسس مبانی خلافت عالی رتبت معالی مرتبت معمار الدولة السلاطین مختار الحضرت الخاقانیه عالی شان والاقدر بلند مکان قدوه خوانین زمین و زمان مبارزالدین خواص خان وزیر حکومت نماید و جهت مزید سرافرازی او تشریف و معتاد باو از حضور پرنور فرستاده شده است باخذ و لبس آن سرافراز و سر بلند گردد تا ازانه برحکم فرمان اشرف رود. تحریراً فی ۱۱ ربیع الاول سنه ۱۰۸۶

پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

सिकंदर आदिलशाह → हनुमंतगौडाचा मुलगा लिंगणगौडा देसाई समत गुत्तल व महाल.

हनुमंतगौडा याचा मुलगा चिकणगौडा—लिंगणगौडाचा भाऊ—यानें हरामखोरी करून बंडखोरी सुरू केली तेव्हां त्यावर हुजरून नामजद होऊन शिक्षा झाली व य सर्व मिरास अमानत केली. लिंगणगौडा एकनिष्ठ होता. तेव्हां चिकणगौडा मिराशी वगैरे जें भोगत होता तें सर्व लिंगणगौडास बहाल केलें आहे. त्यानें तें सर्व ताब्यांत घेऊन एकनिष्ठा दाखवावी. या शिवाय वरील समतेंतील संबहळ्ळी हें गांवही त्यास दिलें आहे गुत्तल समतेमधील मौजे फतहपूर लक्ष्मेश्वरचा देसाई कंचनगौडा यानें जबरदस्तीनें ताब्यांत घेतलें आहे. हें त्याचें केवढें धाष्टर्य ? आतां फतहपूर तालुकतोल मुबारिझुद्दीन खवासखान वजीरे हुकूमत याच्या ताब्यांत यावें. बहुमानासाठीं हुजुरून तशरीफ पाठविली आहे. तिचा स्वीकार करून त्यांस स्वतःचा उत्कर्ष समजावा. ता. ११ रबिलावल सन १०८६ [हि.*], सु. १०७५. सुप.

ले. २९ } २९ { श. १५९८ आश्विन वद्य १०
जु. १९ शावान २४ } हु { इ. १६७६ आक्टोबर २२

[बा. फा. शि.*]

زبدة الاقران لنگنا گوڈ مستمال بوده بداند که چون درین ولا سیادت و نقابت پناه رفعت و معالی دستگاه حاجی

شجاعت نشان شرزه خان بیاوری طالع بدرگاه سلاطین سجده گاه التجا آورده بجهت مدافعه عبدالکریم لئیم که نمک حرامی و زیاده سری قلعه بیجاپوررا بتصرف خود در آورده و عدالت پناه را در قید خود داشته استمداد نمود از انجا که از پیشگاه خلافت و جهانبانی حکم جهان مطاع گردون ارتفاع کرامت صدور یافته که عبدالکریم باعاقبت اندیش را مستاصل نموده و عدالت مرتبت را از قید او خلاص ساخته مدار مهام یکی از دکهنیان مقرر نمایند و پیش نهاد خاطر این جانب (انجناب؟) نیز همین مطلب است که خانه عدالت پناه پا برجا باشد لهذا لوازم امداد و اعانت خان معزالیه بعمل آورده بجهت استخلاص عدالت مرتبت و تسخیر قلعه از دست عبدالکریم مرقوم رخصت نمودیم باید که خاطر خود بهمه جهت جمع داشته و از صلاح شرزه خان بیرون نبوده در استیصال عبدالکریم و استخلاص عدالت پناه سعی فراوان بجا آرند و درخور خدمات از جناب سلطنت و خلافت امیدوار نتایج باشند و تا رسیدن عدالت پناه پس از طلوع مدار مهام بیجاپور بجان موسی الیه اعتبار نمایند تحریر فی تاریخ ۲۴ شهر شعبان سنه ۱۹ قلمی شد

[सारांश]

खान जहान बहादुर → लिंगणगौडा

सध्यां शर्झाहखानानें त्याच्या सुदैवानें दरगाहाकडे अर्ज करून अब्दुल करीम-यानें निमकहरामी व दांडगाई करून विजापूर किल्ला आपल्या ताब्यांत घेतला व अदालत पनाहा(सिकंदर आदिलशाहा)स स्वत:च्या कैदेंत टाकिलें होतें—यास दफा करण्यासाठीं मदत मागितली. दरगाहाकडून आम्हांस हुकूम आला आहे कीं, अब्दुल करीमचा नाश करून अदालत मर्तबतास कैदेंतून मोकळें करावें व प्रधानकी (मदार महाम) दक्षिण्यां-पैकीं कोणा एकास मुकरर करावी. त्यांचीहि अदालत पनाहाचें कुल कायम असावें अशीच इच्छा आहे. तेव्हां उपर्युक्त खानास मदत करणें आम्हांस आवश्यक झाल्यामुळें अदालत मर्तबतना सोडविण्यासाठीं व

विजापूरचा किल्ला अब्दुल करीमच्या हातून हिसकाविण्यासाठीं निघालों आहों स्वतःचें मन सर्व तऱ्हेनें संतुष्ट ठेवून शर्झहखानाच्या सल्ल्याबाहेर जाऊ नये, अब्दुल करीमच्या नाशासाठीं व अदालत पनाहास सोडविण्याचा खूप प्रयत्न करावा आणि या राज्याच्या चाकरीचे उमेदवार असावें तसेंच अदालत पनाह वयात येईतों विजापूरची प्रधानकी उपर्युक्त खानाकडे आहे अशी खात्री ठेवावी ता २४ शव्वाल सन १९ जुलूस [आलमगीरी *]

ले ३० } ३० { श १६०२ पौष वद्य १२
हि १०९१ जिल्हेज २५ } { इ १६८१ जानेवारी ६

آنها درد برابر نواب مشارالیه امده مصلحت بادشاهی
بجا آورده خدمت و دولتخواهی خود ظاهر سازند که از
روی خدمت سرافرازی آنها خواهد شد بادان بجرآ می
التاریخ ۲۵ شهر ذیحجه سنه 1091
پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

सिकंदर आदिलशाह → ?

. त्यानीं उपर्युक्त नबाबापाशीं येऊन पादशाही मसरत नीट बजावून स्वतःची निष्ठा व सेवकत्व व्यक्त करावें म्हणजे त्याप्रमाण उत्कर्ष होईल ता २५ जिल्हेज सन १०९१ [हि.*] हुप

ले ३१ } ३१ { श १६१० फाल्गुन शुद्ध ६
जु ३२ जवल ४ } { इ १६८९ फेब्रुवारी १५

نقل پروانه رفعت پناه نواب قاسم خان
زبدالامراء هنوب کوندا نعاب و التفات امیدوار بوده
بدانند که او بشرط خبرداری بودن او . دیسمکهی سرکار
سواپس مقرر نموده شده باشد که بمجرد رسیدن این پروانه
یک صد سوار و پانصد پیاده نوکر خود را نزد رفعت [*و]
شجاعت پناه غازی بیگ تعلقدار سواپس نفرستند که باتفاق

مشارالیہ از ملک پادشاهی خبردار باشند و رسید سوار و
پیاده بمہر غازی بیگ حاصل نموده نزد این جانب ارسال دارد
کہ درین ضمن باعث مجرائی آن زبدة الاقران خواهد بود و
نگذارد کہ احدی زمین داران فساد شود اورا تنبیہ نماید و
روز بروز حقیقت آنجا را معروض برداشتہ باشد درین باب
تاکید داند تحریر فی بتاریخ چهارم شہر جمادالاول سنہ ۳۲
جلوس والا

[फार्सी मजकुराखाली कानडीत*]

ಜಬದದುಲ ಮಕೆರಾನ ಲಾಯಕುಲ ಯಿನಾಯತು ಹನುಮಂತ್ರ ಗವುಡ ದೇಶಾಯಿ ಪರಗಣೆ ಗುತ್ತಳ ಬಯಿನಾಯತು ಯಿತಿಫಾತು ಅಮೆದವಾರ ಬೂದೆ ಬಿದಾನದ ಯೀ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲು ಲಸ್ಕರೆ ಮನಸೂರ ಸಹಾ ಕುಚು ಮಾಡ್ಸಿ ಬಾಳಾಪುರದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಿದೆವಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರಾಜ್ಯ ಬಸವಾಪಟಣ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗ-ಮನಯಿತವಾಗಿ ಯಿತ್ಯಾದಿಕೆ ಪಾಳ್ಯಗಾರ್ರಯಿಂದ ಲ್ಲೂ ಅವರೊಧ ಕಪ್ಪದಹಾಗೆ ಕಾಪಾಡುವ ಭಾರ ನಿಮಗೆ ಯಿಥೆ ಯಾದಕಾರಣ ನಿಂಮ್ಮ ಬಗೆ ಕೆಲವು ಫೌಜು ನುರು ಸ್ವಾರ ಆಯಿನೂರು ಮಂದಿ ಮಜಬುದಿ ಯಾಗಿ ಆ ಸಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದು ದಿವಾಣದ ಸಿಮೆಗೆ | ತೊಸಿಸು ನಡುಸಿದ ವರ್ರಗೆ | ತಂಬಿಮಾಡುಸುವದು ಸರ್ರಯಿಸ್ತೆ? ಯಿದ್ದು ಕಾಡುಣಾವೆ ಬಸವಾಪಟ ಣದ ಸಿಮೆ ದೇಶಾಯಿಕ್ಕೆ ಯಿನಾಯಿತು ಮಾಡಿ ಳಿಯಿತದಂನು ಯಿ ಸದರ ಯೀ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ ಯಾವದರಲ್ಲಿ ಸುಬಗತೆಯಾಗಿ| ವಿಲಾಯತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚೇಲ್ಲವ ನಡುದರ್ರೆ ಯಿದರ ಜವಾಬು ನಿವು ಮಾಡುಬೆಕಾದೀತು ಮೆಲಾದ ವಿವರ ನಿಂಮ್ಮ ವಕಿಲು ಬರೆಲಾಗಿ ಅಂತ್ರಾಕರುಣಕೆ ತಾಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಮತು ನಿವು ಕಳುಹುವ ಸದರ ಯೀ ಫೌಜು ಕಿಲೆದಾರನ ಯಿತೆಪಾಬಿಲಿ ನಡುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಫೌಜು ಅಲ್ಲಿ ಶೆರ್ರವಕೆ ರಸಿದಿ ಹುಜುರು ಒರೆದು ಕಳುಹುಸುವದು ಛ * माहे जमादिलवल

[सारांश*]

कासिमखान → हनुमंतगौडा

सरहद्दीवर खबरदार राहण्याच्या अटीवर त्यास बसवापट्टण सरकारची देशमुखी मुकरर केली असल्यानें हा परवाना पोहोंचतांच त्यानें आपल्या नोकरांपैकीं १०० स्वार व ५०० प्यादे बसवापट्टणचा किल्लेदार गाझी बेग याजपाशीं पाठवावे. त्यांनीं मशारनिल्हेबरोबर पादशाही मुलखांत खबरदार रहावें. स्वार व प्यादे पावल्याची रसीद गाझी बेगच्या मोहोरेनिशीं

घेऊन आमचेकडे पाठवावी. यामुळें त्याचें काम पसंतीस येईल. कोणाही जमीनदारास चंड करू देऊ नये. त्यास तंबी यावी व रोजच्या रोज त्या बाजूची हकीकत लिहीत जावी. ता. ४ जमादिलावल जुलूम ३२ [आलमगीरी*]

ले ३२ जु ४२ शाबान १८	३२	श १६२० माघ वद्य ५ इ. १६९९ फेब्रुवारी ९

متصدیان مهمات حال و استقبال و دیسایان و مقدمان
و مزارعان و رعایای پرگنه بسواپتن سرکار کرناتک صوبه
دارالظفر بیجاپور بدانند که چون بموجب سید قاسم خان والیخان
مرحوم خدمت دیسمکهی پرگنه مذکور زبدة الاقران هنومنت گوندا
مقرر است بنابران خدمت مرقوم را بشرط دولتخواهی سرکار والا
و آبادانی رعایاء بدستور سابق بنام موصی الیه بحال داشته شد
(باید) که مشارالیه را بدستور قدیم دیسمکهه ان محال دانسته دست
تعدی اورا در امور تعلق خدمت مسطور بری مطلق شناسند
از سعی و صلاح دید حسابی او تجاوز نورزند درین باب تاکید
التم (دانسته) حسب المسطور عمل نمایند تحریراً فی التاریخ
هژدهم شهر شعبان المعظم سنه ۴۲ جلوس و سنه ملمی شد

[सारांश*]

? → मुतसद्दी, देसाई, मुकदम, शेतकरी व रयत परगणे बसवापटण सरकार कर्नाटक सुभा दारुज्जफर बिजापूर

परगणे मजकूरच्या देशमुखीची चाकरी सय्यिद कासिमखान वालीखान मरहूम यांच्या सनदेप्रमाणें हनुमतगौडा याजकडे मुकरर आहे आतां वरील चाकरी सरकारशीं निष्ठा व रयतेची आबादानी या दोन गोष्टींच्या अटीवर त्यास बहाल केली आहे तरी उपर्युक्त गृहस्थास पूर्वीप्रमाणें या महालाचा देशमुख समजून त्या बाबतींतील त्याच्या करण्यास प्रमाण मानावें. त्याच्या सल्लयाबाहेर जाऊ नये. ता. १८ शाबान सन ४२ जुलूस.

ले. ३३ ज. १ जसर ४	३३ حکم الله	श. १६२९ भाद्रपद शुद्ध ५ इ. १६५८ आगस्ट २१

مطیع الاسلام زبدة الاماثل هنومت گوندا دیسائی گوتل و حره
عنایت پادشاهانه امیدوار بوده بداند التماسی که بدرگاه جهان
وسال داشته بود از نظر انور جهان پرور گذشت رفاقتی که
با پردل خان جهت کار پادشاهی نموده این معنی در بارگاه
عظمت و جاه مستحسن افتاد و جمیع مطالب او بوساطت
وینکت راو معروض جناب خلافت جهان پیرا گردید، درجه پذیرائی
یافت و بصدور این فرمان مکرمت عنوان عز افتخار بخشیدیم
باید که بمجرد وصول این منشور مکرمت دستور بخاطر جمع و
بال امیدواری با جمعیت شایسته بحضور پرنور بیاید که پس از
ادراک شرف ملازمت مورد نوازش و عنایات خواهد شد چهارم
شهر جمادی الاخری سنه احد جلوس والا نلمی شد[1]

[सारांश*]

१ → गुत्तल व इतर ठिकाणचा देसाई हनुमतगोंडा.

त्यानें दरगाहास अर्जी पाठविली ती नजरेखालून गेली. पादशाही कामासाठीं पुरदिलखानास साथ दिली ती हुजुरास पसंत पडली. त्याच्या कित्येक मागण्या वंकटरावाच्या मध्यस्थीनें कळून व त्याचा विचार होऊन या फर्मानाच्या रूपानें आम्ही त्यास मान देतों. हा फर्मान पोहोंचताच त्यानें संतुष्ट मनानें योग्य अशी जमेत घेऊन हुजूर यावें. हुजूरच्या चाकरीस आल्यावर नावाजणी व कृपा होईल ता. ४ जमादिलाखर सन १ जुलूस

---

१ पाठीवर मोडींत 'फर्मान हणमतगोंडाचे नावीं खातिरजमा राहून हुजूर यणे मतऱ्च हसील होईल ' असा मजकूर

२ गदग–देसाई

या प्रकरणांत समाविष्ट केलेले कागद सोरटूर–वस्तुत. गदग– (जि धारवाड) येथील श्री. वेंकगद्री श्रीनिवास बहादुर देसाई यानकडे मिळाले यांतील कांहीं कागद प्रत्यक्ष राजकीय तर कांहीं स्वामित्वविषयक व आर्थिक स्वरूपाचे आहेन. दोहोंनेही नावीन्य भरपूर आहे

१

ले ३४ } هوالحلل { श. १५२२ फाल्गुन शुद्ध १४
हि. १००९ रमजान १२ } الملک لله { इ. १६०१ मार्च ७

[ना अ शि*]

حصرت نواب کامیاب آداب

فرماں هماوں شرف صدور یافت بجانب دیسایاں و مقدماں [پرگنه کدگ] .. پرگنه مذکور که امانتست از شهور سنه احدی الف بحواله خان عالیشان اخلاص خان فرموده شده است می باید که در مقاطعه ایشان بوده باشند بر حکم فرماں هماوں ... [روند می] التاریخ دوازدهم شهر رمضان المبارک سنه تسع و الف سنه [۱۰۰۹] [२ शि*]

پروانگی حضور اشرف اعلی[1] [समाप्त*]

[फार्सीखालीं मोडींत*]

दे फर्मान हुमायून सरफ सदुर याफ्त बजानीब देसाइयानी व मोकद्दमानी पा। गदग अंके पा। मजकूर बाबती अमानत अज सुहुर सन इहदे अलफ खान आलीशान येखलासखानाचे हवाला केले असे तरी त्यचे जप्तातु चालिजे बरहुकूम फर्मान हुमायून रवद छ १२ रमजान पा। हुजुर

२

ले. ३५ } هوالحلل { श. १५२४ फाल्गुन शुद्ध ४
हि. १०११ रमजान ४ } الملک لله { इ १६०३ फेब्रुवारी ५

[ना अ शि*]

فرماں هماوں شرف صدور یافت بجانب دیسایاں و مقدماں پرگنه کدگ آنکه نصف و جاگیرداره مرجع بریات پرگنه

---

१ पार्शीवर فرماں همایوں व मोडींत 'पो छ ११ सोवार ' असे आहे

مذکور بابت امانت از شهور سنہ ثلاث و الف در وجہ استقامت شجاعت و ایالت دستگاہ رفعت و حکومت پناہ فرزندی المختص العنایت الملک المدار خان عالی شان سعادت نشان رفیع القدر و المکان مصطفی خان مرحمت فرمودہ شدہ است دستور نمایند از تصرف مومی الیہ گذارند فرحکم فرمان همایون رواں تحریرا فی رابع شهر رمضان المبارک سنہ ۱۰۱۱ [३ सि.*]

پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی [समासांत*]
باعلام خان عالی شان رفیع القدر و المکان شاہنواز خان مجلسی حضور

[फार्सासाली मोईत*]

ई फर्मान हुमायून सरफ सदूर याफ्त बजानीब देसाइयानी व मोकद-मानी पा गड्ग अंके कसबा व चौदा मवाजें कर्याती पा मजकूर बाबत अमानत अज शुहूर सन सलास व अलफ दर वज्ह इस्तकामत शुजाअत व अयालत दस्तगाह वा रफअत हुकूमत इतिबाह फरजंदी खान आलीशान सादतनिशान मुस्तफाखानासी मरहमत फर्माविले असे हुवाला कीजे बर-हुकूम फर्मान हुमायून रवंद छ ४ रमजान पा हुजुरू वा खान आलीशान रफअत मकान शहनवाजखान मजालसी हुजुरू

२

हे. ३६ स. १००५ हि. १०१३ जिल्हेज ५	هوالعادل الملک لله	श. १५२७ वैशाख शुद्ध ६ इ. १६०५ एप्रिल १४

[ना. अ. सि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب کارکنان پرگنہ کدک آنکہ از ابتدای سرستی شهور سنہ خمس الف تقسیم موضع سوماپور اعمال پرگنہ مذکور بابت دوبفر سلحداران کہ ایشان خود گذشتہ کردہ معادلہ گردید در وجہ بدل مشاهرہ بابت سدی هلال مایب نظام شاهی لشکری حدید تعلق ورقی سنہ ثلاث الف و نزد حارث [سری] جواهر سدی عیش جمع رکاب چاکر متاع شش صد هن آنرا شصت نورس شش هن دهانیدہ شدہ است

ناب سدی صندل(؟) بدرالدین   ناب سدی جوهر . مبلغ
چهار صد هن ابرا چهل چهار   دویست هن ابرا [بیست
نورس چهار هن   دو نورس دو هن

استوا

در فرمان تقسم موضع اوصدی طعر ناداوی مسطورست
می باید کر تقسم موضع مذکور چنانچہ ذکر رفتہ دنبالہ
نمایند بحکم فرمان همایون روند... مطابق الخامس شهر ذوحجہ
سنہ ۱۰۱۳ [२ शि.*]

[समासात*]   پروانگی حضور اشرف اعلیٰ باعلام خان
عالی شان رفیع القدر و المکان اخلاص خان امیر جملہ[1]

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → कारकून परगणे गदग

या परगण्यातील सोमापूर गावची वाटणी—ज्यांनीं मोबदला घेऊन स्वत व तो सोडून दिली आहे अशा—दान शिलेदारात विभागली होती. आता त्यांच्या वाटणीची रकम ६०० होन =६६ नौरस ६ होन—सिद्दी हिलाल बद्रुद्दीन याचे ४०० होन=४४ नौरस ४ होन व सिद्दी जोहर . याचे २०० होन =२२ नौरस २ होन—पगार म्हणून सिद्दी हिलाल नायब निजामशाही लष्करी—हा सु १००३ पासून खिल्वत सरा ख्वाजा सिद्दी ऐश याजवळ नेमला आहे—त्यास दिली आहे. याचा शेप बद्रामी किल्ल्यापैकी उमजी गावच्या वाटणीचे फर्मानांत लिहिला आहे तरी वर सांगितल्याप्रमाणें वाटणी दुबाला करावी. ता ५ जिल्हेज सन १०१३ [हि *], सु १००५. हुप आणि अमीर जुमले इख्लासखान याच्या माहितीनें

४

ले २७ सु १०१२ } هوالجليل { श. १५२२ पौष वद्य ग१२
हि. १०२० जिल्काद १६} الملک لله { इ १६१२ जानेवारी २०

[मा अ शी*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعالی ملک شردل
حوالدار و کارکنان معاملہ تورکل الکہ ار ذوالحجہ سوسی

[1] पाठीवर २ शिक्के आणि ' रोज ५ मा . सलात अशार वा अल्फ, सबत दफ्तर सुद, यार मर्याफ, सुफ, ..., यार दफ्तर खास', व एक आरोहणी फार्सी असे होते.

شهور سنه اثنی عشر و الف موضع منگوار پرگنه گدگ مقاسا علی خان بن جان علی لشکری افراد که درین وقت مضافات معامله مذکور شده بود دور نموده باز تحت پرگنه مذکور مقرر فرموده شده است می باید که شما دخل در دیه مذکور نمایند و دیگر روشن شده که برای زر جنگ‌پتی دیهاء پرگنه مذکور تحصیل‌دار از معامله مذکور فرستاده اند بشما چه نسبت دارد زر مذکور را دیسای پرگنه مذکور بوصول رسانیده موصول حضور خواهد نمود شما تعلق ندارد مزاحم نشود و دیسای معامله مذکور که از روی زیادتی کاوکوروی موضع کوچ‌گیره و موضع توپدکریهی و موضع بلی‌وار پرگنه مذکور بغارت آورده و بعلت لوازمات خود تشویش بدیها پرگنه مذکور می رساند چه حد و اندازه او باشد اورا با دیها گدگ نسبتی ندارد آنچه کاوکوروی دیها برده باشد یک بیک باز دهانند و بعلت لوازمات مزاحم بدیها پرگنه مذکور و تشویش دادن ندهند درین باب تاکید بلیغ دانسته برحکم فرمان همایون [روانه تحریراً] فی تاریخ المذکور مطابق السادس عشر شهر ذوالقعده سنه ۱۰۲۰ [२ डिसें.*]

۱ پروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان [समासात*] عالی شان رفیع القدر و المکان اخلاص خان امیر جمله

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह मामले तोरगळचा हवालदार मलिक शेरदिल व कारकून.

अलीखान बिन जानअली लष्करी अफ़राद् याच्या मुकाशाचा गांव मंगवाड परगणे गदग—हा तोरगळ मामल्यांत जास्त दाखल केला होता—हा पुन्हां गदग परगण्याखालीं दिला आहे. तरी तुम्ही त्याबाबत ढवळाढवळ करूं नये. तसेंच आम्हांस समजलें कीं, उपर्युक्त परगण्यांतील गांवांवरील जंगपट्टीच्या पैशासाठीं तुम्ही उपर्युक्त मामल्यांतून तहसीलदार पाठविला आहे. तुम्हांस याशीं काय संबंध ? उपर्युक्त परगण्याचा देसाई पैसा वसूल करून हुजूर पाठवून देईल. तुमचा कांहीं संबंध

नाहीं. अडथळा करू नये उपर्युक्त मामलत्याच्या देसायानें जुलमानें कोचगेरे, तुपदकरीहट्टी व बलेवाड-परगणे मजकूर-येथील गुरेंढोरें गारद केलीं आहेत आणि आपल्या लवाजिम्याच्या सबबीवर उपर्युक्त परगण्यातील गावाना त्रास देत आहे. त्याचें काय हें धाष्टर्य? त्याचा गदग परगण्यातील गावाशीं कांहीं संबंध नाहीं. गांवगना जीं गुरेंढोरें नेलीं असतील तीं एकूण एक परत देववावीं. लवाजिम्यांच्या नांवाखालीं ढवळाढवळ करूं किंवा त्रास देऊं नये या बाबतींत ताकीद जाणून फर्मानाप्रमाणें चालावें. ता. २६ जिल्काद सन १०२० [हि.*], सु १०१२. हुप व अमीर जुमले इस्लास-खान याच्या माहितीनें.

५

शे. ३८ सु. १०१३	هوالجليل	श. १५३५ भाद्रपद शुद्ध ६
हि १०२२ रजब ५	الملک لله	इ. १६१३ आगस्ट ११

[ना. अ शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسایان پرگنه
گدگ آنکه از ابتدای سوستی شهور سنه ثلاث عشر و الف تقسیم
موضع گوپال پور پرگنه مذکور بابت حسن خان بن شاه مراد
لشکری ولای ادراك که او تاریخ ۲۹ ماه شعبان سنه ۱۰۲۱
ضبط شده در وجه بدل مشاهره باسم میرزا خان بن میراحمد شاه
لشکری ولای ادراك مقرر ورمی سنه المذکور جمع رکاب چاکرمبلغ
یک صد پنجاه هن ادرا شاهرده نورس شش هون دهانده شده است
استوا
در فرمان تقسیم موضع اوکار پرگنه رایباغ مسطور است
می باید که تقسیم موضع مذکور دمالم نمایند برحکم فرمان
همایون روند تحریرا فی تاریخ المذکور مطابق الخامس شهر رجب
سنه ۱۰۲۲ [२ शि*]
[छगमात*] پروانگی حضور اشرف اقدس اعلی باعلام خان
عالی شان رفیع القدر و المکان اخلاص خان امیر جمله[1]

---

१ पाठीवर ३ रा शि. आणखी 'तेरीख ५ माहे रजब सन इसने असेरीन वा अल्फ' व शे. ३६ मो इतर शेरे

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → गदग परगण्याचे देसाई

अफ़रादांवरील मुख्य हुसेनखान बिन शाह मुराद लष्करी–हा ता. २९ माहे शाबान सन. १०२१ रोजीं मयत झाल्यामुळें–याच्या बाबतींतील उपर्युक्त परगण्यापैकीं गोपाळपूरची १५० होन =१६ नौरस ६ होन येवढी वाटणी मुशाहिऱ्याबद्दल अफ़रादांचा मुख्य मीर्झाखान बिन मीर अहमदशाह लष्करी–हा कागदांत याच सनापासून लागला आहे–यास दिली आहे. हिची पूरणिका रायबाग परगण्यापैकीं उगार गावच्या वाटणींत लिहिली आहे. तरी वरील वाटणी दुमाला करावी. फर्मानाप्रमाणें चालावें. ता. ५ रजब सन १०२२ [हि.*], सु. १०१३. हुक्म व अमीर जुम्ले इस्लासखान याच्या माहितीनें.

६

ले २९ सु. १०१४ हि. १०२३ रबल ७	هوالعليل الملک لله	श. १५३६ वैशाख शुद्ध ८ इ. १६१४ एप्रिल ७

[ना अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصاب کارکنان پرگنہ
گدک آنکہ از پوجاسری-سرستی شهور سنہ اربع عشر الف تقسیم
موضع گوپال‌پور اعمال پرگنہ مذکور بابت زین العابدین شاہ مراد
سلاحدار کہ او تیر حاضر شدہ ازین سبب کشیدہ ازین جملہ د
وجہ بدل مشاهرہ باسم شاہ کمال‌الدین شاہ اسمعیل لشکری حدید
تعلق ورثی سنہ ثلاث عشر الف ولاء افراد جمع ‌کاب چاکر
مبلغ یک‌صد و پنجاہ هن آنرا شانردہ نورس شش‌هن دهانیدہ
شدہ است

استواء

سالیہ یک‌هزار پانصد هن آنرا یک صد شصت شش نورس
شش‌هن ازین جملہ تقسیم موضع اوگار پرگنہ رایباغ یک هزار
سرصد و پنجاہ هن آنرا یک صد پنجاہ نورس باقی نارر در صدر
مسطورست

می باید کہ تقسیم موضع مذکور چنانچہ ذکر رفتہ دسالم
نمایند برحکم فرمان همایون روند [تحریراً فی التاریخ] المذکور
مطابق السابع شہر ربیع الاول سنہ ۱۰۲۳

پروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان [*समासान]
عالی شان رفیع القدر و المکان اخلاص خان امیر جملہ¹

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह →गदग परगण्याचे कारकून

झैनुल आबिदीन शाह मुराद शिलेदार याच्या बाबतींतील उपर्युक्त परगण्य पैकीं गोपाळपूरची वाटणी हा गैरहाजिर झाल्यामुळें क दून घेऊन तीपैकीं १५० होन=१६ नौरस ६ होन येवढा भाग मुशाहिरा म्हणून अफरादांचा मुख्य व कारंदी सु. १०१३ पासून नेमला गेलेला शाह कमालुद्दीन शाह इस्माईल लश्करी यास दिला आहे. याची पूरणिका अशीः यास सालीना पगार १५०० होन =१६६ नौरस ६ होन आहे. त्यापैकीं रायबाग परगण्यातील ३ ग गांवांतून १३५० होन=१५० नौरस द्यावयाचे. बाकी वर लिहिल्याप्रमाणें. तरी वर लिहिल्याप्रमाणें वाटणी द्यावी. ता. ७ रबिलावल सन १०२३ [हि*], सु. १०१४. हुप. व अमीर जुम्ले इख्लासखान याच्या माहितीनें.

७

शे ४० सु. १०१४ हि. १०२३ रबल २५	*والعادل الملک الله	श. १५३६ वैशाख वद्य १२ इ. १६१४ एप्रिल २५

[ना अ. सि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بداند کارکنان از حالی
فرساک راو کرلی نصب الله و دیسایان پرگنہ گدگ آنکہ از
ابتدا سری سرستی شہور سنہ اربع عشر الف شیخ مخدوم حنفی
سرکردہ جمع رکاب جاگیر ددرگاہ معلی التماس نمود کہ موضع
حتل پرگنہ مذکور خارج پاپیلی و پاپوشی مزبانی و کاو
رادحام و حنگ‌پتی باقی کل‌باب دسالم بموجب فرمان
سابق مقاما بعد ووابست چون دیہ مذکور در اصل دراب

---

१ पाठांतर ५ वा लि आणि मोडीत ' तैरीख ७ माहे रबिलावल सन सलास अशेरीन व अलफ ' व सु १६ श्रो इजार गेरे.

است دیهی کرده و بدکرده پتیلان دیه مذکور بتهمت وطیفه
و لوازم پتیلگی بهم دیگر غرغشه می نمودند و از برای مشخص
این معنی بقصد کلکول رفته از روی حق و راستی منقح
نموده بدیه آمدند ازین سبب از تمام پرگنه مذکور شرینی
می طلبند ازین ممر پتیلان و رعایای بیدل گشته بدر رفته دیه
خراب ساختند چه معنی دارد پتیلان مذکور را بعلت شرینی
تشویش ندهند قول و استمالت داده آورده دیه مذکور
معمور و آبادان سازند و خوطه زکوت هر ساعت تشویش و
آزار می دهند چون موضع مذکور مع کل بابوتات و جمیع لوازمات
خارج چهار باب بامی تمام بدستور مشارالیه بموجب فرمان سابق
روان باشد خوطه زکوت تشویش دادن وجه ندارد درین باب
تاکید بر خوطه نموده بگذارند که بعد ازین مزاحم شود درین باب
تاکید بلیغ دانسته برحکم فرمان همایون روند [تحریراً فی التاریخ]
المذکور مطابق الخامس عشرین شهر ربیع الاول سنه ۱۰۲۳ [*पि २]
پروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان [समाप्ति*]
عالی شان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر جمله
[सागता*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → नरसिंग कोळी याच्या तर्फेचे कारकून व देसाई परगणे गदग.

शेख मख्दूम जुनैदी सरगिरोह-जमा रिकाब चाकर यानें दरबारास निवेदन केली की, वरील परगण्यापैकीं जितल हें गाव—चेलेकटी पापोशी, मेहमानी, गाव जरोदसाना व जगपटी या सेरीज बाकी—सर्व बाबींसह मुकासा म्हणून पूर्वीच्या फर्मानाप्रमाणें मजकडे चालू आहे. हें गांव वास्तविक खराब असूनही या गावचे पटेल देमनगौंडा व सिद्गौंडा पाटिलकीचा वजीफा व लवाजिमा याबद्दल एकमेकांशीं भांडत होते त्याचा निवाडा करण्यासाठीं ते कुद्गोळ्ला गेले होते तेथून निकाल करून घेऊन आले म्हणून या परगण्याचें ठाणें शेरणी मागत आहे. पण यामुळें पटेल व रयत बाहेर पडून ठाणेदारानीं गांव खराब पाडलें याचा अर्थ काय ? शेरणीच्या कारणानें पटेल मजकुरास त्रास देऊं नये. उलट त्यांना कौल देऊन व आणून गांव मामूर करावें. तसच झकातीचे खोत हरघडी त्रास देतात. पण हें गांव चार

बावाशिवाय इतर सर्वांसह पूर्वीच्या फर्मानाप्रमाणें चालूं आहे यामुळें खोतानें त्रास देण्याचें कारण नाहीं. या बाबतींत खोतास ताकीद करून त्यास दवलादवळ करू देऊं नये. ता. २५ रबिलावल सन १०२३ [हि *], सु. १०१४. हुप. व अमीर जुम्ले इख्लासखान यांच्या माहितीनें.

८

ले ४१ सु १०१५ हि. १०२४ सफर २२	}	هوالعليل الملک لله	{	श. १५३७ वैशाख वद ९ इ १६१५ मे ११

[ना. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت متصدیان کارکنان و دیسایان پرگنه گدگ آنکه از پوحا سری سرستی شهور سنه خمس عشرالف موضع ملسودر پرگنه مذکور نایب عبدالرحمان بن بابا لشکری افراده که او تاریخ ۱۶ ماه شوال سنه ۱۰۲۳ حاضر میشد رسید در وجه مقاصا بدل مشاهره ناسم علی رضا بن اسحاق لشکری جدید تعین ورقی سنه ثلاث عشر الف ولای افراد جمع رکاب چاکر داخل محصول [و*] نقدیات [و*] جمع لوازمات الهی بیگار فرمایش و تحصیلی خارج بیابکتی و پاییرسی میرباني و کاوروالدحام و مقرر تحصلی و کانکی‌برکی و مایصاح و ندی‌توکره و جنگ‌پتی نامی کل باب دسالم مرسوده دمایده شده است

استوا

مشارالیه سالیانه شصت هزار تنکه ابرا شش هزار شش صد شصت شش بررس شش تنکه اریں حاصل دیه مذکور درصدر مسطوراست

می باید که موضع مذکور دسالم عمایله توحکم فرمان همایون روند تحریراً فی التاریخ المذکور مطابق الثانی عشرین شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۲۴ [२ शि*]

[समासांत*] پروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان

آلی شان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر جمله[१]

---

१ पाठीवर ६ वा शि आणि मोडींत ' नेविस २२ माहे रबिलाखर सन अर्बा अशरीन व अलफ, सपत दफ्तर सुद्ध, बार मर्यांक, सुद्ध, نقل درج, पार दफ्तर खास, पार सर दफ्तर ' व एक फार्सी अक्षोळखी असे चोरे.

[सारांश *]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → कारकून व देसाई या गदग

अब्दुर्रहमान बिन बाबा लश्करी अफराद हा ता. १६ माहे शव्वाल सन १०२३ला मेल्याची खबर आल्यामुळें त्याच्या बाबतीतील व उपर्युक्त परगण्यापैकीं मलसमुद्र हा गांव मुशाहिऱ्याबद्दल अली रजा बिन इसहाक लश्करी—याची अफरादांचा मुख्य अशी कायदी नेमणूक सु. १०१३ पासून झाली आहे—त्यास महसूल व नक्द व लवाजिने, वेठबेगार, फर्मायश, तहसीली या बाबींसह—इतर बाबी सोडून—दिला आहे. याची पूर्णिका अशी: उपर्युक्त गृहस्थास सालीना पगार ६० हजार टंक=६६६६ नौरस ६ टंक आहे. यामध्येंच वरील गांवाचा समावेश आहे. तरी वरील गांव दुमाला करावा. ता. २२ रबिलासर सन १०२४ [हि.*], सु १०१५. हुय. व अमीर जुम्लें इख्लासखान याच्या माहितीनें.

ले. ४२ सु १०१५ } ९ { श १५३७ ज्येष्ठ शुद्ध १५
हि. १०२४ जवल १४ } [सारांश*][1] { इ १६१५ जून १

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → गदग परगण्याचे कारकून व देसाई

शेख कबीर शेख ताजुद्दीन जुनेदी याच्या हवाला असलेला हसन अली बिन अब्दुल हुसेन लश्करी हा ता. २४ रबिलासर [सु.*] सन १०१४ व [हि.*] १०२४ मध्यें वारल्यामुळें त्याजकडील मुदनदीपर परगणे गदग हा गांव—कागदात १०१२ सनामध्यें नेमलेला व मुहीउद्दीन अली शुजाअतखान याच्या हवाला असलेला—मुहम्मदखान बिन अलीखान अफगान यास मुशाहिऱ्याबद्दल दिला आहे. त्यास ७४। होन=आठ नौरस २। होन येवढी रकम दिली आहे याची पूर्णिका मौजे ... गाव परगणे मजकूरच्या वाटणीच्या

---

1 फार्मी मजकुराच्या आरंभीं ना अ. चा व शेवटीं २ असे ३ फा शि– पाठीवर आरंभीं ५ वा शि. आणि मोडींत 'तेरीख १४ माहे जमादिलौवल सन अरबा असरीन वा अलफ', लेखांक ३६ प्रमाणें इतर व 'माहमदखान' असे शेरे

फर्मानांत लिहिली आहे. ता. १४ जमादिलावल सन १०२४ [हि.*], सु. १०१५. हुप. व अमीर जुम्ले इस्लासखान याच्या माहितीनें.[1]

ले. ४३ सु. १०१५ हि. १०२४ जसर ७	१० [सारांश*]	श. १५३७ आषाढ शुद्ध ८ इ. १६१५ जन २४

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → कारकून व देसाई गरगणे गदग

दाऊदखानाच्या हवाल्यांत असलेला दर्वीश बिन गाजी सैया लश्करी हा ता. २५ रबिलाखर [हि.*] सन १०२४ ला मेल्याची खबर आल्यामुळें त्याच्या बाबतीतील वरील परगण्यापैकीं हुरलगोळ मौजांतील ७५० होन = ८३ नौरस व ३ होन येचदी वाटणी–कामदांत सु. १०१४ पासून नेमलेला व मलिक अब्दुल कादिर याच्या हवाला असलेला–अब्दुर्रमजान बिन मिया अली लश्करी यास मुशाहिऱ्याबद्दल दिली आहे. याची पूरणिका अशी : यास सालिना २५ हजार टंक = २७७७ नौरस ७ टंक आहे त्यांतच ही तक्सीम समाविष्ट आहे. ता. ७ जमादिलाखर सन १०२५ [हि.*], सु. १०१५. हुप. व अमीर जुम्ले इस्लासखान याच्या माहितीनें[2]

---

१ या व पुढील कित्येक फर्मानांतील भाषा, कालदर्शक पंक्ती सोडून दिल्यास मागें छापलेल्या ३१ फर्मानांसारखीच असल्यानें पुन्हा पुन्हा एकाच प्रकारचें लिखाण व सारांश छापण्यांत स्वारस्य नाहीं. शास्त्रशुद्धता व क्रमबद्धता या दोन्ही दृष्टींनीं अशा सर्व फर्मानांचा मूळ पाठ देऊन सारांश गाळावयास पाहिजे होता पण तसें करतों तर बहुतेक महाराष्ट्रीय वाचकांची गैरसोय झाली असती; त्यांना कांहींच अवगमलें नसतें. म्हणून मूळ गाळून सारांश ठेवला आहे ज्ञाते क्षमा करतील अशी आशा आहे.

२ फार्सी मजकुराचे आरंभीं ना. अ. चा व शेवटीं दोन भिन्न ३ फा. शि.. पाठी-वर आरंभीं ६ वा. शि. आणि मोडींत 'नेगीस ७ माहे जमादिलाखर सन अरबा अशरीन वा अलफ' व लेखांक ४१ प्रमाणें इतर, असे शेरे.

११

शे. ५४ सु. १०१६ } هوالعليل { श. १५३७ माघ वद १
हि. १०२५ मोहरम १५ } الملک لله { इ. १६१६ जानेवारी २४

[भा. इ. मं.°]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب عاملان که از جانب نواب مستطاب معلی القاب اعتماد الممالک اعتماد الدولت الاکرمی صاحب الکمالات الصوریه و الفضائل المعنویه رکن السلطنة القاهره مؤتمن الدولت قدوه خواص بلند مکان نواب شاه نواز خان سر معلمی نصب اند و دیسایان پرگنه گدک آنکه از بوجها سری سرمتی شهور سنه ست عشر و الف قبل ازین مابین موضع کورت کوتم مقاصا حوالہ ملک عالی شان سعادت نشان میران محی الدین عبدالقادر [و] موضع نیل کند و موضع بیآور پرگنه مذکور منازعت سیم واقع بود در کارکرد ایار مرحوم تهانداری ماضی...... باتفاق خلق حوار بر سر سم رفتی ... نموده مردم موضع نیل کند و بهی تور سنگها حد محدود قدیم کارکرد کرنایک از روی زیادتی کشیده بود [باید که] ... ... قدیم نشانده حد محدود بدستور قرار دارد مطابق استقرار داشتم ...... سم مفروغ ساخته بود بار مردم هردو دیه بمعرکه پیش آمده سنگها سیم کشیدند لهذا شیر ملک تهاندار ماضی بنظر آورده بدستور قدیم سنگها سیم نشانده بود درین وقت مردم بهردو دیه بمعرکه تعدین سنگها کشیده رمیں بستم و زور قابض ساخته اند......باید که بمعرود وصول فرمان عظیم الشان تاکید بهردو دیه نواحی نموده سنگها سم برجاے قدیم مستقیم نموده مشخص عرشه ساخته مردم موضع .. و بصدر موکلند و هردو دیه صدره آنچه مرور قابض گشته اند تاکید فرموده رمیں سیم با محصول دساله موضع کورت کوتم نمایند درین باب تاکید بلیغ بلیغ دانسته بر حکم امر اشرف روند تحریراً فی التاریخ المذکور مطابق الخامس عشر شهر محرم سنه ۱۰۲۵ھ]

[समाप्त*] پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی [
اعلام خان عالی شان رفیع القدر و المکان اخلاص خان امیر جمله[1]

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह→ शाह नवाजखान सर मज्लिसी याजतर्फेचे अधिकारी व देसाई परगणे गदग.

यापूर्वी उपर्युक्त परगण्यापैकीं मीरान मुहीउद्दीन अब्दुल-क़ादिर याचा मुकासा मौजे कुर्तकोटी आणि मौजे निलगुंद व मौजे बिटूर यामध्यें सीमेचा वाद होता. माजी ठाणेदार मरहूम अय्याज याच्या कारकिर्दींत...आसपासचे लोक घेऊन सीमेवर जाऊन...निलगुंद व बेटूर यांतील लोकांनीं... याच्या कारकिर्दीतील जुने हद्दींचे दगड दांडगाईनें उपटले होते ते बसवून पूर्वीच्या नेमाप्रमाणें हद्दी कायम केल्या होत्या व भांडण मिटविलें होतें. पुन्हा वरील दोन गांवच्या लोकांनीं हरकत आणून हद्दींचे दगड उपटले. म्हणून माजी ठाणेदार शेर मलिक यानें पूर्वीप्रमाणें हद्दींचे दगड बसविले होते. सध्यां वरील दोन गावच्या लोकांनीं नवीन हरकत घेऊन व हद्दींचे दगड उपटून तेथील जमीन दांडगाईनें ताब्यांत घेतली आहे. तरी हें फर्मान पोहोंचतांच दोन्ही गांवांना योग्य ताकीद करून जुन्या जागांवर पुन्हा दगड रोवून सटल्याचा निकाल करावा. आणि मौजे...कसबे मुळगुंद व वरील दोन गांवें यांतील लोकांनीं दांडगाईनें जें काबिज केलें असेल त्या विषयीं ताकीद करून हद्दींची जमीन तिच्या महसुलासह मौजे कुर्तकोटीच्या हवाली करावी. ता. १५ माहे मोहरम सन [१०२]५ [हि.*]; सु. १०१६. हुप. व अमीर जुम्ले इख्लासखान याच्या माहितीनें.

ले. ४५ सु. १०१७ हि. १०२६ जखर १५	१२ [सारांश*]	श. १५३९ ज्येष्ठ वद्य २ इ. १६१७ जून १०

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग.

शर्फुद्दीन अली इब्न शम्सखान लश्करी अफराद हा गैरहजर झाल्यामुळें त्याच्या बाबतींतील व वरील परगण्यापैकीं हलकेरे हें गांव सय्यिद मुस्तफ़ा बिन सय्यिद खुन्द मियां शिलेदार याजकडे चालूं होतें; पण पक्कें नव्हतें.

---

1 पाठीवर मोडींत 'शाह नवजखा नवच याणी कुर्तकोट निलगुंद व बेतूर तीन... सा राहन यकायार...यास दिल्हे....' असा मजकूर.

आतां पूर्वप्रमाणें हार्फुई नक्दे वरील गांव बेलेकटी, पापोशी, मेहमानी, सेलखेल, आगरणी, ठाण्यासालची बाब व फाजीपरखी यासिवाय इतर सर्व बाबींसह दुमाला करण्यास फर्मावितें आहे. ता. १५ जमादिलासर सन १०२६ [हि*], सु. १०१७ मुप. व अमीर जुम्ले हस्लासखान याच्या माहितीने[1]

१२

ले ४९ सु. १०१८ } هوالملك { श. १५४० ज्येष्ठ वद १२
हि. १०२७ जरर २५ } الملك لله { इ. १६१८ जून ९

[भा अ. शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعالی دیوانی پرگنه
کدگ از بوهاسری سرستی شهور سنه ثمان عشر و الف تقسیم
موضع گوپال‌پور پرگنه مذکور بابت میرزا خان بن احمد لشکری
افراد که او اسپ ندارد ازین سبب کشیده در وجه بدل مشاهره
باسم اشرف خان بن اشرف خان لشکری افراد جمع رکاب
چاکر عوض تقسیم موضع انکلدهای معامله تورگل رجوع سنه اربع
عشر الف مبلغ سه صد هن آبرا یک صد دورس ازین جمله عوض
آن حسب سنه المذکور موضع موکلی خورد و موضع هیرکه سمت
سحاپور شهر احسناباد عرنا بارری روان بود که خود گذاشته
نموده حملتان ازین جمله مبلغ شش صد پنجاه هن آبرا هفتاد
دو دورس دو هن دهانیده شده است

استوی

مشارالیه سالسنه یک هزار دویست هن آبرا یک صد سی
سه دورس سه هن ازین جمله بازر در صدر مسطور است [نشانی*]
می باید که تقسیم دیه مذکور دنباله نمایند بحکم فرمان

---

१ फार्सी मजकुराच्या आरंभींना अ चा आणि शेवटीं २ मिळून ० फा शि. पाठीवर ७ शिक्के आणि मोडींत तारीख १५ माहे जमादिलाखर सन सीत असेरिन वा अलफ ', इतर ऐसाक ४१ प्रमाणें – مطلع شده असा जास्त – असे सामान्य व 'खोद मिया यार दिवान, अप्पाजी का शमसखान ' असे विशेष शेरे.

همایون روند تحریراً فی تاریخ المذکور مطابق الخامس والعشرین
شهر جمادی الثانی سنه ۱۰۲۷
پروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان عالی [समासात*]
شان سعادت نشان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر جمله[1]

१४

के. ४७ सु. १०१८ हि. १०२७ शाबान २	هوالغلبل الملک لله	श. १५४० श्रावण शुद्ध ५ इ. १६१८ जुलै १६

[ना. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب ویکتادری نارایَن
دیسای پرگنه گدگ آنکه از پوحاسوی سرستی شهور سنه ثمان
عشر الف در وجه بدل مشاهره مشهورالحضرت نرسو پندت ناطر
محل خزانه عامره در وجوهات پرگنه مذکور ملجمله تنخواه خزانه
عامره باقی تا غایت سنه سبع عشر الف ازین جمله عوض برات
محلات بدل وجه سنه المذکور مبلغ چهل هشت هون سه ربع آنرا
پنج دورس سه هون سه ربع دهانیده شده است

عوض برات معامله نصرت آباد
رجوع سنه ست عشر الف بدل
وجه سنه المذکور بیست دو هون
آنرا دو اورس چهار هون

عوض برات شهر احمدآباد رجوع
سنه اربع عشر الف بدل
وجه سنه المذکور هفده هون سه
ربع سه دول آنرا یک دورس
هشت هون سه ربع سه دول

عوض
برات تعلق مشاهره تهانه دار تبه
سالی رجوع سنه اربع عشرالف
بدل وجه سنه المذکور مبلغ

عوض
برات کهال و چوت حواله
محمد اسحاق خان دو ساله
عامره معامله بیکاپور رجوع

---

१ पाटीवर ७ फा. शि. आणि मोडींत ' तेरीख २५ माहे जमादिलसार सन सबा अशरीन अलफ, ' आणि इतर लेखांक ७१ प्रमाणें, शिवाय फर्मान अशरफसान ' असें होतें.

* याचा नीट समजेल असा अर्थ मला करतां आला नाहीं. म्हणून मूळ जसेंच्या तसें छापलें आहे.

تو هون نیم دول   سنه ربع عشر الف بدل وجه
سنه المذکور شش هون ربع

می باید که مبلغ مذکور ادای نموده بر حکم فرمان همایون
روند تحریراً فی التاریخ المذکور مطابق ۳ شهر شعبان سنه ۱۰۲۷
بپروانگی حضور اشرف اقدس اعلی باعلام خان [समासीन*]
عالی شان سعادت نشان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر جمله[1]

१६

हि. ४८ सु. १०१९	هوالجليل	श. १५४० कार्तिक शुद्ध ११
हि. १०२७ जिल्काद १०	الملک لله	इ. १६१८ आक्टोबर १९

[ना म. गि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعامل دیسایان پرگنه
گدگ آنکه از ابتدا سری سرستی شهور سنه تسع عشر و الف
سیدی اسماعیل لشکری. حوالهٔ سیدی عبرحمع رکاب چاکر مقاصای
موضع نای‌وار پرگنه مذکور بدرگاه معلی عرض نمود که پتیل
موضع مذکور سر بعرام‌حواری در آورده از روی سروری زمین
سنه فاص شده محصول آن خود می خورد و نمود هم
نمی دهد انواع زیادتی می‌کند چه معنی دارد باید که بوصول
فرمان قضا جریان شما بر سر سنه دیه مذکور رفته بامر متصدی
باتفاق خلق خوار حد محدود و بهرگونه سالاباد و ماتقدم بخاطر
آورده سنه مذکور دنبال دیه مذکور نمایند و پتیل مذکور را
متصرف شدن ندهند و حق معاصای تاکید کرده ندهانند درین باب
تاکید دانسته فریاد آمدن ندهند بر حکم فرمان همایون روند
تحریراً فی تاریخ المذکور مطابق العاشر شهر ذوالقعده سنه ۱۰۲۷
[३ शि.*]

---

१ पाठांतर २ फा शि आणि माडॉन नेगीस ३ माहे शाबान सन सबा अशरीन व अल्फ ' व इतर लेखांक ४६ प्रमाणे सामान्य ओर

याही फर्मानाचा नीट संगत असा अर्थ मला करता येईना म्हणून मूळ यथास्थित छापले आहे.

[समाप्त*] پروانگی حضور اشرف اقدس اعلی باعلام خان عالی شان سعادت نشان رفیع القدر والمکان اخلاس خان امیر جملہ¹.

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग.

सिद्दी अंबर याजकडे असलेला सिद्दी इस्माईल लष्करी, वरेवाडचा मोकाशी, यानें विनंति केली कीं, या गांवचे पाटिलानें शिरजोरीनें सीमेवरील जमीन (?) स्वतः बळकाविली आहे व तिचा महसूल खात आहे; मला कांहींच देत नाहीं. तऱ्हतऱ्हेनें जुलूम करतो. याचा अर्थ काय? तुम्ही तावडतोब गांवाच्या सीमेवर जाऊन जवळच्या लोकांचे सहाय्यानें हद्दी व भोगवटा पाहून उपर्युक्त सीमा (सीमेवरील जमीन?) वरील गावांकडे सोपवावी. पाटलास घेऊं देऊं नये. मोकाशाचे हक्क देववावे. ता. १० जिल्हेज सन १०२७ [हि.*]; सु. १०१९. हुप. आणि अमीर जुम्ले इख्लासखान याच्या माहितीनें.

१६

हि. ४९ सु. १०१९ हि. १०२८ शव्वाल २३	هوالعادل الملک لله	श. १५४१ भाद्रपद वद्य ११ इ. १६१९ सप्टेंबर २२

[ना. अ. सि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بدانند دیسائی پرگنہ گدگ آنکہ از ابتداء سری سوسلی شهور سنہ تسع عشر الف تقسم موضع ناگاری پرگنہ مذکور از دیہ مقطع مبلغ پانصد هن آنرا پنجاہ پنج نورس پنج هن ازین حملہ دویست هن آنرا بیست دو نورس دو هن بدین تفصیل

مقطع رجوع قدیم چهارصد هن آنرا چهل چهار نورس چهار هن ازین حملہ باب دو نعرلشکریان	حراوه سبر المذکور دیہ مذکور نموده یک صد هن آنرا یازده نورس یک هن

¹ पाठीवर मोडींत 'नियाम सिद्दी इसा फर्मान' असा शेरा.

حواله داود خان که در سنه المذکور خود آباد ساخته نموده یک صد هن آنرا مازده نورس یک هن	مبلغ	مبلغ

نایب قاسم آقا بن ابو	نایب حاجاجی بن
آقا بلماء هن آنرا	شیخ محمد بلماء هن
پنج نورس پنج هن	آنرا پنج نورس پنج هن

همانان در وجه ادل مشاهره نایب دستوراد بن ساوت راو لشکری حدید تعن ورمی سنه ثمان عشر الف حواله مالک عالی شان سعادت نشان میران محی الدین درین وقت جمع حواله مشارالیه جمع رکاب چاکر بازر صدره دمادده شده است

استواء

مشارالیه در فرمان موضع ساوسی برگنه کرهر مسطورست می باید که تقسیم دیه مذکور دنبال نمایند برحکم فرمان همایون روند تحریراً فی تاریخ المذکور مطابق الثالث والعشرین شهر شوال سنه ١٠٢٨ [*३ रि.]

پروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان عالی [*समासात]
شان سعادت نشان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر حمله[1]

१ पाठीवर आरंभी ७ फा रि. आणि माडीर तारीख २३ माहे शव्वाल सन समान अशरीन व अलफ ' व इतर लेखांक ४६ प्रमाणें सामान्य, तसेच शेवटीं ' व १ फर्मान पा. गहग तबसाम मौजे नागावी ' असे होते.

या फर्मानाचा समजेल असा सारांश काढणें मला शक्य न झाल्यानें त्याचें मूळ जसेंच्या तसें दिलें आहे.

१७

सु. ५० स १०२० } هوالخليل { श. १५४१ मार्गशीर्ष वद्य १३
हि. १०२९ मोहरम २६ } الملک لله { इ. १६१९ डिसेंबर २३

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग.

रइकती अफराद जलाल मीरान याच्या बाबतीतील...परगणे मजकूर हा गांव इस्तकामत म्हणून...यास दिला आहे. ता. २६ मोहरम सन १०२९ [हि.*], सु. १०२०, हुप. व अमीर जुम्ले इल्लासखान याच्या माहितीने.[1]

१८

सु. ५१ सु. १०२० } هوالخليل { श. १५४२ चैत्र शुद्ध १०
हि १०२९ जमल ९ } الملک لله { इ. १६२० एप्रिल २

[ना अ शि°]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعاب دیسائی پرگنه
گدگ آنکه از ابتدا سوی سرستی شهور سنه عشرین الف موضع
سومن کتم پرگنه مذکور نایب عبدالعلی بن یوسف ترکمان لشکری
حواله حسن رومی خان که او بتاریخ ۱۲ ماه ذوالقعده سنه
۱۰۲۸ منسب شده در وجه معاملا بدل مشاهره باسم موسی بن
عبدالعلی لشکری جدید مبادله پدرش حواله مشارالیه جمع رکات
جاگیر داخل محصول و نعدیات و جمیع اوارمات و نسه و
بیگار و فرمایش و تحصیلی خارج بلنتی و پاپوسی مدرانی
و هنگ پتی و گاو زراد خانه و کانکی پرکی و مایحتاج
پتی و مقرر تحصیلی بابی کل باب دیوانی مقطع برسبب پدرش
مبلغ سه صد سی شش هن آبرا سی هفت دورس سه هن مقرر
فرموده دهانیده شده است

---

१ फार्सी मजकुराच्या आरंभी ना अ. शि. पाटीवर ६ फा शी . आणि मोडीत 'तेरीख २६ माहे मोहरम सन तिसा अशर व अलफ ' व इतर लेखांक ४१ प्रमाणे शेरे.

اسدواء

بموجب بعض ورق سه المذکور استقبال تاریخ ۲۹ ماه ذوالقعده سنه ۱۰۲۸ تا آخر تاریخ ۳ ماه ذوالقعده سنه ۱۰۲۹ مدت یازده ماه ۸ روز مشاهره سالانه یک هزار دوبست هی آنرا یک صد سی سه دورس و سه هی یاون مدت مذکور یک هزار یک صد بست شش هی نیم حول بل آنرا یک صد بیست پنج دورس یک هون نیم حول بل ارس حمله مسدواه معلات شش صد سی چهار هی آنرا هفتاد دورس و چهار هون بدی تفصیل

موضع حالی هلی معامله نصرتاباد مقطع ملع دوبست هفتاد سه هی تم آنرا سی یک دورس و چهار هی تم	تقسیم دیهای علعه هلنال ملع دوبست بست پنج هون آنرا بیست پنج دورس

محصول تعدیات ملع دوبست هی آنرا بیست دو دورس و دوهون	بابهای رکاب و بهایم عی جهل یک هون سه ربع آنرا چهار دورس و پنج هون سه ربع وضع دونی هشتاد سه هی تم آنرا م روس و دو هی تم	تقسیم موضع کشتلی علعه کهللم یک صد هی تم آنرا یازده دورس و یک هون تم تقسیم موضع واری کنسو ترکیم کولادور ملع بیست تم هی آنرا دو دورس هفت هی

باقی ارس حمله دیم مذکور بازر در صدر مسطور است

می باید که موضع مذکور دستالم نماید در حکم فرمان همایون روند تحریراً فی التاریخ المذکور مطابق التاسع شهر حما سنه ۱۰۲۹ [3 ß *]

[समाप्त*] بروانگی حضور اشرف اعلی باعلام خان عالی
بسان سعادت نشان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر حملہ[1]

१९

ले. ५२ सु. १०२१ } هوالعایل { श. १५४२ आश्विन शुद्ध १५
हि. १०२९ जिलकाद १४ } الملک لله { इ. १६२० आक्टोबर १

[ना.अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسائی برگنہ
گدگ آنکہ از شہور سنہ احدی عشرین الف تقسیم موضع کلکن
هال پرگنہ مذکور باسی دو نفر لشکریان حوالہ شیخ میان سراج
کہ ایشان در مصلحت کند[اول] رجوع کنتی تاغایت دهم ماہ
رمضان المبارک سنہ تسع عشرین و الف غیر حاضر شدہ [اند]
ازین معلی گشیدہ در وجہ بدل مشاهرہ باسم میرزا حسین بن
جمشید خان لشکری افراد جمع رکاب چاکر عوض ..... چهار صد
هون آنرا چهل و چهار فورس چهار هون دهانیدہ شدہ است صحیح

بابت علی بن دور میان عوض تقسیم دو
موضع پرگنہ رایباغ رجوع سنہ تسع عشر
و الف مبلغ دویست و پنجاہ هون
آنرا بیست و هشت فورس هفت هون

عوض تقسیم موضع
چنچولی ازین جملہ
صد هون آنرا یازدہ
فورس و یک هون

عوض تقسیم موضع
مرب یک صد پنجاہ
آنرا شانزدہ فورس
و شش هون

بابت ملکجی بن
حسن ازین جملہ
عوض می باید داد
مبلغ یک صد پنجاہ
هون آنرا شانزدہ
فورس و شش هون

---

१ पाटीवर आरंभीं ७ फा. शि. आणि मोडींत ' तेरीख ... माहे जमादिलावल सन तिसा अशरीन व अलफ ' व इतर ले. ४६ प्रमाणें सामान्य, तसेंच शेवटीं 'हवाले देवनह निशाणी ' असे शेरे.

याचा अर्थ उलगडणें मला शक्य झालें नाहीं. म्हणून मूळ जसेंच्या तसें छापलें आहे.

استواء

مشاوالیہ سالیتہ یک ہزارو دویست ہون آنرا یک صد و سی و سہ نورس و سہ ہون ازین حملہ تقسیم موضع ککنی حال مذکور هشت صد ہون آنرا هشتاد و هشت نورس هشت ہون باقی برات بازر در صدر مسطور است

می باید کہ تقسیم موضع مذکور چنانچہ ذکر رفت دنبالہ نمایند برحکم فرمان همایون اشرف روند تحریراً فی تاریخ المذکور مطابق الرابع عشر شہر ذی قعدہ سنہ ١٠٢٩

پروانگی حضور اشرف اقدس ارفع اعلی باعلام خان [सारांश*] عالی شان سعادت نشان رفیع القدر والمکان اخلاص خان امیر جملہ[1]

ले. ५३ सु. १०२१ } २० { श. १५४२ कार्तिक शुद्ध २
हि. १०२९ जिल्काद अखेर } [सारांश*] { इ. १६२० आक्टोबर १७

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग.

मुर्तजाखान सरगिरोह याचे बावनींतील तूपदकोरीहटी हें गांव अमानत होतें. तें अफरादांचा हवालदार मुबारकखान यास मुकासा म्हणून दिलें आहे. तरी निर्दिष्ट हक्कासह व शिवाय त्याच्या ताब्यांत द्यावें. ता. शेवट[1] (= ३०) जिल्काद सन १०२९ [हि.*], सु. १०२१ हुप. व अमीर जुम्ले दियानतुल्मुल्क याच्या माहितीनें[2].

---

१ पाठीवर ७ फा शि व मोडींत 'तेरीख १४ माहे जिलकाद सन तिसा अशरीन व अलफ ' आणि इतर ले ४६ प्रमाणें सामान्य शेरे.

याचाही स्पष्ट अर्थ मला करतां येईना. म्हणून मूळ जसेंच्या तसें छापलें आहे.

२ फार्मी मजकुराच्या आरंभीं ना. अ शि. व २ ऱ्या इब्राहीम आदिलशाहाचा तुघ्रा आणि शेवटीं ३ फा शि. पाठीवर ७ फा. शि आणि मोडींत ' तेरीख ३० माहे जिलकाद सन तिसा अशरीन वा अलफ ' व इतर ले. ४६ प्रमाणें सामान्य शेरे.

ले. ५४ सु. १०२१ } २१ { श १५४२ कार्तिक वद्य १२
हि. १०२९ जिल्हेज २५ } [सारांश*] { इ. १६२० नोव्हेंबर ११

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह -> देसाई परगणे गदग.

वरील परगण्यापैकीं व जळाळ मीरान लश्करी अफराद याच्या बाबतींतील कोपखुर्द हा गांव त्यानें स्वतःच सोडल्यामुळें व मोबदला घेतल्यामुळें मुशाहिऱ्याबद्दल मोकासा म्हणून अली बिन मत्ता शिलेदार व मीरान बिन शम्सुद्दीन, लश्करी अफराद यास, वेठेकटी, पापोशी, मेजवानी, गाव खर्चखाना, जंगपटी, फाकी व परकी, मायहताजपटी याशिवाय बाकी सर्व बाबींसह, मुर्तजाबाद मामल्यापैकीं कोत्री–हें गांव त्यानीं स्वतःच सोडलें आहे–गांवच्या मोबदल्यांत दिला आहे. ता. २५ जिल्हेज सन १०२९ [हि.*], सु. १०२१ हुप. व अमीर जुम्ले इख्लासखान याच्या माहितीनें.[१]

२२

ले ५५ सु १०२१ } هوالجليل { श. १५४२ मार्गशीर्ष शुद्ध १
हि. १०२९ जिल्हेज २९ } الملک لله { इ. १६२० नोव्हेंबर १५

[भा अ शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصاب دیسائی پرگنه گدگ آنکه از شهور سنه احدی عشرین الف سابقا فرمان اشرف بمضمن تاکید سمت اصدار یافته بود که بیگاریانرا خرجی سر ماه [داده] بمصلحت گندمول روانه سازند و بعد از روانه ساختن بیگاریان بمصلحت مذکور خرجی آنها تمام شده ازین جهت چند نفران روی فرار نموده امده اند اکنون حکم جهان مطاع آفتاب ارتفاع نافذ گشته که ان مقدار نفران که از مصلحت فرار نموده بمحل آمده اند آنها را خرجی یک ماه بالفعل داده روانه سازند و خرجی ماه بماه متواتر در لشکر ظفر اثر و پیغمبر[ر] می

---

१ फार्सी मजकुराच्या आरंभीं भा अ चा आणि शेवटीं ३ मिळून ४ का शि. पाठीवर आरंभीं ७ फा. शि आणि मोडींत ' तेरीख २५ माहे जिल्हेज सन निसा अशरीन व अलफ, ' व इतर ले. ४५ प्रमाणें सामान्य, शिवाय शेवटीं ' चिक्कोर मुक्काम अली दस्त ' असे शेरे.

فرستاده باشند احیانا یک نفراز سب تا رسیدن خرچی از مصلحت
گذاشتم بیاید نتیجه آن مستحسن نخواهد بود یقین دانند کر
عتاب خطاب خواهد شد حسب الحکم اشرف بعمل آورند
تحریراً فی التاریخ المذکور مطابق التاسع عشرین شهر ذوالحجه
سلم ۱۰۲۹ [२ फा. मे.*]

پروانگی حضور اشرف اعلی باتلام خان عالی شان [समासांत*]
سعادت نشان رفیع القدر بلند مکان اخلاص خان امیر حملر

[वरील मजकुराच्याही वर पण समासांतच*]

چه[1] سرانجام این معنی داول دنیا معلدار وسیلم شده
است از زر تقدم ...... شش هون ادا نمایند

صحیح صحیح صحیح

[कारारा*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग

पूर्वी फर्मान सुटलें होतें कीं, बेगाऱ्यांना तीन महिन्यांची खर्ची···कंदनोळ-च्या मसलतीवर रवाना करावें. तसें केल्यावर त्यांची खर्ची संपल्यामुळें कांहीं बेगारी पळून आले आहेत. आतां हुकूम होतो कीं, जे बेगारी मसलतीवरून अशा तऱ्हेनें पळून आले असतील त्यांना तावडतोब एक महिन्याची खर्ची देऊन रवाना करावें. प्रत्येक महिन्याची खर्ची बेकसूर व विनतकार लष्करांत पाठवीत जावी. खर्ची न मिळाल्यामुळें एक मनुष्य जरी मसलतींतून परत आला तरी त्याचा परिणाम चांगला होणार नाहीं. फर्मानाप्रमाणें अमल करावा ता. १९ जिल्हेज सन १०२१ [हि.*], सु. १०२९. हुप. व इस्लामस्तान अमीर जुम्ले याच्या माहितीनें.

---

१ हा मजकूर निगस्या गाडनें व हस्ताक्षरात लिहिला आहे. पण जागजागीं कसरीनें खाल्ल्यामुळें अर्थ कळण्याइतपत लागत नाहीं

पाठीवर मोर्डीत ' पा गदग ' असा शेरा

२३

हे. ५६
हि १०३० रबल २६

هوالعليل
الملک لله

श १५४२ माघ वद्य १२
इ. १६२१ फेब्रुवारी ८

[शि व नुख्ता ले ७५ प्रो]

فرمان همايون شرف صدور يافت [بجانب ديسائى] پرگنه كدگ آنكه درين ايام حضرت فرمان امر جهان مطاع عالم مطيع نافذ گشته كه زر تنخواه خزانه عامره و جنگ پتى وغيره كه در پرگنه مذكور مقرر است فوری زود تحصيل كرده بدرگاه جهان پناه مرسول دارند و طوری نمايند كه زر تعلق خزانه عامره بالتمام و الكمال بتاريخ بيست هفتم ماه ربيع الثانى كه روز مبارک نو روز است بحضور پرنور برسد و اگر درنگ سستی نموده تمامی زر در وقت بحضور نرسد مستحسن طبع اشرف اقدس نخواهد بود بايد كه بمجرد رسيدن فرمان همايون زر ابواب مذكور روانه ساختن سركار سلطنت مصدر نمايند درين باب تاكيد بليغ شناسند حسب الحكم اشرف عمل نمايند تا دانند تحريراً فى ٢٦ ماه ربيع الاول سنه ١٠٣٠ [३ फा शि*]

بپروانگی حضور اشرف اقدس همايون اعلى [समासान*] باعلام [ركن] الدوله پسنديده سلوک دیانت الملوک سرمجلس

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग

या परगण्यावर ठरविलेला–शाही खजिन्याचा तनखा, जंगपट्टी व इतर–पैसा तातडतोब वसूल करून दरगाहाकडे पाठवून द्यावा. असें करावें कीं, शाही खजिन्याच्या संबंधींचा सर्व पैसा ता २७ रबिलाखर–हा नौरोझचा दिवस आहे–रोजीं हुजूर पोंचेल उशीर करून हा पैसा वेळेवर पोंचला नाहीं तर त्याचा परिणाम चांगला होणार नाहीं. ता. २६ माहे रबिलावल सन १०३० [हि*] हुप. व दियानतुल्मुलूक सरे मजलिस याच्या माहितीनें.

२४

ले. ५७ सु. १०२४ } ६ { श.१५४६ आषाढ शुद्ध १४
हि. १०३३रमजान १३ } [सारांश*] { इ. १६२४ जून १८

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → दियानतराव मजलिसी हवालदार व कारकून परगणे गदग.

अलीशाह बिन मता शिलेदार हा मेल्यामुळें त्याच्या बावतींतील या परगण्यापैकीं कोप बुद्रुक सबंध व कोप खुर्द अर्धें असें दीड गांव त्याचा मुलगा इब्राहीमखान् यास-त्याच्या बापाऐवजीं त्यास शिलेदारांत सामील करून-मुकासा म्हणून दिलें आहे. तरी तें गांव तपशीलांत दिलेल्या हक्कांसह त्याकडे सोंपवावें. ता. १३ रमजान सन १०३३ [हि.*], सु. १०२४. हुप. आणि इख्लासखान वझीरे. याच्या माहितीनें.[1]

ले. ५८ सु. १०२५ } २५ { श. १५४६ मार्गशीर्ष वद्य १०
हि. १०३४ सफर २३ } [सारांश*] { इ. १६२४ नोव्हेंबर २५

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग

लष्करी अफराद अश्रफखान बिन अश्रफखान ता. ५ माहे सफर सन १०३४ [हि.*] पर्यंत गैरहजर राहिल्यामुळें त्याच्या बावतींतील या परगण्यांतील गोपाळपूर गांवची वाटणी ६५० होन मुशाहिऱ्याबद्दल मीर्झा मुहम्मद झमान बिन सय्यिद अहमद नवीन लष्करी अफराद-याची नेमणूक कागदांत ... झाली आहे-यास दिली आहे. तरी ती त्याजकडे सोंपवावी. ता. २३ सफर सन १०३४ [हि.*], सु. १०२५. हुप. व फर्जंद शाहनवाझखान याच्या माहितीनें.[2]

---

१ फार्सी मजकुराचे आरंभीं ना. अ. चा व शेवटीं ३ मिळून चार फा. शि. पाठीवर २ फा. शि. आणि 'तेरीख १३ माहे रमजान सन सलास सलासीन व......' व इतर ले. ७१ प्रमाणें शेरे.

२ फार्सी मजकुराचे आरंभीं ना. अ. चा व शेवटीं १ मिळून २ फा. शि., पाठीवर मोर्तब 'तेरीख २३ माहे सफर सन आर्बा ......' व इतर ले. ३६ प्रमाणें शेरे. फक्त अनोळखी फार्सी शेरा नाहीं.

२६

ले. ५९ सु. १०२५ हि. १०३४ रवल ५	[هو الخليل] الملک لله	श. १५४६ पौष शुद्ध ७ इ. १६२४ डिसेंबर ६

[ना. अ. शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسای پرگنه کدگ آنکه از شهور سنه خمس عشرین و الف مدران بن شمس الدین لشکری امراد مقاصای نصف موضع کوپ خورد پرگنه مذکور بدرگاه معلی التماس نمود که از دیه مذکور زر کانکی پرکی مبلغ هفتاد هشت هن ربع و قانون صادلوار هفت هون ربع و ندی توکره الم حمله باستقامت ملک اعظم ملک قاسم هشتاد شش هون روانست چون دیه مذکور کوچک و غیردست دارد و خودرا هیچ نمی رسد نظر عنایت شامل حال فرموده زر ادواب با رر صدره ار دیه مذکور ارین حمله تعلق نصف دیه مذکور خود باتت استقامت موصی الیه دور نموده دنبالم خود عاطفت شود بنابران التماس او بخاطر مبارک اعلی آورده رر کانکی پرکی و قانون صادلوار و ندی توکره جمله ار دیه با زر صدره ارین حمله تعلق نصف موضع مذکور مبلغ چهل سه هون بمیران موصی الیه دنبالم مرموده شده است

کانکی پرکی سی و هن چول	قانون صادلوار سه هن نیم چول	ندی توکره ربع هن

می باید که مبلغ مذکور دنبالم مقاصای موصی الیه نمایند و من بعد هیچ وجه من الوجوه ...... شدن نگدارند، برحکم فرمان اشرف روند تحریراً فی ۵ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۳۴

پروانگی حضور اشرف اقدس اعلی باعلام [समातात*] رکن السلطنه [العلیه العالیه] مررندی شاه نوار خان سر مجلس[१]

१ पाठीवर आरंभीं मोडींत 'तेरीख ५ माहे रबिलावेल सन अर्बा सलासीन व अलफ, व इतर ले. ५८ प्रमाणें, शिवाय शेवटीं मोडींत ' गदग दुपाले कानकी वेडकी ......' असे शेरे.

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग

मीरान बिन शम्सुद्दीन लश्करी अफराद व उपर्युक्त परगण्यांतील कोप-खुर्दचा निमा मोकाशी यानें हुजूरकडे विनंति केली कीं, या गांवांतून कांकी पर्कीचे ७८।, कानून सादिलवारचे ७।, नदी टोकऱ्याचे ॥· मिळून ८६ होन मलिक अअजम मलिक कासिम याजला चालू आहेत. हा गांव लहान व गैरदस्त असून मला कांहीं मिळत नाहीं. तरी कृपादृष्टीनें वरील पैसा—सदरेच्या पैशासह—मला मिळण्याची आज्ञा व्हावी व मजकडे अर्धे गांव चालू आहे तें दूर करावें. त्याची विनंती ध्यानास आली. या गांवातील कांकी परकी, कानून सादिलवार, नदी टोकरा, सदर यांचा पैसा—व यांतच या गांवच्या मोकास-पणाचे ४३ होन समाविष्ट केले आहेत—उपर्युक्त मीरान यास इनाम केले आहेत.

कांकी परकी २९ होन चवल	कानून सादिलवार ३॥ होन चवल	नदी टोकरा पाव होन

वरील रकम उपर्युक्त मोकाशाच्या ताब्यांत यावी. फर्मानाप्रमाणें चालावें. ता. ५ रबिलावल सन १०३४ [हि.*], सु. १०२५. हुप. फर्जंद शाहनवाझ-खांनें सरे मजलिस याच्या माहितीनें.

शे. ६० सु १०२५ हि. १०३४ जमर १	२७ [सारांश*]	श. १५४७ अधिक चैत्र शुद्ध ३ इ. १६२५ .मार्च १

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग.

मीरान मुहीउद्दीन याच्या हवाला असलेल्या दोन लश्करी लोकांपाशीं घोडा नसल्यानें त्यांच्या बाबतींतील उपर्युक्त परगण्यांतील कोरदकोटा गांवची वाटणी २०० होन त्याजकडून दूर करून मुशाहिऱ्याच्या रूपानें नवीन उपर्युक्ताच्या हवाल्यांतील लश्करी चाकर—हा कागदांत या सनापासून लागला आहे—दाऊद बिन शेख अलाउद्दीन यास दिली आहे.

शर्फुद्दीन अली बिन मीर अली याच्या बाबतींतील १५० होन	हुसेन बिन सिराज याच्या बाबतींतील ५० होन.

तरी वरील वाटणी दुमाला करावी. ता. १ जमादिलाखर सन १०३४ [हि*], सु १०२५ हुप व फर्जंद शाहनवाझखान सरे. याच्या माहितीनें.[1]

२८

ले. ६१ सु १०२६ } هوالجليل { श. १५४७ पौष वद्य १
हि. १०३५ रसर १४ } الملك لله { इ १६२६ जानेवारी २

[ना अ. शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعامل دیسائی پرگنه کدک آنکه از شهور سنه ست عشرین الف محمد امین بن خواجه علی ششتری لشکری افراد جمع رکاب چاکر بدرگاه معلی التماس نمود که موضع ستابدورگ پرگنه مذکور خودرا درحوالم عوض بیک جمع نموده دیه داده بود بعده دیه مذکور از خود کشنده به شیخ علاالدین بن ولی لشکری حوالم مشارالیه روانست اما دیه مذکور تا غایت حال بهوگوتیه خود دارد نظر عنایت فرموده دیه مذکور بخود مقرر فرمایند بنابران التماس او بخاطر مبارک اعلی آورده دیه مذکور از شیخ علاالدین ولی لشکری حوالم مشارالیه دور نموده به محمد امین لشکری افراد مشارالیه مقطع بمبلغ چهار صد هن بدستور قدیم عوض تنخواه کشندگی و تتمه ازین جمله مقرر فرموده داشته شده است می باید که موضع مذکور دنبالم نمایند برحکم فرمان اشرف روند تحریراً فی ۱۳ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۳۵ [२ फा शि*]

پروانگی حضور اشرف اقدس اعلی باعلام رکن [समासीन*] السلطنة العلیه العالیه فرزندی شاه نوازخان سرمعاش و وزیر حکومت[2]

---

१ फार्सी मजकुराचे आरंभीं ना. अ चा व शेवटीं २ मिळून ३ फा शि पाठीवर आरंभीं पाच फा शि आणि मोडींत 'तेरीख १ माहे जमादिलाखर सन आर्बा सलासीन व अलफ ' हा व इतर ले ८५ प्रमाणें शेरे

२ पाठीवर आरंभीं ३ फा शि आणि मोडींत 'तेरीख १४ माहे रबिलाखर सन खमस सलासीन वा अलफ ' हा व इतर ले ३६ प्रमाणें शेरे फक्त 'बार सर दफ्तर' हा शेरा नाहीं शिवाय शेवटीं मोडींत ' महमद अमीन ' असा शेरा

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग.

मुहम्मद अमीन बिन खाजा अली शुस्तरी लश्करी अफराद यानें हुजुरास विनंति केली होती कीं, ऐवजबेगाच्या हवाल्यांत मला जमा करून उपर्युक्त परगण्यापैकीं मौजे सखदुर्ग मला दिलें होतें. नंतर हें गांव मजकडून काढून त्याच्याच हवाल्यांतील शेख अलाउद्दीन बिन वली लश्करी याजकडे चालूं केलें. पण आज तागायत मीच तें भोगत आहे. तरी कृपादृष्टीनें वरील गांव मजकडेच कायम करावें. विनंतीप्रमाणें हें गांव उपर्युक्त शेखाकडून दूर करून मुहम्मद अमीनकडे पूर्वीप्रमाणें कशीदगींचा तनखा चारशें होन मक्त्यानें व बाकी कायम म्हणून दिला आहे. तरी गांव ताब्यांत द्यावा. ता. १४ रबिलाखर सन १०२५ [हि.*], सु. १०२६. हुप. आणि सरे. व वझीरे. शाहनवाझखान याच्या माहितीनें.

ले. ६२ सु. १०२६ हि. १०३५ जवल ५	२९ [सारांश*]	श. १५४७ माघ शुद्ध ६ इ. १६२६ जानेवारी २३

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग.

शमशेर अली बिन मिया इस्माईल शिलेदार गैरहाजिर झाल्यामुळें त्याचे बाबतींतील व उपर्युक्त परगण्यापैकीं लिंगदहळ्ळी गांवाची वाटणी सहाशें होन त्याजकडून दूर करून इस्माईलखान बिन मियानजी लश्करी अफराद याजकडे चालूं होती. दोनशें होन राहिले आहेत. आतां तो हजर झाला आहे. तरी वरील गांवाची वाटणी ५०० होन जुन्या चालीप्रमाणें शमशेर अली यास दिली आहे. त्याचे दुमाला करावी. ता. ५ जमादिलावल सन १०३५ [हि.*], सु. १०२६. हुप. आणि सरे. व वझीरे. शाहनवाझखानें याच्या माहितीनें.[१]

---

१ फार्सी मजकुराचे आरंभीं ना.अ. व शेवटीं २ मिळून ३ फा. शि. पाठीवर आरंभीं मोर्तब ' तेरीख ५ माहे जमादिलावल सन खमस सलासीन वा अल्फ' हा व इतर ले. ३६ प्रमाणें पण फक्त पहिले पाच शेरे.

३०

शे. ६२ सु १०२६ } هوالجليل } श. १५४७ फाल्गुन शुद्ध १५
हि. १०३५ जमखर १३ } الملک لله } इ. १६२६ मार्च २

[ना. शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت نعاس دیسائی پرگنه
کدگ آنکه از شهور سنه ست عشرین و الف میرزا حسن حبشیه
خان لشکری امراء و خوانان خواجه شیخ میان سراج و شیخ
علاالدین ... . معلی شب نویس جمع رکاب چاکر مقامایان
موضع ککنهال پرگنه مذکور مصادات معامله بنکاپور [بدرگاه معلی]
التماس نموده‌اند که توصحصول سال حال دیسائی پرگنه مذکور که
از دیه مذکور متصرف نموده و نمود هیچ نرسیده باوجود که
دیه مذکور مصادات معامله مذکور است و حریف ماها در مصلحه
خدمت و جانسپاری تقدیم می رسانیم برین دیسائی محصول
دیه مذکور متصرف شده اهتمام فرمایند هرگاه که دیه مذکور
از پرگنه مذکور دور شده مصادات معامله مذکور بوده مقاما
یان [ای*] شان روای باشد چه حد و اندازه شما باشد. محصول
دیه متصرف کنند باید که [کاون بمجرد وصول فرمان قضا جریان
آن قدر محصول دیه ...شما تصرف نموده اند تمامی و کمال
بمقامایان مشارالیهم باز دهند و اصلاً و قطعاً دخل در دیه
مذکور ننمایند و تشویش بیت و تکرار و فرمایش و حرفی
بدیه مذکور نرسانند و آدم خود پیرامون دیه نفرستند اگر فریاد
مقامایان درین معنی ظهور آید شما از کرده خود ستم خواهند
یافت باداشد بحکم فرمان همایون روند تحریرا فی تاریخ
المذکور مطابق الثالث عشر شهر جمادی الثانی سنه 1035

[२ का शि *]

فروانگی حضور اشرف اقدس ارفع همایون [समासांत*]
اعلی باعلام رکن السلطنه العلیه العالیه فرزندی شاه نواز خان سر
مجلس و وزیر حکومت

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → देसाई परगणे गदग

शेख मिया सिराज याच्या हवाला असलेला व जवानांचा अफराद *मिर्झा हुसेन जमशीदखान लष्करी आणि शेख अलाउद्दीन*......शननवीस खात्याकडील चाकर आणि उपर्युक्त परगण्यापैकीं व बंकापूर मामल्यास [नव्यानें] जोडलेल्या मौजे कंकणहाळ या गांवाचे मोकाशी—यांनीं विनंति केली कीं, देसायानें या गांवचा महसूल वसूल केला; पण आम्हांस कांहीं पावलें नाहीं. हा गांव बंकापूर मामल्यास जोडला असतां व आम्ही मसलतींत जीवादारभ्य चाकरी केली असतां देसाई वसूल घेऊन गेला. तरी व्यवस्था व्हावी. हा गांव उपर्युक्त परगण्यांतून काढून वरील मामल्यास जोडला असतां व मोकाशांकडे चालूं असतां तुम्ही वसूल दाबावा हें केवढें धाष्टर्य ? हें फर्मान पोहोंचतांच जमा केलेला वसूल मोकाशांना द्यावा व अडथळा करूं नये. गांवास वेठवेगार, फर्माइश, खरीदी यांचा त्रास देऊं नये. स्वतःचा मनुष्य या गांवच्या बाजूस पाठवूं नये. मोकाशांची फिर्याद पुन्हां आल्यास केलें पावाल. ता. २३ जमादिलाखर सन १०३५ [हि.*], सु. १०२६. हुप. आणि सरे. व वझीरे. शाहनवाझखान याच्या माहितीनें.

२१

ले. ६४ सु. १०२६ हि. ... २० ...	هوالعليل الملک لله	श. १५४७–४८ इ. १६२५–२६

[ना. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعانب دیسایان پرگنه
گدگ آنکه [از شهور سنه] ست و عشرین و الف دیها و نقد
پرگنه مذکور باب راسا در ... ... استقامت شجاعت مآب
عزت نصاب مخدوم ریحان نیره .. ... شده است می باید کم
دیهائی پرگنه مذکور خارج زر بیلکتی و جنگ [پتی ......]
باقی کل باب و نقد دنبال نمایند و در قبض و تصرف ایشان
باز گذارند ... ... فرمان قضا جریان روند تادانند تحریراً
فی ...... عشرین ......

بپروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی [समासांत*]
باعلام رکن السلطنة العلیة العالیة فرهادی شاه نواز خان سر
مجلس و وزیر حکومت[1]

[सारांश*]

→ देसाई परगणे गदग.

रामण्णा दू···याच्या वावर्तीतील या परगण्यापैकीं नकद व गावें इस्त-कामत म्हणून मख्दूम रेहान······यास दिलीं आहेत. तरी तीं नकद व तीं गावें–मेलेकटी व जंगपटी याखेरीज बाकी सर्व बाबींसह– हुमाला करावीं. ता.··· ·[हि.*], सु. १०२६. हुय. आणि सरे. व वझीरे. शाहनवाझखान याच्या माहितीनें.

३२

ले. ६५ सु. १०२६	هوالعادل	श. १५४८ आषाढ शुद्ध १०
हि. १०३५ शव्वाल ९	الملک لله	इ. १६२६ जून २४

[ना. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت چون ولایتداری
نارایں دیسائی پرگنه گدگ از شهور سنه ست و عشرین الف
دریں ولا که شما می حمله رز کوتکه موضع سورتور داخل
مدرعه و موضع بیلوبایکوپ پرگنه مذکور .. .. بابت حال
سالعال مبلغ سه صد هون و بابت سنه سبع عشرین الف
دویست هون حمله مبلغ پانصد هون که .... موصول
داشته بودند رسید می باید که موضعین مذکور کرد و آبادان
ساخته و کماوش موضعین مذکور ... ... بدرگاه ملک بارگاه
ارسال مینموده باشند و بیشتر هر طور که فرمان قضا جریان
شاهی دربار موضعین مذکور [صادر] گردد بدان موجب بعمل
آورند برحکم فرمان اشرف [اقدس] روند تحریراً فی تاریخ
نهم ماه شوال سنه ۱۰۳۵

---

1 पाठीवर मोडींत '... दोडनचे यास देहाये ... चे हुमाला करणे म्हणून' असा शेरा

[समाप्त*] پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی
باعلام رکن السلطنه العلیه العالیه فرزندی شاه نواز خان سرمجلس
و وزیر حکومت[1]

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह → वंकटाद्री नारायण देसाई परगणे गदग. वरील परगण्यापैकीं आणि स्वान(?)... याच्या बाबतींतील वाड्यासकट सोरटूर व बेळवंकीकोप या गांवच्या गुतग्यापैकीं प्रस्तुत वर्षासाठीं तीनशे होन व सन १०२७ सालासाठीं दोनशे होन पाठविले ते पावले. दोन्ही गांवें वहीतीस आणून व समृद्ध करून नीट कमावीस करावी व पैसा हुजूरकडे पाठवून द्यावा. पुढें......च्या बाबतींत फर्मान येईल त्याप्रमाणें अमल करावा. ता. ९ शव्वाल सन १०२५ [हि.*], सु. १०२६. हुप. आणि सरे-व वझीरे. शाहनवाझखान याच्या माहितीनें.

३३

ले. ६६ सु. १०२६ } هوالجلیل { श १५४८ भाद्रपद वद्य ७
हि. १०३५ जिल्हेज २० } الملک لله { इ. १६२६ सप्टेंबर २

[ना. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب شجاعت و رفعت دستگاه میر علی رضا حوالهدار معامله بنکاپور آنکه از شهور سنه ست و عشرین و الف دیها و نقد پرکنه گدگ بابت استقامت ... ... دودتلی امانت فرموده شده امانت نمایند و ذره تجاوز شدن ندهند درین باب تاکید کلی شناسند تا داننده برحکم فرمان همایون روند تحریراً فی ۲۰ شهر ذی حجه الحرام سنه ۱۰۳۵

[समाप्त*] پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی
باعلام رکن السلطنه العلیه العالیه فرزندی شاه نواز خان سر مجلس
و وزیر حکومت

१ पाठीवर मोहोंत 'सोरटूर देश ··· ··· व बोप मोकासा अमानत ··· ··· हे'

[सारांश*]

दुसरा इब्राहीम आदिलशाह→ मीर अली रजा हवालदार मामले बंकापूर.

दोडतली···याच्या बावतीतील गदग परगण्याची नक्द व गांवें अमानत फर्माविलीं आहेत. अमानत करावी. थोडीही गडबड होऊं देऊं नये. ता. २० जिल्हेज सन १०३५ [हि*], सु. १०२६. हुप. आणि सरे. व वगैरे. शाहनवाझखान याच्या माहितीनें.

३४

के. ६७ हि. १०३६ रबल १७	هوالغليل الملك لله	श. १५४८ मार्गशीर्ष वद्य ३ इ. १६२६ नोव्हेंबर २६

[ना. अ. शि. *]

نرمان همایون شرف صدور یافت بجانب ویشادری
تارابن دیسائی پرکنه کدگ آنکه قبل ازین در وقت مقامایان
ماضی دست پرکنه مذکور زیاده بوده است حالا هم ولایت
معمور و آبادانست و تو دولتخواه درگاه معلی هستی و
دیسای گیری اول از تو بوده و حالا هم بتو مقرر است و
ولایت از پادشاه است کمدست کردن مناسب نیست می باید
که دست پرکنه مذکور زیاده نموده رقم اعلا بمقاماتی برساند و
مبلغ شش هزار و پانصد هون برداشت مقامای ماضی که نوشته
بودی او در درگاه حاضر است و می گوید که یک هزار و
چهار صد هون برداشت نموده ام مردم ولایت عذر واقع میداوبند
که زیاده برداشت ماضی شده است اکنون [باید کہ—] نفرای
نموده دست زیاده نشاند و یک هزار و چهار صد هون برداشت
ماضی مجرا دانسته باقی تمام برنسخه دست اعلی بمقامای
ادا کاند که اورا بمصلحت نامرد فرموده شده است و وقت
مصلحت است دریں باب تاکید شناسد تادانه تحریراً فی ۱۷
شهر ربیع الال سنه ۱۰۳۶

فروانی منشور اشرف اقدس اعلی [illegible] [illegible].
بنام رکن السلطنة العلیه العالیه [illegible] شاه نواز خان سر
[illegible] و [illegible]

[illegible]

कुतुब [illegible] अ[illegible] वैदराईं [illegible] 'इनाम' [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] आहे. [illegible], [illegible] आहे. [illegible] आहे, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] लिहिलें. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] म्हणजे. [illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible] [illegible] [illegible] आहे आणि दोघांनी [illegible] आहे. [illegible] [illegible]. ता. १७ रबिलाखर सन १०३१ [हि.°]. दुर. आणि मो. व वरील. [illegible] सापडला [illegible].

३५

हि. ६८ शु. १०२१ } مواهیل { श. १५५३ आश्विन वद २
हि. १०४१ रजब १५ } الملک لله { इ. १६३१ आक्टोबर २

[भा. ग. मि.°]

فرمان همایون شرف صدور یافت معاف عزت مآب[1]
حسن شاه حوالدار و کارکنان معامله مذکل الکم از شهور سنه
احدی ثلاثین الف مراحم پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه
وینکادری بارابی را بمعاف شاهی ممتاز گردانیده دیس
کلکرنکی سمت کندکل و سرکویه معامله مذکور مرحمت نموده
باو تعم یک ساله ملعطلم تعم مشهور العصرت وابا راو سردیسای
و سر دیس کلکرنی علمرو صلع بتعاه عن ادرا وصول حتم

१ मार्जिनवर मोडीत 'पेशजीचा दुमाल चेतून देणे' असा शेरा

سنہ اثنی ثلاثین الف نصف پنج هون و ۰ در سنہ ثلاث ثلاثین
الف دوازده هن نیم و در سنہ اربع ثلاثین الف دوازده
هن نیم جملہ استقرار نموده انعام رمین شش درم در سواد
سمتہا مذکور و پچهوری درهر دیہہ یک و منعملہ اوازمہ
کلکرنیان سالینہ یک ماه مقرر کرده فرستاده شده است می باید
کہ مہمات دیس کلکرنکی سمت کندگل و سرگوپہ مذکور بحسب
قاعده از او روان دارند و انعام مذکور با محصول و نقدیات
و جمیع لوازمات نس و نکار و فرمایش مع کل باب و
پچهوری در دیہہ یک و حق لوازمہ از حق کلکرنیان دہای
سمت مذکور انعام و حاور و ۰ و کمب و نسوه و پسکی و
پلکی و بعضی لوازمات نہ سالینہ یک ماه کہ مقرر است دسال
نمایند و بعد از باولاد و احفاد او جاری سازند و ستعفی
و طلب و تحصیل و مصادر و مزروع — و بعضی باتفاق
او نمایند ے وقوف از عمل دره نکنند و زر تعمہ مبلغ
نصف پنج هون باسم سنہ اثنی مذکور بمحل حامدار جاہہ
رکاب جمع شده از روی سرخط مجرا شناسند تتمہ زر ٥ در
سنہ ثلاث ثلاثین الف دوازده هن نیم و در سنہ اربع ثلاثین
الف دوازده هن نیم کہ وصول رسانده ارسال درگاه والا
نمایند تعلیق نوشتہ کرده اصل فرمان باز گذارند حسب الامر علیہ
روند تحریراً فی خامس عشر شهر ربیع [*ا]لاول سنہ ١٠۴١
[२ फा टि *]

پروانگی حضور اشرف اقدس اعلی فرسالہ [समासात*]
کمترین بندگان مصطفی خان[१]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → हसनशाह हवालदार व कारकून मामले मुद्गल.

वेंकटाद्री नारायण यास, शाही पोषाखानें सन्मान करून, उपर्युक्त मामल्यातील कन्दगल व शिरगोपे समताची देसकुलकर्णकी दिली आहे.

१ पाठीवर मोडींत ' फर्मान सा कंदगल व सिरगुपा हुा ' असा शेरा

परगणे एक मारचा नजराणा—फतमरूचा मारेमार्ई व सारेमकूरकर्णी यांच्या नजराणदवेडी—पनास होन—सु. १०३२, १०३३ व १०३४ सालांत अनुक्रमें २५, १२० व १२० वसूल करावयाचा—करार करून वरील समतांत सहा बिघे जमीन, प्रत्येक गांवांत एक पासोडी, कुलकर्ण्यांचा चन्नारुमिया साहेबांना एक महिना पेरवें कायम करून पाठविलें आहे. त्याजकडून वरील समतांची देसकुलकर्णांकी कायदाप्रमाणें करवून घ्यावी व वरील इनाम वंशपरंपरा चालवावी. नजराण्यापैकी या सालचें येणें आमदार साल्यांच्या सालयांत जमा झाले आहेत. पुढील दोन सालांचें येणें वसूल करून पाठवावें. ता. १५ रबिलाखर सन १०४१ [हि.*], सु. १०३१. रूप. व मुस्तकामानाच्या माहितीनें.

३६

शे. ६९ सु १०३२ हि १०४२ मोहरम १५	هوالحامل الملک لله	श. १५५४ श्रावण वद २ इ. १६३२ जुलै २३

[मा. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بحالت دسایان پرگنہ کدگ انکہ از شهور سنہ اثنی ثلاثین و الف از راہ مراحم پادشاهانہ و فرط عواطف خسروانہ دسایی پرگنہ مذکور بالت مرعلی رضا در وجہ استقاعت عزت پناہ رفعت دستگاہ شجاعت انتباہ عمدۃ الاماثل و الاقران منتصر الاعالی و الاعیان لائق المراحم و الاحسان مستعی ورزند شاهجی دیوسلہ مع کل باب مرحمت فرمودہ شدہ است می باید کہ دسایی پرگنہ مذکور دسالہ باشد و در قبض و تصرف مشارالیہ باز گذارند بر حکم فرمان اشرف روند تحریراً فی ۱۵ ماہ محرم الحرام سنہ ۱۰۴۲

[समासान*] پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی

باعلام خان عالی شان سعادت نشان رفیع القدر و المکان دولت خواص خان سر خواص حضور

१ पाठीवर मोठ्यांत 'शाहजीस मोकासा दिल्हे त्या फर्मानं देहाये या गदग येथे सनदी मोकला' असा लेख.

[सारांश *]

मुहम्मद आदिलशाह → देसाई परगणे गदग

मीर अली रजा याचे बाबतींतील या परगण्यांतील गांवें मुकासा म्हणून शाहजी भोसलेचा मुलगा संबजी यास सर्व बाबींसह दिलीं आहेत. तरी तीं गांवें त्यास दुमाला करावीं. ता. १५ मोहरम सन १०४२ [हि.*], सु. १०३२. हुप. आणि सरसदास हुजूर दौलत समासखान याच्या माहितीनें.

२७

ले. ७० सु. — हि. १०४७(४?) रजब	هوالخليل الملك لله	श. १५५९ मार्गशीर्ष इ. १६३७ नोव्हें–डिसेंबर

[ना. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصاب دیسایان پرگنه
کدک آنکه [از شهور سنه] ...... مراحم بیدریغ شاهانه و فرط
عواطف خسروانه رر بلیلتی و پاپیوشی مزبانی و ...... موضع
بتایره پرگنه مذکور مقاما قادر محمد و عبدالرحیم فرزندان برا
ملک خرد ...... دمالم فرموده شده است می باید که .ادواصه
مذکور ...... بهم وجه من الوجده دره تشویش تهانه دمال
دیم شدن نگذارند و دیم مذکور ... ... نگیرد ... پیرامون دبی
نعریسد درین باب تاکید کلی دانند تحریر...[1]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → देसाई परगणे गदग

वरील परगण्यापैकीं बेटगेरे गांवांतील वेळेकटी, पापोशी मेजबानी ... यांचा पैसा–हा बाह मलिक सुर्द...याचे मुलगे–कादिर मुहम्मद, अब्दुर्रहीम......दुमाला फर्माविला आहे. दुमाला करावा व ठाण्याहून वरील

1 पाटीवर आरंभीं सद्दा फा. शि., मोर्तीन "···माहे रजब सन सबा (अर्बा !) अर्बैन वा अल्फ हा व इतर–'यार मअरीफ' मेरीन–ले ७५ ममलें, शिवाय शेवटीं मोर्तीन मोहासा मरफेत फर्मान" असा लेख

गोवास वोडाही आस पेडोलूं देउं मवे मा.... रजब सन १०४८(४१) [रि.°]. हुं आणि वहीरे. इस्लामखान याच्या माहितीनें.

३८

हे. ७१ ग्र १०३९ } هوالعالی { श १५६० आश्विन वद १
रि. १०४८ जमाद १५ } الملک لله { इ. १६३८ आक्टोबर १३

[शा अ शि°]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعالی دیسای پرگنه
گدک آنکه از شهور سنه تسع ثلاثین الف دروجه تنخواه محل
جرایم عامره بروجوه بابهای تعلق موضع نکنده پرگنه مذکور
که بابت تقدیم خواهان در سال گذشته دنبالم متقاضای شده
بود جهت سنه المذکور مقرر نموده مبلغ شصت هفت هن نیم
دهانیده شده است

[ملکی] بست دو هون نقد	پاپوشی مرتبانی / مبلغ بالرده هون
کاو زراد خانه هفت هون نیم	جنگ پتی بیست دو هون نقد

می باید که مبلغ مذکور بسرعت تمام تحصیل گردانیده
رسد بمحل مذکور ارسال دارد درین باب تاکید کلی دانسته
بوحکم فرمان اشرف روند تحریراً فی الخامس عشر شهر
جمادی الثانی سنه ١٠٣٨ [३ फा शि°]

پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی [ममालात°]
باعلام [خان] عالی شان سعادت نشان مورد الطاف مالک الملک
مالک امور الملک وزیر حکومت[1]

---

१ पाठीवर मोहोर्ते ' तेरीख १५ माहे जमादिलाखर सन समान अर्बैन व अलफ पौ छ २२ माहे मोहरम सुा सन तिसा सलासीन अल्फ सयत दफ्तर शुद सुर बार दफ्तर खास, बार सर दफ्तर ' हे शेरे

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → देसाई परगणे गदग

वरील परगण्यापैकीं, बेटगेरेच्या बाबींपैकीं शाही खजिना खात्याचा तनखा म्हणून—जो गेल्या सालीं मोकासांना दिला व या सालीं मुकरर केला आहे—त्या पैसा ६७॥ होन दिला आहे. त्याचा तपशील असा

बेलेकटी २२॥ होन	पायोशी मेजवानी १५ होन
गावचा जिरातखाना ७॥ होन	जंगपट्टी २२॥ होन

तरी वरील पैसा जलदीनें वसूल करून उपर्युक्त खात्याकडे पाठवून द्यावा. ता. १५ जमादिलाखर सन १०४८ [हि.*], सु.१०३९. हुप. आणि वगैरे. अमीनुलमुल्क याच्या माहितीनें.

३९

हे. ५२ सु १०४०	هوالعليل	श. १५६१ मार्गशीर्ष शुद्ध १२
हि. १०४९ शाबान ११	الملک لله	इ. १६३९ नोव्हेंबर २७

[भा. अ. शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصاب دیسای پرگنه
گدگ آنکه از شهور سنه اربعین و الف درین ولا مشهورالدوله
دادا جی پندت حاجب جمع رکاب را [حجب*] جلالیدن احناس علم به
لشکر منصوره فرستاده شده است می باید که در رسیدن فرمان
جهان مطاع عالم مطیع نقالان و بعضی امرا تاکید کرده نوعی
نماید که احناس علم به لشکر منصوره پی در پی فرستاده باشد
و زکوة و بعضی لوازمات علم مسلم معاف فرموده شده است
دمل زکوة و بعضی لوازمات نقالان و بعضی امرا اصلا مزاحم
نشود درین باب پندیت مشارالیه آنچه بنویسد بدان موجب
سرانجام می نموده باشد و جهت این معنی او خود که
مندوب نهان جان ستم نهایت العنایت واقف و باعث گشته
می فرستاده باشد که دولتخواهی او در ضمن آن مندرج
است و اگر از فرستادن غله تاخیر و درنگ واقع شود تنبیه

مستحص خواهد بود تقصرات کلی برو خواهد آمد تاداند
حربرا می ۱۱ ماه شعباں سلم ۱۰۴۹

پروانگی حصور اشرف اقدس هماہوں اعلی [समासोत*]

॥ ई फर्मान हुमायून शर्फ सदूर याफ्त बजानेव देसाई पा गद [ऊकी] सुा सन अर्बैन आलफ दरी विला मशुरुल दौलत दादाजी पर्हेजीब जमा [रि] काव चाकर यासि गला वा अजनास लस्कर मनसुरासं चालवाव्या बद्दल पा [ढविले] असे मे बायेद् के फर्मान जाहामता आलमती पावताची बकालासी वा बाजे सुमासी ताकीद् करणे की गला अजनास लस्कर मनसुरासी लगालग पाठे व गलेचे जकाती वा बाजे लवाजिमात तमाम माफ फर्माविले असे जकाती वा बाजे लवाजिमात बाबे बकालासी वा बाजे सुमासी तशवीश होऊ ने दीजे दरी बाब पद्धित मशारनुले काये लिहिर्तील त्याप्रमाणे सरजाम करीत जाणे जरी पाठवाव्या [दिरंग] वा तासीर कराल तरी नतीजा बरवे न होईल व कुली तकसीरात [तुम्हावरी येई] ल ताहानंद वा फर्मान हुमायून असरफ रवंद छ १०(१) माहे शाबान…पा हुा असरफ अकदस अरफ…[१]

४०

ज़ै ७३ सु. १०४० हि १०५० रवल १२	هوالجلیل الملک لله	श. १५६२ आषाढ शुद्ध १४ इ. १६४० जून २२

[ना. अ शि*]

فرماں هماہوں شرف صدور یافت بجانب دیسایاں پرگنه کدگ آنکه از شهور سنه اربعین الف حهم سنه احدی اربعین و الف در وحه بدل مشاهره برسداراں حمع رکاب چاکر بر وحوهاة من حمله بحواه حرانه عامره رر نابهاء تعلق موصع نتکره پرگنه مدکور صادله برات محلات بدل وحه سنه اربعین الف مدکور مبلغ شصت و هفت هی بیم دعاسده شده است

---

१ जवळजवळ याच पाठाचें, आशयाचें व कालनिर्देशाचें पण गद्ग परगण्याचे अधिकारी व देसाई अशा दोघांस उद्देशून लिहिलेलें आणखी एक फर्मान आहे. तें तसेंच छापण्याची जरुरी नसल्यानें गाळलें आहे.

بيلکبی بيست دو   پاپوشی ميزبانی   گاو زراد حانر هفت هن
هن نيم   پانجده هن   نيم
جلکی (جلک پتی؟)   صحيح   صحيح
بيست دو هن نيم

می بايد کہ مبلغ مذکور ادا نمايند بر حکم فرمان اشرف
روند تحريراً می التاريخ ۱۲ شہر ربيع الاول سنہ ۱۰۵۰
[३ फा शि.*]

[समासात*] پروانگی حضور اشرف اقدس همايون اعلی[1]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग.

सु. १०४१ सालासाठीं, नोकर बर्कंदाज यांच्या मुशाहिऱ्याच्या व रजान्याचे तनख्याच्या रूपानें वरील परगण्यांतील बेटगेरे गांवच्या बाबींचा पैसा ६७॥ होन, सु. १०४० मध्यें काढलेल्या निरनिराळ्या खात्यांवरील वरातींच्या बदल्यांत दिले आहेत. त्यांचा तपशील असा. बेठकटी २२॥ होन, पापोशी मेजवानी १५ होन, गाव जिरातखाना ७॥ होन, जंगपटी २२॥ होन. वरील रकम आदा करावी. ता. १२ रबिलावल सन १०५० [हि.*], सु. १०४०. हुप.

४१

ले. ७४ सु. १०४१ } هوالحليل {श. १५६३ श्रावण वद्य ५
हि. १०५१ जवल १७ } الملک لله {इ. १६४१ आगस्ट १५

[सु. धा. रुद्दान शि.*]

فرمان همايون شرف صدور يافت بجانب مشهورالانام
راياجی ترمل تپاقدار و کارکنان قلعہ باداوی آنکہ از شهور

---

१ पाठीवर आरंभी मोहोरेत 'तेरिख १२ माहे रबिलोवल सन खमसेन व अलफ, सपत दफ्तर सूद, बाद मभीक,' हे शिवाय शेपटीं मोहोरेत 'घटवारासेनी वराल होन १००' असे आहे.

سنہ احدی اربعین و الف .درین وﻻ مهاکوت بن. ملکارجن بدرگاه معلی التماس نمود کہ میراث نارگوندکی قلعہ مذکور ازان خود است درین وقت لچمی دهر تکدیو و تباجی کر شتو در میراث نارگوندکی خود دخل نموده روان می دارند نظر عنایت شامل حال خود ارزانی داشتہ میراث خود بہ خود مقرر فرموده فرمان اشرف عاطفتہ شود تا شرفی یک سالہ مبلغ هفتاد و پنج هون قبول داریم بنابران از راه مراحم پادشاهانہ و فرط عواطف خسروانہ میراث نارگوندکی قلعہ مذکور بدستور قدیم بہ مهاکوت ملکارجن مذکور. مقرر و مستقیم فرموده شده است می باید کہ مقرر دانستہ مهمات نارگوندکی بر حسب قاعده از او روان دارند و انعام زمین در موضع نرگند شش مار و موضع مذکور یک پی و موضع مارن کیری دو مار و بعضے انعام و ورتنہ و حق لوازمہ و پنی پچھوری و هوکی(؟) تعلق دیهای قلعہ مذکور کہ برنسبت دیسای نهوکوتہ جاریست بدان موجب دنبالہ نمایند و در ادای آن مقاصایان دیهای و هرکس را عذر و خلل کردن نگذارند و زر شرفی تا زر صدره در وجہ ...... کاغذ دفتر مجموع ممالک دهانیده شده است ار روی خط و اصل مجری شناسند و بعد او باولاد و احفاد او نسلاً بعد نسل روان دارند و تعلیق نوشتہ گرفتہ اصل فرمان اشرف باز دهند و لچمی دهر تکدیو و تیماجی کرشتورا چنان تاکید نمایند کہ هیچ حرکت و خلل نکنند تا دانند حسب الامر اشرف بعمل آرند تحریراً فی ۱۷...
جمادی ...... سنہ ۱۰۵۱ [3 फा. शि.*]

[समासांत*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی باعلام خان اعالی شان سعادت نشان رفیع القدر بلند مکان اخلاص خان وزیر حکومت[1]

१ पाठीवर आरंभी मोडीत ' नेरीख १७ माहे जमादिलोवल सन इहिदे समसैन या ......' आणि ले. ७३ प्रमाणें इतर शेरे. शिवाय शेवटी मोडीत ' महाकूट मलिकार्जन दिल्हे नाडगौडकी फर्मान ' असा शेरा.

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह→ रायाजी त्रिमल ठाणेदार व कारकून किले वादावी.

सध्यां महाकूट बिन मल्लिकार्जुन यानें हुजुरास विनंती केली कीं, या किल्ल्याच्या नाडगौडकीची मिरास मजकडे चालूं आहे. पण आजकाल लचमीधर तुकदेव व तिमाजी क्रिस्टो माझ्या नाडगौडकीमध्यें अडथळा करून स्वतःच भोगीत आहेत. कृपादृष्टीनं माझी मिरासी मजकडे चालूं व्हावी. फर्मान मिळावें. एक सालास ७५ होन शेरणी कबूल करतों. अर्ज ध्यानांत घेतला. नाडगौडकी पूर्वीप्रमाणें महाकूट मल्लिकार्जुन याजकडे कायम केली, आहे. तरी तिचें काम त्याच्याकडून ध्यावें. नरगुन्द येथील सहा मार, मेगूरची एक पट्टी व मारनकेरी पैकीं दोन मार आणि इतर इनाम, वर्तना व हकलाजिमा, पटी पछोडी,—हे सर्व देसायाकडे भोगवट्यास होते—त्याजकडे सोपवावे व कोणीही अडथळा करूं नये. शेरणीचा व सदरेचा पैसा जमाखर्चं खात्याच्या कागदोसाठीं दिला आहे. मंजूर समजावा. वंशपरंपरा मिरास व हक चालवावे. लचमीधर तुकदेव व तिमाजी क्रिस्टो यांस अशी ताकीद करावी कीं, ते पुन्हा अडथळा करणार नाहींत. ता. १७ जमादिलावल सन १०५१ [हि*], सु. १०४१. हुप आणि वझीरे. इख्लासखान याच्या माहितीनें.

उ. ७५ सु. १०५५ हि. १०६५ रवल १२	४२	श. १५७६ पौष शुद्ध १४ इ. १६५५ जानेवारी ११

بسم الله الرحمان الرحيم
الملک لله

[मु. मोठा शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسایان پرگنه
گدگ آنکه شهور سنه خمس خمسین الف از راه مراحم
پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه موضع تویدکوری هلی پرگنه
مذکور بابت شریف محمد بزرگ رحیم محمد در وجه استقاسه
سیادت و نقابت پناه هدایت و نقابت انتماء سعادت و معالی
جاه حکومت و شوکت دستگاه خلاصه خاندان مصطفوی نقاده

دودمان مرتضوی معتمد درگاه سلیمان بارگاه محرم اسرار سلطانی معتبر بارگاه خاقانی نیک منشی توین قرین زبده مخلصان اخلاص امین مشید قواعد کامگاری ممهد مراسم جهانداری مستشار دولت ابدی مختار سلطنت سرمدی کار آگاه ذی شان والا قدر رفیع مکان رکن السلطنة العلیه العالیه عضدالخلافة البهیه الخاقانیه سلالة سادات موتمن شاه ابوالحسن مع کل باب مرحمت فرموده دهانیده شده است می باید کہ موضع مذکور دنبالہ نمایند و در قبض و تصرف رکن السلطنة معزالیه باز گذارند برحکم فرمان اشرف روند تحریرا دوازدهم ماه ربیع الاول سنه ۱۰۶۵

[समासांत*] پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی باعلام رکن السلطنة العلیه العالیه سلالة سادات موتمن شاه ابوالحسن[1]

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग.

रहीम मुहम्मदचा मुलगा शरीफ मुहम्मद याच्या बावतींतील तूपदकोरी हट्टी हा गाव सर्व बाबींसह शाह अबुल हसन यास दिला आहे. तरी तो त्याचे ताब्यांत द्यावा. ता. १२ रबिलावल सन १०६५ [हि.], शु. १०५५. शुप. व शाह अबुल हसन याच्या माहितीनें.

ले. ७६ हि. १०६७ सफर १५	४३	श. १५७८ मार्गशीर्ष वद्य १ इ. १६५६ नोव्हेंबर २२

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

[ना. अ. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب ویکتادری ناکوحی دیسائی پرگنہ کدگ بعنایت ےغایات شاهانہ امیدوار

---

[1] पाठीवर मोडींत ' मौजे कुरट्टी जागीर मोमीन शाह याचे दुवाला करणें '

بوده بداند کہ درین ایام نصرت انجام همراه نور حدیقم
دولت و بختیاری نوباوه باغستان حشمت و بردورداری سعادت
مند اقبال همراه دولت خواه زاده درگاه جهان پناه لائق الرتبت
والاحسان ارجمند بلند مکان محمد اخلاص خان فرزند رشید
ایالت و امارت پناه ابهت و شوکت دستگاه حکومت و معالی
جاه اعتضاد خلافت و فرمانروای اعتماد سلطنت و کشور کشای
غضنفر شجاعت و بختیاری آب گوهر شهامت و جانسپاری
سنبلت مساول باروی شاهنشاهی رمح مصقول معرکہ دشمن کاهی
مقدمہ الجیش معارک ملک گیری و جهان ستانی نقش آهنگ
مصاف فیروزی و کامرانی طراز آستین ابهت و اجلال گوهر
سرپر دولت و اقبال محرم اسرار خلوتم الهی مجموعہ هوشمندی
و کارآگاهی مونس وحدت سرای حضور محرم خاص الخاص
سریر سرور مطرح انظار عنایت مورد الطاف قدسی سرادق
اقدس مجلس وحدت جلیس محفل خلوت عالی شان رفیع
مکان خلاصہ امرای منیع الشان زبده خواقین زمین و زمان
سعادت مند ازل و ابد مدارالدین فرزندی خان محمد وزیر
حکومت و وزرای داده تصویم داری کرناتک ممتاز فرموده جهت
مندیع ساحت سدراه برگشتہ بخت فرستاده شده (سب باید کہ
آن دولت خواه با جمعی احشام خود نزد مومی الیہ رفتہ در
رضا و طلب معرالیہ بوده مراسم خدمت و جان نثاری بجای
آورده شاو بندگی بظهور رساند کہ در ضمن این مجرای خدمت
و سر افرازی اوست باید بحسب الحکم اشرف عمل نماید تحریراً
فی پانزدهم ماه صفر سنہ ١٠٩٧

[समाप्त*] پروانکی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس
همایون اعلیٰ

फर्मान हुमायून शरफ सदुरी याफ्त बजानेब वेंकटाद्री नागोजी देसाई पा गदग ब इनायेत बेगायेत शाहाना उमेदवार बूद्रा बिश्चानद के दरी वक्त अयालत वा अमारत पनाहा उबहत वा शौकत दस्तगाह हुकूमत वा माली-जाह यातिजाद खिलाफत वा फर्मारवाई यातमाद सलतनत व किश्वर

गुशाई फस सातम सुजाअत व बख्तयारी आब गौव्हर शाहमत व जासु-पारी सैफ़ मसरूल बाजूये शाहनशाही रमह मस्कूल मारिके दुश्मनगाही मक़दमल जैशा मारिक मुलकगिरी वा जहासितानी पेशहंग [म] साफ फेरोजी वा कामरानी तीराज आस्तीन उव्हत वा इजलाल गौव्हर शरीर दौलत येकबाल मखजन असरार सलीके इलाही मजमा होशमंदी वा कारगाही मौनिस वाहदत सराये हुजुरू माहरम [सा] सलखास सरीर सुरूर मतराः अजार इनायेत मौरिद अलताफ़ कुदसी सरायेत अनीस मजलिस वहदत जलीस माहफिल खलवत आलीशा रफ़ी मका खुलासे उमराये मनीअलशा जुबदे खवानीन जमीन वा जमान सादतमद अजल वा अबद मबारिज दीन फर्जदी खान माहमद वजीर हुकूमत याचे फर्जद हद्दीयके दौलत वा बख्तयारी नौबाबे बागिस्तान हिशमत वा बरखूर्दारी सादतमद वा येकबाल हमरा दौलतखाजादे दरगाह जाहापनाह लायेकल रुतबत बल येहसा अर्ज-मद बुलद् मका माहमद येखलासखान बराबरी वजिरासी देउनू कर्ना-टकचे सुभेदारी सरफराज करून सीव्या वद्वख्लासी दफे करीव्याबद्दल पाठविले असे तरी तुवा अपुले हशम जमायेतसहीत खान मशारनुलेपासी जाउनू त्याचे रजातलबीं असोन मसलद् करून अपुले खिजमत जाहीर करणे यावरून तुझे खिजमत मुजरा होउनू सरफराजी होईल फर्मान बर-हुकूम अमल करणे तादानद तेरीख १५ माहे सफर सन १०६७ परवानिगी हुजूर खुर्शेद जुहूरू अशरफ़ अकदस हुमायून आला मो

ले ७७ सु. १०५७ } ४४ { श. १५७८ माघ वद्य ६
हि. १०६७ रखर १९ } { इ. १६५७ जानेवारी २५

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

[ना अ. सि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نعاب دیسای برکم
کدک آنکر ار شهور سنه سبع خمسین و الف امر اشرف اقدس
نافذ کشتم کم او تدیم دولتخواه و نمک پروردهٔ درگاه جهان
پناه است و وقت خدمت است در رسیدن فرمان قضا جریان
شاهی در حال مع احشام خود نزدی زود بحضور

دامرالسرور خودرا برساند که درین ضمن باعث سرافرازی و
مصرای خدمت است و هرچه خرج احشام باشد از بعد امدن
حضور بلا تصور رسانیده خواهد شد و آنچه احشام موجود
باشد آنرا همراه خود بیارد و متعلقان خودرا نیز تاکید کند که
بیشتر هر قدر احشام بهم رسد آن همه را نیز می رسانیده باشد و
لوازم میراث داری و حلال نمکی است که بوقت خدمت حاضر
باید شد باداند برحکم فرمان اشرف رود تحریراً فی تاریخ ۱۹
ماه ربیع الثانی سنه ۱۰۶۷

پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس [समासांत*]
همایون اعلی[1]

हे ७८ सु १०५८ हि १०६८ रसर १	४५	श १५७९ पौष शुद्ध ३ इ १६५७ डिसेंबर २७

بسم الله الرحمن الرحیم
الملک لله

[२ ऱ्या अ आ विपढपाली पि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت نصاب دستاران پرگنه
گدگ آنکه از شهور سنه ثمان خمسین و الف چون موضع
تونده گوری هتی پرگنه مذکور در وجه مقاما مردمان معلّه
بادگاه راستم [داشتم] معموره خارج رز ابواب دیوانی و ملی
سکر همایون و کار عمارت و بعضی بیت مبارکه متبرکه
معدن الامن منبع السرور روان است اکنون زر ملکی کی هوده
هن و پاروشی مرفانی شش هون سه ربع و کار رواد خانه
سه هون و نیم و خلک بیی چهل هون و هردو پیی مذکور

---

१ पाठीवर मोडीत 'हुजूर यणें जमावाचे खर्चास पावपुन देऊ' असा शेरा. भाषांतरा कारिता लेखांक १९ पहावा. दोन्ही लेखांची मिती व सारांश एकच आहेत. फक्त हें फर्मान गदग परगण्याच्या देसायांस उद्देशून लिहिलें आहे आणि तें गुत्तलचा देसाई इमामगौडा यास पाठविलें आहे. तें नक्कल तर हें असल आहे म्हणून याचा सारांश पाहून फक्त मूळ दिलें आहे.

حملہ تعلق موضع مذکور مبلغ نود و هشت هون ربع آنرا سار وتیلونی مبلغ دویست و نود و چہار هون سہ ربع در وجہ بدل مشاهرہ مقاصایان مذکور عوض ادا محل حامدار خانہ رکاب وضع فرمودہ دهانیدہ شدہ است می باید کہ حسب المسطور وضع دانستہ روان دارند و بعضی بابہای تمام تعلق موضع مذکور خارج تلاکو و تپ برگ زکوہ دنالہ نمایند و آنچہ از موضع مذکور برداشتہ باشند در حال واپس دهند تادانند بر حکم فرمان اشرف اقدس روند تحریراً فی التاریخ غرہ(؟) شہر ربیع الثانی سنہ ۱۰۶۸ [३ फा. शि.*]

[समासात*] بپروانگی حضور خورشید ظہور اشرف اقدس
همایون اعلی [३*] المنلی از هردو یک مصرا

[सारांश*]

दुसरा अली आदिलशाह→ देसाई परगणे गदग.

दिवाणी बाबींचा पैसा, पट्टी सिक्के हुमायून, कार इमारत, इतर भेट या खेरीज बाकीचा सर्व तूपदकोरीहट्टी हा गांव पायगा खात्याच्या लोकांना मोकासा म्हणून आहे. आतां बेलेकटीचे १८, पापोशी मेजवानीचे ६॥, गाव जिरातखान्याचे ३॥, जंगपट्टी ४०, हादू(?) पट्टी ३०, मिळून ९८। होन आणि ...(बवार रिती गोनी) २९४॥ होन येवढी रक्कम मोकाशांचा मुशाहिरा म्हणून—जामदारखान्याकडे आदा करण्याऐवजी—त्यांस आदा करीत जावी. तसेंच तंबाकू, तीपवर्ग झकात, खेरीज करून बाकी बाबीही दुमाला कराव्या. या गांवांतील जें कांहीं घेतलें असेल तेंही ताबडतोब परत करावें. ता... रबिलाखर सन १०६८ [हि.*], सु. १०५८. हुप.

ले. ७९ सु. १०५८ } ४६ {श. १५७९ माघ वद्य ५
हि. १०६८ जवल १९ } {इ. १६५८ फेब्रुवारी १२

بسم الله الرحمان الرحيم
الملك لله

[२ न्या अ. आ पिंपळपानी शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجناب دیسائی پرگنہ
د ک آنکہ از شہور سنہ ثمان خمسین [و الف] درین ایام

میمنت التزام عزت و شجاعت دستگاه مراحدان کار آگاه عمده
وزرای عظام [زبده امرای کرام] . مردی و مردانگی گوهر
کان مرور مددی و مردانگی فارس مضمار شجاعت هنارزمندان
شهامت شائستم مراوان عاطفت ... مرحمت و آمرین خان عالی
شان اقبال نشان فرزند رشید سپه سالار دوران کرعرص کند
سپهر... بعای تسبیح آوارانند کم افضل اصل خلاصم بیگ خواهان
ملک گیر کشورستان افضل خان محمد شاهی را صودم . .
مرحمت نموده با امواج قاهره روانم فرموده ایم باید کم او در
متابعت خان معزالیم بوده ‥ رفتم مراسم خدمات و نیکوبندگی
بجا آرد و درین ضمن سرافرازی و مزید بهبودی خود داند
کم رتب معرا . و بعان معزالیم فرموده ایم کم رعایت اورا
می نموده باشد تادانند تحریراً فی تاریخ ۱۹ شهر جمادی الاول
سنم ۱۰۶۸

[समासोत*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس
همایون اعلی

[सागश*]

दुसरा अली आदिलशाह → देसाई परगणे गदग

सध्या अफजलखान मुहम्मदशाही यास . सुभेदारी देऊन फौजेसह पाठविलें आहे. त्यानें उपर्युक्त खानाच्या ताबेदारींत .जाऊन चाकरी बजावावी. यांत त्याचा उत्कर्ष आहे असें समजावें ता १९ जमादिलावल सन १०६८ [हि. *], सु. १०५८. हुप.

ले. ८० सु. १०६९ } ४७ { श. १५८० पौष वद्य ५
हि १०६९ रसर १९ } { इ. १६५९ जानेवारी ३

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

[२ त्या अ आ पिंपटवानी शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت معالی ربقتادری
دیسائی پرگنه گدگ آنکم از شهور سنم تسع خمسین و الف

جون چهارده موضع. قلعه باداوی به مایحتاج و موپ استعداد
و ذخیره قلعه مزبور مع کل باب بر حکم فرمان سابق روانست
درین ولا بدرگاه معلی روشن گردید[کہ*] او در موضع هرےهال
قلعه مزبور احشام و سواران داشته دیها مذکور را تشویش و
آزار رسانیده باعث خرابی دیها مذکور می کند هرگاه که دیها
مزبور نیز مایحتاج و موپ استعداد و ذخیره قلعه مذکور بموجب
فرمان سابق روان باشد او از روی متمردی و متحرکی در
موضع هیرےهال احشام و سواران داشته خرابی دیها مذکور
کردن چه یارای اوست اکنون باید که بمجرد رسیدن فرمان
قضا جریان شاهی ترک متمردی نموده و احشام و سواران
از موضع مزبور دور ساخته بدیها مذکور بهیچ وجه من الوجوه
آزار نرساند و دیها مذکور به مایحتاج و موپ و استعداد و
ذخیره قلعه مع کل باب دنبالہ دانسته آنچه برداشته باشد تمام
و کمال واپس بدهند. درین باب تاکید بلیغ دانسته فریاد این
معنی رسیدن نگذارد اگر باز فریاد آید یقین داند که خیریت
و بهبودی او نگردد تادانند تحریراً فی ۱۹ ماه ربیع الثانی
سنه ۱۰۶۹

[समासात*] پروانگی حضور پرنور اشرف اقدس همایون
اعلی باعلام سیادت و نقابت دستگاه مزاحدان کارآگاه سید
نورالله سرخیل صالک

[सारांश*]

दुसरा अली आदिलशाह→वेंकटाद्री देसाई परगणे गदग

बदामी किल्ल्याखालचीं चौदा गांवें त्या किल्याविषयीं मोप, तयारी व धान्यसंग्रह यांसाठीं पूर्वीच्या फर्मानाप्रो चालू होतीं. सध्यां असें समजलें कीं, तो हिरेहाळ गावांत हशम व स्वार ठेवून त्यास त्रास देत आहे व खरा-बीस कारण होत आहे. तरी हें केवढें धाडस आहे. हा पुंडावा सोडून देऊन गांवांत ठेवलेले हशम व स्वर काढून घ्यावे. गांवास त्रास देऊं नये. गावांतून जें कांहीं उखळलें असेल तें तात्काल परत करावें. या बाबतींत पुन्हां तक्रार आल्यास बरें होणार नाहीं अशी खात्री ठेवावी. ता. १९

रबिलाखर सन १०६९ [हि.*], सु. १०५९. हुप. आणि सय्यिद नूरुल्लाह सर खैल ममालिक यांच्या माहितीनें.

ले. ८१ सु. १०६१ }
हि. १०७१ जिल्काद १७} ४८ {श. १५८३ आषाढ वद्य ४
{इ. १६६१ जुलै ५

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

[२ ऱ्या अ. आ. वा. शि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بعالی سری اواس
ویکتادری دیسای پرگنه کدگ و تارگونده قلعه باداوی آلکه
از شهور سنه احدی ستین و الف چون چهارده موضع قلعه
باداوی مذکور برای چلایدن احشام یک صد پلجا نفر نزد
امارت و ایالت پناه حکومت و شوکت دستگاه سعادت و معالی
جاه وامرالعقیدت والاخلاص لایق المراحم و الاختصاص شائستم
مراتب بلند سزاوار مناصب ارجمند مهین نموده دوحه عظمت
و برتری مهین شعره حدیقه نیک اختری طراز آستین [ابهت
و اجلال] گوهر سریر دولت و اقبال درثمین محیط عقیدت
نقش نگین خاتم فدویت هزبر معرکه شجاعت و شهامت نهنگ
دریای جلادت و بسالت ناظم امور مملکت ماس مهام خلافت
رکن السلطنه العلیه عضد الخلافه البهیه خان عظیم الشان والاقدر
بلند مکان المعتص بمزید اللطف والاحسان محمد اخلاص خان
وزیر حکومت حواله ویکتا دیسای پرگنه مذکور پدر او بموجب
فرمان سابق روان بود او فوت شده و ازین حمله موضع عرے هال
و موضع بیبی هال قلعه مذکور بدل انعام میراث تارکوندگی
قلعه باداوی مذکور باو روان گشته الباقی دوازده موضع
مانده است اکنون حکم جهان مطاع نافذ گشته که دوازده
دیر قلعه مذکور بدل چلایدن احشام نزد حکومت پناه معزالیه
حواله او فرموده شده است... ... مذکور حواله او دانسته
مواجب دست دیهای احشام نزد حکومت پناه مومی الیه

می جلانیده باشد ... ... حسب الفرموده اشرف اقدس همایون
رود تحریراً فی التاریخ ۱۷ ماه ذوالقعده سنه ۱۰۷۱
[پروانگی حضور] خورشید ظهور اشرف اقدس [समासांत*]
همایون اعلی¹

[सारांश*]

दुसरा अली आदिलशाह→ श्रीनिवास वेंकटाद्री देसाई परगणे गदग.

बदामी किल्ल्याखालचे १४ गांव, १५० पावलोक मुहम्मद इख्लासखान वझीरे हुकूमत यांजपाशीं ठेवण्यासाठीं, त्याचा बाप गदग परगण्याचा देसाई वेंकटाद्री नागोजी याजकडे पूर्वीच्या फर्मानाप्रमाणें चालूं आहेत. तो मेला. आतां त्यांपैकीं हिरेहाळ व बेनहाळ हीं गांवें या किल्ल्याच्या नाडगौडकीबद्दल गदग परगण्याचा देसाई श्रीनिवास वेंकटाद्री याकडे चालूं आहेत. बाकीचीं १२ गांवें हुकूमत पनाह यास पावलोक ठेवण्यासाठीं त्याजकडे दिलीं आहेत असें समजून त्या प्रमाणें अमल करावा. ता. १७ जिल्काद सन १०७१ [हि.*], सु. १०६१. हुप.

ले. ८२ सु. १०६६ हि. १०७६ रबर २५	४९	श. १५८७ आश्विन वद्य १२ इ. १६६५ आक्टोबर २५

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

فرمان همایون شرف صدور یافت بعاب عاملان حال و
استقبال و دیسایان قلعه کوپل انکه از شهور سنه ست ستین
و الف دریں ولا سری نواس ویکتادری دیسای پرگنه گدگ
و رول کنده و نارگونده قلعه باداوی و سمت کل‌کیره قلعه

---

१ पाठीवर मोहोंत ' पो छ २७ माहे जिल्काद मुा जतल ' हा शेरा.

जवळजवळ याच पाठाचें अर्थात् आशयाचेंही व कालानदेशांच आणखी एक फर्मान आहे, तें पुन्हा छापण्याची आवश्यकता नसल्यानें गाळलें आहे. तें बदामी किल्ल्याच्या देसायांना उद्देशून लिहिलें आहे. त्याच्या पाठीवर मोहोंत ' हिरेहाळ व बेनहाळ इनाम फर्मान ' असा शेरा आहे त्यांत वेंकटाद्रीच्या बापाचें नांव नागोजी असें आलें आहे.

کوپل مذکور بدرگاه معلی التماس نمود که چون نارگوندکی
ملعم مذکور از گرشتو نارگونده ملعم مذکور که میراثدار قدیم
بود و از سبب روزگار پراگنده حال بود نمی توانست که تعمیر
دیوان و کمائش را . نکند... میراث مذکور خود می فروخت خود
خرید نمودم و تمسک و سند و فروخت ورق او در دست دارم
بعده تزدک سنکاجی حوالدار ملعم مذکور در مهمات نارگوندکی
خود دخل شده موضع هنکلی و موضع دنتنی و موضع کودگره
و موضع هلواکل سمت کلکره مذکور که میراث پدیلگی این
چهاردیه نسبت خود است بدل وجه انعام نارگوندکی ملعم مذکور
در تصرف آورده کمائش می نمود خود را کمائش آن کردن
نداده تمامی حق لوازم معه حاصل چهار دیه متصرف می شد
نظر عنایت فرموده نارگوندکی ملعم مذکور که میراث خود است
بخود مرحمت نموده برسبب تزدک سنکاجی مذکور دیبالم فرمایند
بنابران التماس از خاطر مبارک اعلی آورده نارگوندکی ملعم
مذکور بر نسبت تزدک سنکاجی مذکور نسری نواس و یکنادری
مذکور عاطفت فرموده دهانیده شده است می باید که نارگوندکی
مذکور حسب المسطور دیبالم نمایند و مهمات نارگوندکی از
دست او روان دارند و برسبب سنکاجی کمائش کردن ندهند
و حق لوازم و پتی و پیچوری برسبت نارگیران و چهار دیه
مذکور بطریق انعام بمشارالیه روان دارند و بعد او باولاد و
احفاد او جاری سازند و تعلیق نوشته گردد اصل فرمان باز دهند
بادابد تحریراً فی تاریخ بیست و پنجم ماه ربیع الآخر سنه ۱۰۷۶

پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس [समासात*]
همایون اعلی[1]

[सारांश*]

दुसरा अली आदिलशाह→ अधिकारी व देसाई किले कोप्पळ.

परगणे गदग व रोडकुन्दा याचा देसाई आणि बादामी किल्ला व कोप्पळ किल्ल्यापैकीं समत कलकेरा यांचा नाडगौडा यानें हुजुरास विनंती केली

१ पाठीवर मोडींत ' धनकनहली ' ' असा शेरा

र्की, या किल्ल्याची (कोप्पळ) नाडगौडकी या किल्ल्याचा नाडगौडा कृष्टो –हा जुना मिरासदार होता पण कालक्रमानें शोचनीय अवस्था झाल्यामुळें तो दिवाण काम करूं शकेना म्हणून त्यानें स्वतःच ही मिरास विकली. –पासून मी विकत घेतली. त्याचे कागदपत्र मजपाशीं आहेत. नंतर नाडगौडकीच्या कामांत वरील किल्ल्याचा हवालदार संकाजी याजपाशीं ढवळाढवळ करून कलकेरा समतेमधील हिंगहळ्ळि, दत्ती, कूदकेरे, हलवाकल हीं गांवें–यांच्या पटेलगीची मिरास माझी आहे–या किल्ल्याच्या नाडगौडकी बद्दल इनाम म्हणून स्वतःच्या ताब्यांत घेऊन त्यांची कमावीस स्वतः करतो; मला करूं देत नाहीं. चारी गावांचें हशील व हकलवाजिमे स्वतःच घेतो. आतां कृपाकरून या किल्ल्याच्या नाडगौडकीची मिरास माझी असल्यानें मला देवावी आणि त्र्यिंबक संकाजीस तसें करण्यास सांगावें. विनंतीप्रमाणें या किल्ल्याची नाडगौडकी त्र्यिंबक संकाजीच्या निसबतीनें श्रीनिवास वेंकटाद्रीला दिली आहे. दुमाला करावी. नाडगौडकीचें काम त्याकडून घ्यावें. त्र्यिंबक संकाजीच्या निसबतीनें त्यास कमावीस करूं द्यावी. चार गांवच्या नाडगिरीच्या निसबतीनें असलेले हकलवाजिमे व पट्टीपछोडी इनाम म्हणून उपर्यालाकडे वंशपरंपरेनें चालविणें. ता. २५ रबिलाखर सन १०७६ [हि.*], सु. १०६६. हुप.

ले ८३ सु. १०७३ } ५० {श. १५९५ वैशाख वद्य ३
हि. १०८४ मोहरम १६ } {इ. १६७३ मार्च २५

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک لله

[भा अ शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نواب عهده‌داران
محل صریم تداکو انکه از شهور سنه ثلاث سبعین الف از راه.
مراحم پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه من عمله حاصل
محل مذکور در وجه بدل مشاهره دهوندو ویکتادری حاجب
حواله محل امور ملکی جمع زکات عوض تنخواه ازین عمله مبلغ
بیست و پنج هون دهانیده شده است می باید که حسب المسطور
مقرر دانسته مبلغ مذکور ادا نمایند عذر فرمان هر ساله نکنند

تادانند بر حکم فرمان اشرف اقدس همایون اعلی روند تحریراً
فی التاریخ شانزدهم شهر محرم الحرام سنه ۱۰۸۴
[पाठीवर तीन शि. व*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف
اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

[1] सिकंदर आदिलशाह→ हुद्देदार तंबाकू खातें.

उमूरे मुल्की खात्यातील हेजीव धोंडो वेंकटाद्रि यास मुशाहिऱ्याबद्दल तंबाकू खात्याच्या जमेपैकीं २५ होन दिले आहेत. पावते करावे. ता. १६ मोहरम सन १०८४ [हि. *], सु. १०७३. हुप.

ले. ८४ सु. १०७४ हि. १०८४ रजब १४	५१	श. १५९५ आश्विन शुद्ध १५ इ. १६७३ आक्टोबर १५

सिकंदर आदिलशाह→ तंबाकू खात्याचे हुद्देदार

श्रीनिवास गिरमाजी यास मुशाहिऱ्याबद्दल वरील खात्याच्या जमेपैकीं रोजीना चवल दिला आहे. पावता करीत जावा. ता. १४ रजब सन १०८४ [हि.*], सु. १०७४. हुप[2].

ले. ८५ सु. १०८१ हि. १०९१ शव्वाल ४	५२	श. १६०२ कार्तिक शुद्ध ६ इ. १६८० आक्टोबर १८

[सारांश*]

सिकंदर आदिलशाह→ श्रीनिवास वेंकटापती देसाई परगणे गदग व नाडगौडा किल्ले बदामी.

वरील किल्ल्यापैकीं सिद्दी सालिम याचे बाबतींतील सूळ हा गांव या किल्ल्याच्या नाडगौडकीबद्दल तंबाकू, तीप वगैरे झकात, इनामें याखेरीज

---

[1] याचा मूळ पाठ काल, व्यक्ति व यांचयांचें द्रव्य याशिवाय इतर बाबतींत मागील फर्मानाप्रमाणें असल्यामुळें छापण्याची आवश्यकता भासली नाहीं. म्हणून गाळला आहे. फार्सी मजकुराच्या आरंभीं ना. अ. चा व पाठीवर ३ शिक्के.

[2] याच्या पाठीवर मोडींत, ' फर्मान, मौजे सुळ ' असे शेरे.

आणि लवाझिमे सोडून महसूल, नकद व इतर बाबी यांसह इनाम दिला आहे. तरी तो स्वतःच्या ताब्यांत घ्यावा व वंशपरंपरेनें उपभोगावा. ता. ४ शव्वाल सन १०९१ [हि.*], सु. १०८१. हुप. मसऊदखानाच्या मध्यस्थीनें.

ले. ८६ सु. १०८५ } ५२ { श. १६०६ कार्तिक वद्य १०
हि. १०९५ जिल्हेज २४ } { इ. १६८४ नोव्हेंबर २२

بسم الله الرحمان الرحيم
الملک لله

سکہ

فرمان همايون شرف صدور يافت بجانب سری نواس ويلکتادهری ديسائی پرگنہ کدگ آنکہ از شہور سنہ خمس ثمانين و الف جون مهم پادشاهی پيش آمده است لهذا حکم جهان مطاع شاهی صادر شده کہ آن دولتخواه جمعيت سواران و احشام با شخصی معتبر خود بسرعت تمام روانہ درگاه والا جاه نمود دولتخواهی و حلال‌نمکی اظهار نمايد و برای مزيد سرافرازی او خلعت فاخره مرحمت فرموده فرستاده شده است باخذ و ليس آن ممتاز و سرافراز شود درين باب مشهورالحضرت موفورالرتبت رودرو چمناجی پنديت سردبير و مخدوم خرند و خواص جمع رکاب را فرستاده است در حال همراه آنها يک شخص معتبر خود معہ سواران و احشام بزودی روانہ درگاه نمايد کہ درين ضمن سرافرازی و سربلندی اوست و مجرای کلی شناسد تاداند برحکم فرمان اشرف اقدس رود تحريراً فی التاريخ ۲۴ ماه ذی حجہ سنہ ۱۰۹۵

[समासांत*] پروانگی حضور خورشيد ظهور اشرف اقدس[१]
همايون اعلی

---

१ पाठीवर मोडींत 'पौ छ १६ मोहरम मुा समस समानीन अलफ बराबरी मा टौलत रूद्रो चिमणाजी पडित ' हा शेरा.

[सारांश*]

सिकंदर आदिलशाह→ श्रीनिवास वेंकटाधरी देसाई परगणे गदग

पादशाही काम पुढें आलें आहे तेव्हा हुकूम होतो कीं, त्यानें कोणा विश्वासूस स्वार व पावलोक याच्या जमेतीसह हुजूर पाठवून निष्ठा व्यक्त करावी जास्त उत्कर्षाची खूण म्हणून पोशाख पाठविला आहे त्याच्या स्वीकारात स्वोत्कर्ष समजावा या बाबतींत रुद्रो चिमणाजी पंडित सर दबीर मरव्हूम खुद् व सवास यास पाठविलें आहे त्याजबरोबर स्वत चे स्वार व पावलोक याची जमेत एका विश्वासूसह तावडतोब रवाना करावी यात त्याचा उत्कर्ष आहे ता २४ जिल्हेज सन १०९५ [हि*], सु १०८५ हुप

ले ८७ सु १०८५ हि १०९६ सफर ५	}	५४	{ श १६०६ पौष शुद्ध ६ { इ १६८५ जानेवारी १

بسم الله الرحمان الرحیم

الملک لله

[चौ शि*]

فرمان همایون شرف صدور یافت نجابت پناه سری نواس وینکتادهری دیسائی پرگنه گدگ آنکه از شهور سنه خمس تسعین واقف درین ولا بنابر عرض نمودن عزت و رفعت دستگاه شجاعت و شهامت نشان محمد خان و رسیدن عرضه مشهورالحضرت موفورالرتبت زبدة حماعی بندگی سرفراز تمامی حقیقت دولتخواهی و بندگی او و اراده روانه کردن فرزند خود مع جمعیت سواران و احشام در بندگی حضور فائزالانوار بمسامع جاه و جلال رسیده نجابت مستخلص بنابران از راه مرحمت گستری اورا بعنایت وزارت سرافراز فرموده شده چون او بدیم دولتخواه و نوازش ناظم درگاه خلایق پناه است باید که بعنایت وزارت ممتاز و سرافراز گشته بسرعت تمام فرزند خود را با جمعیت سواران و احشام روانه حضور پرنور نموده مراسم بندگی و حلال نمکی و دولتخواهی بظهور

رساند که دریں ضمن باعث سرافرازی و سربلندی اوست
تاداند تحریراً فی التاریخ ۵ ماه صفرالمظفر سنه ۱۰۹۶ ۰

پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس [समासांत*]
همایون اعلی

[सारांश*]

सिकंदर आदिलशाह→ श्रीनिवास वेंकटाद्री देसाई परगणे गदग.

सच्यां जमशीदखानानें विनंती केल्यामुळें आणि रुद्रो चिमणाजी पंडित सरद बीर याचा अर्ज आल्यामुळें स्वतःची निष्ठा व चाकरी आणि स्वतःच्या मुलास स्वार व पावलोक यांच्या जमावास हुजूरकडे पाठविणें यासंबंधी हकीगत हजरतांस समजून फार पसंत पडली. त्यावर विजारतीची कृपा केली आहे. हीमध्यें स्वोत्कर्ष समजून जलदीनें स्वतःच्या मुलास जमावासह हुजूरकडे पाठवून द्यावेत आणि निष्ठा व्यक्त करावी. यांत त्याच्या उत्कर्षाचें कारण आहे. ता. ५ सफर सन १०९६ [हि.*], सु. १०८५ हुप-

---

ले. ८८ } ५५ { श. १६०६ माघ शुद्ध ५
हि. १०९६ रबल ३ } { इ. १६८५ जानेवारी २९

بسم الله الرحمان الرحیم
الملک الله

[श्री शि*]

۱ فرمان همایون شرف صدور یافت آنکه وزارت مآب
سری نواس ویکناڈری بعنایات بے غایات شاهانه ممتاز و سرافراز
بوده بداند که حقیقت فدویت و دولت خواهی آن دولت
خواه عزت و رفعت دستگاه شجاعت و شهامت نشان جمشید
خان عرض نموده و عریضه نوشتی مشهور الحضرت مومورالرتبت
ردرو جمناجی پندیت سردیر بمسامع جاه و جلال رسیده
بنابران از راه مراحم پادشاهانه و فرط عواطف خسروانه
وزارت پانصد سوار بار مقرر فرموده ایم آنرا سرانجام حاکم
ولایت بر تابعات خواهد شد دران ولایت مرحمت خواهیم
فرمود دریں باب خاطر بر جمیع الوجوه جمع داشته همراه

بدیت مشارالیه بروندی تمام فرزند خودرا با شخص معتبر معه جمعیت سواران و احشام روانهٔ حضور فائزالنور نماید درین باب خان مشارالیه را حکم فرموده شده است چنانچه بنویسد بدان موجب آثار دولتخواهی و حلال‌نمکی بظهور رساند حسب الحکم اشرف اقدس بعمل آرد تا داند تحریراً فی التاریخ ۳ ماه ربیع الاول سنه ۱۰۹۶

[समाप्त*] پروانگی حضور خورشید ظهور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

सिकंदर आदिलशाह→ श्रीनिवास वेंकटाद्री.

त्याची चाकरी व निष्ठा याविषयीं जमशीदखान यानें विनंती केल्यामुळें व रुद्रो चिमणाजी सरदबीर यानें अर्ज केल्यामुळें आमच्या ध्यानांत आलें. त्याजवर पांचशे स्वारांच्या विजारतीची कृपा केली आहे. त्यासाठीं नवीन जिंकलेल्या प्रदेशांत जागीरीची व्यवस्था होईल. या बाबतींत मन सर्व तऱ्हेनें संतुष्ट ठेवून उपर्युक्त पंडिताबरोबर तांतडीनें स्वतःचा मुलगा आणि स्वार व पावलोक यांसह एक विश्वासू यांस हुजूरकडे धाडून द्यावें. या-बाबतींत उपर्युक्त खानास हुकूम फर्माविला आहे. तो लिहील त्याप्रमाणें कार्यनिष्ठा व्यक्त करावी. ता. ३ रबिलावल सन १०९६ [हि.*] हुप.

ले. ८९ सु. } ५६ {श. १६१२ चैत्र शुद्ध ६
जु ३३ जसर ४ } {इ. १६९० मार्च ६

بسم سبحانه و تعالی شانه

[औरंगजेबाचा मा शि व मुद्रा*]

درین وقت میملک علوان بعرض اشرف اقدس اعلی رسید که سری‌پت پسر برادر کلان سری نواس دیسمکهه پرگنهٔ کدک و بارکوده پرگنه بادامی تعهد نموده که اگر از درگاه فلک بارگاه خدمت دیسمکهی پرگنه کدک و بارکوده بدستور عم مشارالیه بار تفویض یابد ملک کلقرا و غیرها در قلعه را که در تصرف ونکت است ازو انتزاع نموده به بندهای بادشاهی

سپارد و در باب اداء یک لک روپیه پیش‌کش و پنج هزار
هون هرسال از جملهٔ رسوم خویش حسب النص عمل آرد
نادری از پیشگاه خلافت و جهان پروری خدمت دیسمکهی
پرگنه گدک و نارگوندا پرگنه بادامی نسبت به مذکور مرحمت
گردید باید که بلوازم و مراسم آن کماینبغی پرداخته دقیقه از
دقایق دولت‌خواهی و بندگی نامرعی نگذارد و در باب
پیش کش مسطور وعده مطابق قرارداد خویش که در ظهر این
مثال واجب الامتثال مقدس معلی نگارش یافته عمل نماید چهارم
جمادی الاخره سال سی و سوم از جلوس والا تحریر یافت

برسالهٔ سیادت و نقابت پناه شرافت و نجابت [पाठांतर*]
دستگاه عمده وزراء رفیع الشان زبده امراء بلند مکان ناظم مناظم
ملک و مال ناظم مناظم دولت و اقبال خان شجاعت نشان
جملة الملک مدار المهام اسد خان

[सारांश*]

आलमगीर बादशाह→

सध्या समजलें कीं, गदग परगण्याचा देशमुख व बदामी परगण्याचा नाडगौडा श्रीनिवास याच्या थोरल्या भावाचा मुलगा श्रीपति यानें कबूल केलें कीं, कुलत्याप्रमाणें मजकडे उपर्युक्त देशमुखी व नाडगौडकी मुकरर झाल्यास वेंकटाच्या ताब्यात असलेले कलकेरा वगैरे दोन किल्ले त्याजकडून घेऊन बादशाही नोकराच्या ताब्यात देईन येणाऱ्या स्वतःच्या रसुमांतून एक लाख रुपये व पाच हजार होन पेशकश देईन म्हणून उपर्युक्त देशमुखी व नाडगौडकी श्रीपतीकडे दिली आहे तरी त्याचीं कामें उत्तम तऱ्हेनें करावीं व कबूल केल्याप्रमाणें पेशकश द्यावी ता ४ जमादिलाखर सन ३३ जलूस [आलमगीरी*] असदखानाच्या योगें हें फर्मान मिळालें

१ पाठांतर फार्सी शेरे व तपशील आणि मोडींत 'परवाना आलमगीरी पादशाहाचे श्रीपतराव म्हणार मेल्यावर त्याचे वडे भाइचे लेक श्रीनिवास देसाई यास लाख रुपे नजर घेऊन अधिकारी करून कलकेरी ता बदल दिल्हे पुढे हरसाल गदग देशमुखी या मी नाडगौडा व कलकेरी समत सुधा ५००० देवन ... वरून दिल्हे सनद पत्र' असा मजकूर

३ संकीर्ण पत्रें.

या प्रकरणांत सहा कागद छापले आहेत. पैकीं पहिला श्री. गुरुपय्या निसरहळ्ळि देसाई यांजकडील, पुढले दोन ओटव (रत्नागिरी) येथील श्री. अच्युतराव व नारायणराव प्रभुदेसाई याजकडील व श्री म.न. केळकर यांज कडून मिळालेले आणि शेवटचे तीन लक्ष्मेश्वर (धारवाड) येथील श्री. शंकरप्पा सानगौडा देसाई यांजकडील आहेत.

ठे. ९० सु. १०५६ हि. १०६६ रवल २७	१	श. १५७७ पौष वद्य १४ इ. १६५६ जानेवारी १५

بسم الله الرحمان الرحیم

الملک لله

[मुहम्मद आदिलचा मो. वा. रि.*]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسایان و دیس کلکرلیان و نارگران قلعه کوپل آنکه از شهور سنه سته خمسین و الف درین ولا حاجب عزت و رفعت دستگاه حشمت و ابهت انتما انیس مجلس هم جاهی محرم اسرار پادشاهی خان عظیم الشان بلند قدر والا مکان اعتبار خان بدرگاه معلی التماس نمود که اورج نایک در ولایت قلعه مذکور موضع شیوپور و موضع اینگلگیره حمله دو دیه و کاولی و ورتم و علم و بعضی سالا باد کمایش کرده معمورد حالا دیها مذکور و کاولی و ورتم و علم و بعضی بر سبب سالا باد قاصر شدن و کمایش کردن نمی دهند و قلعه کدک گیری را استعداد و استواری نیاید درین باب فرمان قضا جریان شاهی صادر شود که دیها و ورتم و کاولی و علم و بعضی بر سبب سالاباد کمایش و مابقی کردن ندهند بنابران بخاطر مبارک اعلی آورده موضع شیوپور و موضع اینگلگیره و کاولی و ورتم و علم و بعضی از ولایت قلعه مذکور بر سبب کمایش نایک مشارالیه باستعداد و استواری قلعه کدک گیری مذکور مرحمت فرموده دهانیده شده است می باید که دو دیه و کاولی و ورتم و علم و بعضی ولایت قلعه

مذکور بر نسبت نایک مذکور دسالی قلعہ کنک گیری مذکور نمایند و ادا سازند بر حکم فرمان اشرف روند تحریراً فی تاریخ بیست و هفتم شهر ربیع الاول سنہ ۱۰۶۶

[समासात*] پروانگی حضور خورشید ظہور اشرف اقدس همایون اعلی

[सारांश*]

मुहम्मद आदिलशाह → कोप्पळ किल्ल्याचे देसाई, देशकुळकर्णी व नाडगीर.

अअतवारखानाच्या हेजिबानें विनती केली कीं, ऊडच नायक, या किल्ल्याखालचीं शीवपूर व ईगलगेरे हीं गावें आणि कावली, वर्तना, गला व इतर यांची सालोसाल कमावीस करून खात आहे सध्या त्यांवरील अधिकारी तसें करूं देत नाहींत. त्यामुळें कनकगिरी किल्ल्याची तयारी व डागडुजी राहात नाहीं. वरील बाबतींत फर्मान व्हावें. तरी उपर्युक्त नायकास वरील तपशीलाप्रमाणें कमावीस करूं द्यावी. म्हणजे कनकागिरीची तयारी व डागडुजी राहील. ता. २७ रबिलावल सन १०६६ [हि.*], सुस-१०५६. हुप.

ले. ९१ सु. १०६२ } २ { श. १५८३ आश्विन?
हि. १०७२ [सफर ?] } { इ. १६६१ सप्टें–आक्टोबर ?

بسم الله الرحمن الرحیم
الملک لله

[२ ऱ्या अली आदिलचा वा शि *]

فرمان همایون شرف صدور یافت بجانب سرگروهان و نایک واریان و دیسایان تپه سالسی آنکہ از شهور سنہ اثنی ستین و الف چون تپه مذکور باستقامت نواب ملک جناب گردون ومار سلطنت مدار ایالت و حکومت پناه شوکت و حشمت دستگاه مسند نواب کامگاری مهد مراسم جهانداری بدر عالی قدر نامداری گوهر کان بختیاری مقبول سلاطین کبار مشهور خواقین عالی مقدار موسس مبانی جلالت آصف رتبت ارسطو حکمت افلاطون دانش بطلیموس بینش دستور اعظم الشان ذی العز

والکرم و الامتنان ثانی حاتم حاه [و*] تمکین مدره اقالیم الارض
در دریای جود نقطه دائره وجود مطلع خورشید کمال منبع تائید
ذوالجلال نور حدیقه آفرینش نور حدقه بینش آساس آسمان بهتری
دردرج سروری فرازنده رایات علو مراتب طرازنده آیات سمو
مناقب شاه بیت قصیده نوع انسان محیط مرکز رافت و امتنان
مدوه خواص بلند مکان خلاصه اعظم و اماجد دوران
امن و امان نواب مصطفی خان روانست درین ولا بحضور
اشرف روشن گردید که مذهو متعلق راجه حرام خواری پیدا
نموده تهانه‌دار تپه مذکور را بناحق کشته مبلغی مال و منال
گرفته بولایت تپه مذکور تشویش می رساند و زر برداشت
می نماید این چه معنی دارد و چه حد و اندازه اوست
اکنون می باید که بمجرد وصول فرمان شاهی مذهو متعلق
راجه و راجه مذکور را چنان گوشمال دهند که من بعد در
تپه مذکور دخل نشود و حالا در باب گوشمال دادن انها به
صوبه‌دار نیز فرمان اشرف اصدار یافته است که به باب
امداد شما با نموده حرام خوار .. سنه ۱۰۷۲

پروانگی حضور اشرف اقدس همایون اعلی [समासात*]

[सारांश*]

२ अली आदिलशाह→ सरगिरोह, नायकवाडी व देसाई तपे साळशी.

तपे मजकूर नवाव मुस्तफाखान याजकडे दिल्यामुळें त्याजकड चालत आहे. सध्यां आम्हांस समजलें कीं, राजाचा मुतालीक मघू (मुधो) हराम-खोरी पैदा करून तपे मजकूरच्या ठाणेदारास जिवें मारून व पैसा अडका घेऊन तपे मजकूरच्या विलायतीस तसवीस देत आहे आणि पैसा उखळीत आहे याचा अर्थ काय ? हें केवढें धार्ष्ट्य ? तरी हें फर्मान पोहोंच-ताच राजाचा मुतालीक मघू (मुघो) व राजा यास अशी शिक्षा द्यावी कीं, या उपर तपे मजकुरात घालमेल होणार नाहीं. सध्यां त्याना शिक्षा करण्याचे बाबतींत सुभेदारासही फर्मान सुटलें आहे कीं, हरत हेनें तुमची मदत करून...... [सफर] सन १०७२ [हि. *], सुस १०६२ हुप.

शे. ९२ मु. १०६२ हि. १०७२ जमल ७	२	श. १५८३ पौष शुद्ध १० इ. १६६१ डिसेंबर २०

بسم الله الرحمان الرحيم
الملك لله

[२ऱ्या अली आदिलचा फा. लि.*]

نرمان همایون شرف صدور یافت بجانب دیسایان تپہ سالسی آنکہ از شہور سنہ اثنی ستین الف چون تپہ مذکور باستقامت[1] نواب مصطفی خان برحکم فرمان[1] اشرف روالسعہ درین ولا بدرگاہ معلی روشن گردید کہ مشہور الحضرت موفور الرتبہ باباجی شام ... مجلسی و صوبہ دار تل کوکن در ولایت تپہ مذکور آمدہ تشویش دادہ خراب نمودہ مطلق صاداوار کردہ است هرگاہ کہ تپہ مذکور باستقامت نواب معزالیہ برحکم فرمان اشرف روان باشد پندیت مشارالیہ در ولایت تپہ مذکور آمدہ مطلق صادلوار نمودہ ولایت خراب کردن و عاملان تپہ مذبور را طلبیدہ تشویش دادن چہ اندازہ دارد اکنون می باید کہ بوصول فرمان قضا جریان شاهی پندیت مشارالیہ را در ولایت تپہ مذکور دخل شدن ندهند درین باب تاکید بلیغ دانستہ حسب الفرمودہ اشرف ... بعمل آورند تحریراً فی التاریخ ماہ جمادی الاول سنہ ۱۰۷۲

پروانگی حضور خورشید ظہور اشرف اقدس [समासांत*]
همایون اعلی

[सारांश*]

• दुसरा अली आदिलशाह → देसाई तपे साळशी

तपे मजकूर बादशाही फर्मानाप्रमाणें नबाब मुस्तफाखान याच्याकडे सोंपविल्यावरून त्याजकडे चालूं आहे. सध्यां आम्हांस दिसून आलें कीं, बाबाजी शाम...(पंडित ?) मजलिसी व सुभेदार तळकोकण यानें तपे मजकूरच्या

१ येथून पुढें आलेले अल्फाज हुबेहूब वरच्या फर्मानातल्याप्रमाणें आहेत म्हणून ते

विलायतींत येऊन, तसवीस देऊन न खराब करून [?] सादिलवाराची रकम आकारली आहे पण तपे मजकूर वरील नवाबाकडे सोपविल्यावर उपर्युक्त पडितानें सादिलवाराची रकम आकारावी, विलायत खराब करावी आणि तपे मजकूरच्या अधिकाऱ्याना तलब करून तसवीस द्यावी ह केवढें धाष्ट्य ? आता हें फर्मान पावताच उपर्युक्त पडितास तपे मजकुरात घालमेल करू देऊ नये या बाबतींत बरी ताकीद जाणावी ता ७ जमादि-लावल सन १०७२ [हि *], जुस १०६२ हुप

ले ९३ जु ४० (आलमगीरी) रमजान १	४ باسم عراسمم	श १६१८ चैत्र शुद्ध ३ इ १६९६ मार्च २५

[फा फा अनोव्हसी मी *]

درس وب امر مطع العدر و الشاں علو ںعاد ںاب کر موصع
ودوںی ںاب انعام وںکںاے دںساںی گدک کم بسب مںاںشم
و مںارعم سری ںب حاں گوںدای رمں دار لکھںسر منصرب
شدہ ہرگاہ حاںگوںدا ںملا[ر]مب عالی مسعد گردد ںصرب او
واگداشںم حواھد شد و اگر در رسدں ںرکاب ںصرب اںاب
ںعرد، ںعںی و حلل حراھد گرداںد سںم واںعی رسااںد، موصع
مروںم دوںکںاء مسطور مرحمب حواھد شد عرہ شہر رمصاں سںہ
چہل حاوس والا علںی شد

[सारांश*]

या वेळीं हुकूम होतो कीं, गदगचा देसाई वकटा याचा इनामाच्या बाबतींतील वडनट्टी मौजा श्रीपतबरोबरच्या भांडणामुळें लक्ष्मेश्वरचा जामी-नदार खानगौंडा यानें ताब्यात घेतला आहे खानगौंडा आमच भेटीस आल्यावर तो त्याजकडे दिला जाईल तसें करण्यास तो चुकवील तर योग्य शिक्षा होऊन वरील गांव वेंकटास दिला जाईल ता १ माहे रमजान सन ४० जुलूस

ले. ९४ } ५ { श. १६३० आषाढ वद ६
... रसर १९ } हु { इ. १७०८ जून २७

[पा. फा रि.* [1]]

• [زبدة] الامثال والاقران خلاصة الاشباه والاعیان کہاں کودا
امیدوار نوازش پادشاهی ... ولا بعرض اشرف ارفع اعلی رسید
که محمد کام بخش باستماع خبر ... ... نایک سمت حیدراباد
مغلوب رعب و هراس گشته اراده فرار دارد حکم جهان
مطاع آسمان شعاع شرف نفاذ یافت که آن زبدة الاقران در
تقدیر آوارگی او بآن سمت بانسداد طرق و گذارم پرداخته
نگذارد که بآن ضلع بدر رود اگر بمقتضای کارطلبی و پیش آمد
خود دستگیر نماید معرای عظم در جناب خلافت و عظمت
می شود و بمنصب پنج هزاری. ذات و پنج هزار سوار و
دو لک روپیه انعام سرافرازی یافته در الامثال امتیاز و
اعزاز خواهد یافت مطابق حکم محکم بعمل خواهد آید ۱۹
ربیع الثانی سنه ... ... جلوس مقدس معلی سمت تحریر یافت
[बेजा*]

[सारांश*]

खानखानान जफरजंग → खानगौडा

आम्हांस समजलें कीं, मुहम्मद कामबख्श हैदराबाद समतेचा नायक... खबर ऐकताच भिऊन पळून जाण्याची इच्छा करीत आहे. तेव्हां हुकूम होतो कीं, त्या समतेंत त्यास कोंडून धरून बाहेर जाऊं देऊं नये. दक्षता व कर्तबगारी यांयोगें त्यास कैद केलें तर तें आम्हास पसंत पडून पांच हजारी जात व पांच हजार स्वार येवढी मनसब आणि दोन लाख रुपये इनाम मिळेल व आपल्या योग्यतेच्या लोकांत त्याचा समावेश होईल. ता. १९ रबिलाखर सन

१ शिक्यांत ... خانخانان ... ظفر جنگ فدوی شاه عالم بادشاه غازی ... ||| سنه احد असा मजकूर

ई. १५ } ١ ختم {
इ. १ मोहरम १

زبدة الامثال کبیرگوندا زمیندار ... و ... عنایت
پادشاهانه امیدوار بوده بداند که عبودیت و دولت خواهی
اورا محمد حسن ولد جمشید خان بعرض مقدس معلی رسانیده
باید که بمجرد ورود این فرمان مکرمت عنوان خاطر جمع
داشته در تقدیم خدمات ... کمر بسته امیدوار عواطف
نیک باشد غره محرم الحرام سنه احد جلوس والا قلمی شد

[मराठी*]

१ — कृष्णगौडा

स्वामी चाकरी व राज्याची शुभेच्छा शेख मुहम्मद हुसेन वल्द जमशीद-खान यानें करावी. हें फर्मान मिळतांच मन संतुष्ट ठेवून चाकरीच्या कामाचा प्रयत्न करावा आणि बादशाहीचे उमेदवार असावें. ता. १ मोह-रम सन १ जुलूस.

प्रस्तुत खंडांतील पत्रांचा कालानुक्रम.

१	हि ९९१ शाबान २०	१५०५ भाद्रपद वद्य ७	१५८३ आगष्ट २९
२	हि. ९९१ शाबान २२	१५०५ भाद्रपद वद्य ९	१५८३ आगष्ट ३१
३४	हि. १००९ रमजान १२	१५२२ फाल्गुन शुद्ध १४	१६०१ मार्च ७
३५	हि. १०११ रमजान ४	१५२४ फाल्गुन शुद्ध ८	१६०३ फेब्रुवारी ५
३६	हि. १०१३ जिल्हेज ५	१५२७ वैशाख शुद्ध ६	१६०५ एप्रिल १४
३७	हि. १०२० जिल्काद १६	१५३३ पौष वद्य २।३	१६१२ जानेवारी २०
३८	हि. १०२२ रजब ५	१५३५ भाद्रपद शुद्ध ६	१६१३ आगष्ट ११
३९	हि. १०२३ रबल ७	१५३६ वैशाख शुद्ध ८	१६१४ एप्रिल ७
४०	हि १०२३ रबल २५	१५३६ वैशाख वद्य १२	१६१४ एप्रिल २५
४१	हि १०२४ रसर २२	१५३७ वैशाख वद्य ९	१६१५ मे ११
४२	हि. १०२४ जमल १४	१५३७ ज्येष्ठ शुद्ध १५	१६१५ जून १
४३	हि. १०२४ जसर ७	१५३७ आषाढ शुद्ध ८	१६१५ जून २४
४४	हि. १०२५ मोहरम १५	१५३७ माघ वद्य १	१६१६ जानेवारी २४
४५	हि. १०२६ जसर १५	१५३९ ज्येष्ठ वद्य २	१६१७ जून १०
४६	हि. १०२७ जमर २५	१५४० ज्येष्ठ वद्य १२	१६१८ जून ९
४७	हि. १०२७ शाबान ३	१५४० श्रावण शुद्ध ५	१६१८ जुलै १६
४८	हि १०२७ जिल्काद १०	१५४० कार्तिक शुद्ध ११	१६१८ आक्टोबर १९
४९	हि. १०२८ शव्वाल २१	१५४१ भाद्रपद वद्य ११	इ. १६१९ सप्टेंबर २३
५०	हि. १०२९ मोहरम २६	१५४१ मार्गशीर्ष वद्य १३	१६१९ डिसेंबर २३
५१	हि. १०२९ जमल ९	१५४२ चैत्र शुद्ध १०	१६२० एप्रिल २
५२	हि. १०२९ जिल्काद १४	१५४२ आश्विन शुद्ध १५	१६२० आक्टोबर १
५३	हि १०२९ जिल्काद अखेर	१५४२ कार्तिक शुद्ध २	१६२० आक्टोबर १७
५४	हि १०२९ जिल्हेज २५	१५४२ कार्तिक वद्य १२	१६२० नोव्हेंबर ११
५५	हि. १०२९ जिल्हेज २९	१५४२ मार्गशीर्ष शुद्ध १	१६२० नोव्हेंबर १५
५६	हि. १०३० रबल २६	१५४२ माघ वद्य १२	१६२१ फेब्रुवारी ८
५७	हि १०३३ रमजान १३	१५४६ आषाढ शुद्ध १४	१६२४ जून १८
५८	हि १०३४ सफर २३	१५४६ मार्गशीर्ष वद्य १०	१६२४ नोव्हेंबर २५
५९	हि १०३४ रबल ५	१५४६ पौष शुद्ध ७	१६२४ डिसेंबर ६
६०	हि १०३४ जसर १	१५४७ अधिक चैत्र शुद्ध ३	१६२५ मार्च १
६१	हि १०३५ रसर १४	१५४७ पौष वद्य १	१६२६ जानेवारी ३
६२	हि १०३५ जवल ५	१५४७ माघ शुद्ध ६	१६२६ जानेवारी २३
६३	हि. १०३५ जसर १३	१५४७ फाल्गुन शुद्ध १५	१६२६ मार्च २
६४	सु १०२६	१५४७–४८	१६२५–२६
६५	हि १०३५ शव्वाल ९	१५४८ आषाढ शुद्ध १०	१६२६ जून २४
३	हि १०३५ जिल्हेज १८	१५४८ भाद्रपद वद्य ५	१६२६ आगष्ट ३१
६६	हि. १०३५ जिल्हेज २०	१५४८ भाद्रपद वद्य ७	१६२६ सप्टेंबर २
६७	हि. १०३६ रबल १७	१५४८ मार्गशीर्ष वद्य ३	१६२६ नोव्हेंबर २६
४	हि. १०४० रसर २४	१५५२ कार्तिक वद्य १०	१६३० नोव्हेंबर १९

६८	हि. १०४१ रबल १५	१५५३ आश्विन वद्य २	१६३१ आक्टोबर २
६९	हि. १०४२ मोहरम १५	१५५४ श्रावण वद्य २	१६३२ जुलै ३१
७०	हि. १०४७ रजब	१५५९ मार्गशीर्ष	१६३७ नोव्हें–डिसेंबर
७१	हि. १०४८ जमर १५	१५६० आश्विन वद्य १	१६३८ आक्टोबर १३
५	हि. १०४८ शाबान ३	१५६० मार्गशीर्ष शुद्ध ४	१६३८ नोव्हेंबर २९
७२	हि. १०४९ शाबान ११	१५६१ मार्गशीर्ष शुद्ध १२	१६३९ नोव्हेंबर २७
७३	हि. १०५० रबल १२	१५६२ आषाढ शुद्ध १४	१६४० जून २२
७४	हि. १०५१ जमल १७	१५६३ श्रावण वद्य ५	१६४१ आगस्ट १५
६	हि. १०५१ शव्वाल ४	१५६३ पौष शुद्ध ६	१६४१ डिसेंबर २७
७	हि. १०५३ जिल्हेज ९	१५६५ फाल्गुन शुद्ध ११	१६४४ फेब्रुवारी ८
८	हि. १०५४ शव्वाल १०	१५६६ मार्गशीर्ष शुद्ध ११	१६४४ नोव्हेंबर ३०
९	हि. १०५५ जमर १६	१५६७ श्रावण वद्य २	१६४५ जुलै ३०
१०	हि. १०५८ जिल्हेज २२	१५७० पौष वद्य ८	१६४८ डिसेंबर २७
११	हि. १०५९ मोहरम २०	१५७० माघ वद्य ६	१६४९ जानेवारी २४
१२	हि. १०५९ सफर २७	१५७० फाल्गुन वद्य १४	१६४९ मार्च २
१३	हि. १०५९ जमल २	१५७१ ज्येष्ठ शुद्ध ४	१६४९ मे ५
१४	हि. १०५९ शाबान ११	१५७१ श्रावण शुद्ध १५	१६४९ आगस्ट १२
१५	हि. १०६२ सफर २६	१५७३ माघ वद्य १३	१६५२ जानेवारी २८
१६	हि. १०६५ रबल ८	१५७६ पौष शुद्ध ६	१६५५ जानेवारी ३
७५	हि. १०६५ रबल १२	१५७६ पौष शुद्ध १४	१६५५ जानेवारी ११
९०	हि. १०६६ रबल २७	१५७७ पौष वद्य १४	१६५६ जानेवारी १५
१७	[हि. १०६७ मोहरम २६]	[१५७८ कार्तिक वद्य १३]	[१६५६ नोव्हेंबर १४]
७६	हि. १०६७ सफर १५	१५७८ मार्गशीर्ष वद्य १	१६५६ नोव्हेंबर २२
१८	हि. १०६७ रबल २९	१५७८ माघ शुद्ध १	१६५७ जानेवारी ५
७७	हि. १०६७ रखर १९	१५७८ माघ वद्य ६	१६५७ जानेवारी २५
१९	हि. १०६७ रखर १९	१५७८ माघ वद्य ६	१६५७ जानेवारी २५
७८	हि. १०६८ रखर १	१५७९ पौष शुद्ध ३	१६५७ डिसेंबर २७
७९	हि. १०६८ जमल १९	१५७९ माघ वद्य ५	१६५८ फेब्रुवारी १२
८०	हि. १०६९ रखर १९	१५८० पौष वद्य ५	१६५९ जानेवारी ३
२०	सु. १०६०	१५८१–८२	१६५९–६०.
२१	हि. १०७१ शव्वाल ५	१५८३ ज्येष्ठ शुद्ध ६	१६६१ मे २४
८१	हि. १०७१ जिल्काद १७	१५८३ आषाढ वद्य ४	१६६१ जुलै ५
६१	हि. १०७२ सफर ?	१५८३ आश्विन ?	१६६१ सप्टें–आक्टोबर ?
६२	हि. १०७२ जवल ७	१५८३ पौष शुद्ध १०	१६६१ डिसेंबर २०
२२	हि. १०७४ रमजान ८	१५८६ चैत्र शुद्ध ११	१६६४ मार्च १७
२३	हि. १०७५ रजब ४	१५८६ माघ शुद्ध ५	१६६५ जानेवारी ११
८२	हि. १०७६ रखर २५	१५८७ आश्विन वद्य १२	१६६५ आक्टोबर २५
२४	हि. १०७८ जवल २२	१५८९ कार्तिक वद्य ८	१६६७ आक्टोबर ३०
२५	हि. १०८१ शाबान ७	१५९२ पौष शुद्ध ९	१६७० डिसेंबर १०

८३	हि. १०८४ मोहरम १६	१५९५ वैशाख वद्य ३	१६७३ मार्च २७
८४	हि. १०८४ रजब १४	१५९५ आश्विन शुद्ध १५	१६७३ आक्टोबर
२६	हि. १०८६ रबल ९	१५९७ वैशाख शुद्ध ११	१६७५ मे २५
२७	हि. १०८६ रबल ९	१५९७ ज्येष्ठ शुद्ध ११	१६७५ मे २५
२८	हि. १०८६ रबल ११	१५९७ ज्येष्ठ शुद्ध १४	१६७५ मे २७
२९	जु (आ) १९ शाबान २४	१५९८ आश्विन वद्य १०	१६७६ आक्टोबर २२
८५	हि. १०९१ शव्वाल ४	१६०२ कार्तिक शुद्ध ६	१६८० आक्टोबर १८
३०	हि. १०९१ जिल्हेज २५	१६०२ पौष वद्य १२	१६८१ जानेवारी ६
८६	हि. १०९५ जिल्हेज २४	१६०६ कार्तिक वद्य १०	१६८४ नोव्हेंबर २२
८७	हि. १०९६ सफर ५	१६०६ पौष शुद्ध ६	१६८५ जानेवारी १
८८	हि. १०९६ रबल ३	१६०६ माघ शुद्ध ५	१६८५ जानेवारी २०
३१	जु (आ) ३२ जबल ४	१६१० फाल्गुन शुद्ध ६	१६८९ फेब्रुवारी १७
८९	जु (आ) ३३ जमाद ४	१६१२ चैत्र शुद्ध ६	१६९० मार्च ६
९३	जु (आ) ४० रमजान १	१६१८ चैत्र शुद्ध ३	१६९६ मार्च २५
९२	जु (आ) ४२ शाबान १८	१६२० माघ वद्य ७	१६९९ फेब्रुवारी ९
३३	जु १ जमाद ४	१६२९ भाद्रपद शुद्ध ५	१७०७ आगस्ट २१
९४	... रमज़ १९	१६३० आषाढ वद्य ५	१७०८ जून २७
९५	जु (?) १ मोहरम १	!	!

पत्रांवरील टीपा

१–२

हीं पत्रें कालदृष्ट्या फार जुनीं आहेत म्हणून प्रसिद्ध केलीं आहेत.

३

या पत्रांतील कॅंग नायक पूर्वपरिचित आहे. मुहम्मदनामा, शिवतत्त्वरत्नाकर, ताम्रपटशिलालेख इत्यादींतून याचे उल्लेख आले आहेत;[1] पण मुसलमानी साधनांत हें नांव कुलवाचक म्हणून आलेलें आढळतें. त्यावरून कॅंग नायकाच्या कुळांतील विशिष्ट व्यक्ति निश्चित करतां येत नाहींत. कॅंग नायकानें कोणती हरामखोरी केली तें या फर्मानावरून समजत नाहीं.

१०

या फर्मानांत राणे येन्नूर कर्यात मुकासा दिल्याचें नमूद आहे; पण कोणाला तें सांगितलेलें नाहीं. सनदापत्रें पृ. १०४ वर शहाजीनें राणे येन्नूर परगण्याच्या अधिकाऱ्यांना लिहिलेलें मुर्दसत आहे. त्याचा काल श. १५७१ आश्विन शुद्ध १२, इ. १६४९ ऑक्टोबर ७ हा असून त्यांत यावेळीं राणे येन्नूर परगणा शहाजीस मोकासा म्हणून मिळाल्याचें नमूद आहे. येथें शहाजीलाच ही कर्यात दिली असेल काय? शहाजी श. १५७० च्या श्रावणांत अटकेंत पडला आणि हें फर्मान त्याच वर्षाच्या पौषांतलें आहे. यामुळें वरील शंका दृढ होऊं शकत नाहीं.

१२

याच अर्थाचें पण अडीच महिन्यांनीं याचे अगोदर सुटलेलें फर्मान आहे[2]. दरम्यानच्या या अवधींत हणमंत गौडा स्वारीवर कां गेला नाहीं तें समजत नाहीं. कां पूर्वीच्या दिरंगाईनें कामें करण्याच्या पद्धतीचा हा नमुना आहे.

१५

सानगौडा श. १५६६ वैशाख वद्य ७ व श. १५७१ कार्तिक वद्य १३ यांचे दरम्यान केव्हां तरी मेला.[3] पण तदनंतर इब्राहीम मुस्ताखान याची खास नेमणूक करण्याइतकी कॅंचन गौडानें कोणती बंडखोरी केली तें समजण्यास मार्ग नाहीं.

---

१ शिवाजी निबंधावली भाग २ पृ. ७१; सोर्सेस ऑफ् विजयनगर हिस्ट्री पृ. ३५४ व पुढें; भा. इ. सं. मं. त्रैमासिक १८।२, इ. म. इ. सा. सं. ३।८६.
२ ऐफासा खंड २।१४ ३ शिचसा खंड ६।६३, ६४.

१६

चित्रकल म्हणजे म्हैसूर संस्थानांतील चित्रदुर्ग असेल काय ! तेथ नायकाच्या पंडमोरांचें स्वरूप अजून अज्ञात आहे.

१७

हें फर्मान अर्धवटच मिळालें. यांतील तारीख, मेलेला व ज्याला हें पाठवि तो अशा दोघांचीं नांवें, इत्यादि तपशील नाहींसा झाला आहे, पण याचें सामान्य सार असें दिसतें कीं, मुहम्मद आदिलशाहाच्या कारकिर्दींत कोणी कर्ता हनुम गौडा मुहम्मदनगर (कर्नूल) मामल्यामध्यें मरण पावला असतां त्याच्या मुला सांत्वन करणें व त्यास स्फूर्ति देणें यासाठीं हें फर्मान पाठविलें.

१८

ऐतिहासिक फार्सी साहित्याच्या पहिल्या खंडांत सानापूरचे घोरपड्यांकडी एक फर्मान छापलें आहे. त्यांत गैलोजी घोरपडे यानें दुसऱ्या अली आदिलशाहा 'आपण जुने चाकर असूनही घेरोखणार आहों व आपणास कुठलाही मोकास वगैरे नाहीं.' अशी विनंति केल्यावरून त्यास पादशाहानें खान मुहम्मदाचा मुल व कर्नाटकाचा सुभेदार मुहम्मद इख्लासखान याजकडे जाऊन पादशाही मसल तींत म्हणजे स्वारींत सामील व्हावें असें आज्ञापिलें आहे[1]. या फर्मानाची तारीख हि. १०६७ सफर २४ ही आहे[2]. मुहम्मद आदिलशाह हि. १०६७ मोहरम २ रोजीं[3] वारला व २ रा अली आदिलशाह गादीवर आला. अर्थात् हें फर्मान त गादीवर आल्यानंतर एक महिन्याच्या आंतच सोडलें आहे. या फर्मानावरून मुहम्म इख्लासखानानें या पूर्वींच पादशाही मसलत सुरू केल्याचें कळतें. म्हणजे इकडे पादशा गादीवर बसतो न बसतो तोंच दुसरीकडे पादशाही स्वारी सुरू झाली होती. अर्थात् य स्वारीचें महत्त्व व जरूरीही तशीच असली पाहिजे हें उघड आहे; मात्र या फर्मानावरू स्वारी कोणावर झाली व तिचें क्षेत्र कोठें होतें याची नीट कल्पना येत नाहीं. फार त येवढें म्हणतां येईल कीं, घोलोजीस कर्नाटकच्या सुभेदारास मिळण्याविषय फर्माविलें आहे त्या अर्थी या स्वारीचें क्षेत्र कर्नाटकांत कोठें तरी होतें. पण प्रस्तुत लेखांक आणि लेखांक ७६ यांमुळें या स्वारीवर आणखी प्रकाश पडत आहे. पैकीं ७६ वा लेखांक हि. १०६७ सफर १५ या तारखेचा[4] आणि फार्सी व मराठी अशा दोन भाषांतील असून त्यांत गदग परगण्याचा देसाई वेंकटाद्रि नागोजी यास खान मुहम्मदचा मुलगा मुहम्मद इख्लासखान या 'बरावरी वजिरासी देउनु कर्नाटकचे सुभेदारी सरफ

१ ले. ६०. २ श. १५७८ मार्गशीर्ष वद्य १०; इ. १६५६ डिसेंबर १. ३ श. १५७८ कार्तिक वद्य १३; इ. १६५६ नोव्हेंबर ४. ४ श. १५७८ मार्गशीर्ष वद्य १; इ. १६५६ नोव्हेंबर २२,

राज करून सीव्या बद्बख्तासी दफे करविण्याबद्दल पाठविले असे तरी तुवा अपुले हशम जमायेतसहीत खान मशारनुलेपासी जाउनु त्याचे रजातलबी असोन मसलद् करून अपुले खिजमत जाहीर करणे' असा हुकूम केला आहे. फार्शी मज कुरांतही वरील आशयाचेच शब्द आहेत खानापूर व गदग अशा दोन्ही फर्मानांत आलेला मुहम्मद इख्लासखान एकच आहे व तारखाही अगदीं जवळच्या असल्यानें इख्लासखानाची स्वारी शिवाजीवरच होती हें निश्चित ठरतें आणि शिवाजी अथवा त्याचे लोक कर्नाटकांत कोठें तरी गडबड करीत होते येवढें अनुमान होतें निश्चित मद्रशाचा मागमूस मात्र यावरूनही लागत नाहीं तो उलगडा प्रस्तुत फर्मानावरून कांहींसा करतां येतो हे फर्मान हि १०६७ रबल २९ या तारखेचें[1] व २ ऱ्या अली आदिलशाहानें गुत्तलच्या हनुमत गौडास धाडलेलें आहे यांत प्रस्तुत गौडास लिंगदहळ्ळि व कोथीहाळ हीं गावें इनाम दिल्याचें नमूद आहे, पण बक्षिसाचें कारण सांगतांना 'हरामखोर सीवा यानें निष्ठे-तून पाय बाहेर गढून व पादशाही विलायतींत धवळाधवळ करून पाय पसरले होते. तेव्हां त्या हरामखोरास दफे करण्यासाठीं खान मुहम्मदचा मुलगा मुहम्मद इख्लासखान यास कर्नाटकची सुभेदारी देऊन उत्तम वजीरा सह पाठविलें होतें त्या प्रसंगात तुम्ही (हनुमत गौडा) त्याच्या (मु इ) समक्ष मासूर तर्फेत आपल्या लोकांसह सीवाच्या लोकांशीं खूप लढाई दिली व त्यांचा मोड केला' अशी हकीकत नमूद केली आहे यांतही वरील दोन फर्मानांत आलेला मुहम्मद इख्लासखान उल्लिखित आहे, हरामखोर सीवा पण आहे आणि फर्मानाची तारीखही पहिल्या दोन फर्मानानंतर अडीच सवा दोन महिन्यांनीं आहे तेव्हां हेंही वरील स्वारीलाच उद्देशून असलें पाहिजे मासूर हें गाव म्हैसूर संस्थानच्या शिमोगा जिल्ह्या पैकीं शिकारपूर तालुका व धारवाड जिल्ह्यापैकीं हिरेकेरूर अथवा कोड तालुका यांच्या सरहद्दीवर असून धारवाड गॅझिटियरमध्यें त्याजविषयीं थोडी माहिती आहे अगदी त्या या फर्मानामुळें येवढें निश्चित होतें कीं, शिवाजीचे लोक धारवाड जिल्ह्याच्या अगदीं दक्षिण टोकापर्यंत गेले होते, पण तेथें म्हणजे मासूरच्या आसपास त्यांचा पराजय झाला तसेंच ही स्वारी नेमकी केव्हां सुरू झाली तें समजत नसलें तरी मुहम्मद आदिलशाह आसन्नमरण असतां ही चालू होती व त्याच्या मरणानंतर दोन महिन्यांनीं तिजमधील एक भाग संपला असें दिसतें या वेळीं स्वत शिवाजी व त्याचे लोक आणखी कोठें कोठें धुमाकूळ घालीत होते हें समजण्यास साधन नाहीं. शिवापूर शकावलींत श १५७८ आश्विन वद्य १ आणि माघ शुद्ध ६ या दोन दिव-सांचे व शिवाजीच्या हालचाली सांगणारे उल्लेख आहेत,[2] पण मधील काळाचे नाहींत

१ श. १५७८ माघ शुद्ध ७,इ १६५७जानेवारी५ २ शिचप्र पृ ५०, ५५

आणि ही स्वारी नेमकी त्या काळांतच पडते. जेधे शकावलीचीही तीच गत आहे.[1] इतर शकावलींतही ही माहिती आलेली नाहीं. विशेषतः शिवभारतांत शिवाजीच्या या हालचालीचा उल्लेख नसावा हें आश्चर्य होय. अथवा आश्चर्य कसलें ! ज्या कारणानें आलमगीरनाम्यासारख्या ग्रंथांत शायिस्तेखानावर शिवाजीनें घातलेल्या छाप्याचें अथवा शिवाजीनें केलेल्या सुरतेच्या लुटीचें वृत्त गळलें, त्याच कारणानें शिवाजीच्या या स्वारीचें वर्णन शिवभारतांत व इतरत्रही गाळलें गेलें असेल. परमानंदाला वाटलें असावें कीं, आपण तर 'यशांसि शिवराजस्य श्रोतव्यानि' असें श्रोत्या ब्राह्मणांना सांगून बसलों[2] तेव्हां आतां शिवराजाच्या अयशाचें वर्णन कसें करावें ! किंवा मुसलमानी दरबारी वाकेनिवीस बादशाहाच्या अपयशाची नोंद करणें त्याचे क्रोधाच्या भयानें टाळीत. तसेंच येथेंही झालें असेल

ही स्वारी येवढ्यावरच थांबली कीं नाहीं याविषयीं शंका येते. शिवाजीची कटकट अजिबात बंद पडली नसावी. कारण गदग देसायांकडील हि १०६९ जवळ १९ वें फर्मान पुढें छापलें आहे.[3] त्यांत अफ्जलखानास मोठी फौज व कोठली तरी सुभेदारी देऊन पाठविल्याचें सांगून गदगच्या देसायांना त्यास आपल्या जमावासह मदत करण्यास आज्ञापिलें आहे. हें फर्मान ज्यागजागीं फाटून मजकूर नाहींसा झाल्यामुळें अफ्जलखानास कुठें, कोणत्या स्वारीवर पाठविलें तें समजत नाहीं, पण बहुधा शिवाजीच्या हालचालींना पायबंद घालण्यासाठींच त्याची योजना झाली असावी. श. १५८० व १५८१ या आरंभ सालांतही शिवाजीनें तेरदाळ परगण्यांत कांहीं गडबड उडविली होती, मात्र तीत त्यास माघार घ्यावी लागली असें दिसतें. पण तो विषय प्रस्तुत टाचणाच्या कक्षेबाहेरचा आहे. मुहम्मद आदिलशाहाचें दुखणें विकोपास जाणें व राज्याचा पुढील वारस कोण हा प्रश्न उत्पन्न होऊन तशांतच औरंगजेबाची विजापूरवर स्वारी या बाबींनीं विजापुरास जो गोंधळ उडाला त्याचा पुरेपूर फायदा घेण्याचें शिवाजीनें ठरविलें होतें असें वाटतें. यामुळें श. १५७८ मध्यें त्यानें यन्याच प्रकरणांना हात घातला. पैकीं चंद्रराव प्रकरणांत यश मिळालें, तर कर्नाटकांतील स्वारी कांहींशी अंगलट आली.

१९

या वेळीं विजापूरच्या राज्यांत चाकरीची (आणीबाणीची) वेळ येण्यास कारण काय झालें तें नीट समजत नाहीं. मोगलांची स्वारी होणार हें या वेळीं निश्चितपणें माहीत झालें होतें; पण ती प्रत्यक्ष सुरु झाली नव्हती आणि तिचें क्षेत्र विजापूरपासून फार दूर उत्तरेस होतें.

२०

हें धाडण्याचें कारण बहुधा शिवाजी व अफ्जलखान यांचा संघर्ष असावें.

१ शिवप्र पृ. १८. २ शिभा अ. १।२३. ३ लें. ७९

२१

गुत्तलच्या थेट पूर्वेस सुमारें दहा मैलांवर व तुंगभद्रेच्या पलीकडे होळल गांव आहे, पण येथें कोणाची सरहद्द होती तें समजत नाहीं. कदाचित् नेहमीं उठावणी करून विजापूरकरांस त्रास देणाऱ्या हरपनहळ्ळीचे नायकाच्या प्रदेशाची सरहद्द येथें विवक्षित असणें शक्य आहे.

२२

यांत शर्झाखान तोरगळ व मलनाड याच्या स्वारीवर नेमल्याचें सांगितलें आहे. तारीखे अलीमध्यें पादशाह ता. १ शाबान सन १०७२ मध्यें मलनुलच्या स्वारीवर निघाल्याचें सांगितलें आहे.[१] तत्पूर्वी बरेच दिवस शर्झाखान मलनाडच्या स्वारीवर होता. तेव्हां तारीखे अलीच्या हिशेबानें ही स्वारी निदान हि. १०७२ च्या प्रारंभास सुरू झाली असली पाहिजे. पण बुसातमध्यें या प्रसंगाची तारीख १०७३ शाबान १ अशी दिली आहे.[२] मला वाटतें दोन्ही तारखा चुकल्या असून खरी तारीख या फर्मानाच्या तारखेनंतर केव्हां तरी असली पाहिजे.

२३

क्र. २२ च्या फर्मानांत हनुमत गौडास शर्झाखानाच्या मदतीस जाण्याबद्दल हुकूम असून यांत तो पादशाही स्वारीत मरण पावल्याचें सांगितलें आहे. तेव्हां तो बहुधा मलनाडवरील स्वारींत मेला असावा.

२४

एकविसाव्या फर्मानांत शत्रूच्या सरहद्दीचा प्रश्न आला असून त्यावरील टीपेंत मी कदाचित् हरपनहळ्ळीकरांची सरहद्द तेथें विवक्षित असावी असें सुच-विलें आहे, तें या फर्मानामुळें दृढ होतें. यांत हरपनहळ्ळीचा नायक व विजापूरकर यांच्या रेटारेटीचा स्पष्ट उल्लेख आहे. एकविसाव्या लेखांतील होळल हडगलीपासून जवळच आहे.

२५

या फर्मानांत आलेले हमीदशाह व सय्यिद् मख्दूम हे शर्झाखानाचे मुलगे असल्याची माहिती नवीच आहे. या फर्मानांत त्यांची कोणत्या कामावर खास नेमणूक झाली होती हें स्पष्ट केलें नसल्यानें मोठीच हानी झाली आहे.

२६

याचे शिक्यांत خان جہان بہادر ظفر جنگ کوکلتاش سپہ سالار بادشاہ عالمگیر غازی असा मजकूर असल्यानें हा हुकूम खान जहान बहादुराचा आहे हें उघड दिसतें. अब्दुल-करीम बहलोलखान यानें मवासमानास कैद व ठार करून सर्व अधिकार बळकाविल्यावर मो व दुगनी सरदार यांमध्यें जाहन जाहन बिघाड येऊं लागले. शेवटीं [हि १०८७] मोहरम १६ या तारखेस[३] दुगनी

१ हस्तलिखित पृ. १४६. २ पृ. ३६१. ३ इ. स. १५६८ फेब्रुवारी २, इ. १५७६ मार्च २१.

सरदार सय्यिद मख्दूम शर्झासान व अब्दुल-करीम यांमध्यें चकमक उडाली. नं शर्झासान बहादुरखानास खन्दलापूर येथें भेटला. दोघांनीं मिळून अब्दुल-करी पूर्वीप्रमाणें एक सरदार म्हणून रहावें; पण बादशाहीचा कारभार दक्षिणी लोक पाहावा असें घडवून आणण्याचें ठरविलें. त्याप्रमाणें बहादुरखानानें ना. रबिलावल रोजीं[1] कुत्युद्दीनखान व इस्लामखान रूमी यांस विजापूरवर चा जाण्यास सांगितलें. त्याप्रमाणें ते गेले; पण अब्दुल-करीमनें अलियाबादेनज लढाई देऊन इस्लामखानास ठार व कुत्युद्दीनखानास पराजित केलें. बुसमध्यें अ माहिती आली आहे[2]. या चकमकीनंतर सुमारें पावणे चि महिन्यांनीं हा का लिहिला. तेव्हां अजूनही बहादुरखानाचा विजापूरवर हल्ला करण्याचा विचार है असें दिसतें. मोगली साधनांत यापेक्षां अधिक माहिती नाहीं. पण इस्लामखान मृत्यूची तारीख मासिरे आलमगीरीच्या कलकत्ता प्रतींत ११ रबिलाखर[3] व आ प्रतींत १५ रबिलावल[4] अशी दिली आहे. अब्दुल-करीमनें सिकंदर आदिलशाह कैदेंत टाकल्याचा उल्लेख मात्र कोठेंच नाहीं.

३०

या फर्मानाचा आरंभाचा भाग नाहींसा झाल्यानें यांत कोणता मथाय उ मिळा होता हें समजण्यास मार्ग नाहीं.

३१

माआसमध्यें ता. ६ व १५ (आपा प्रत ११) जिल्हेज हि. १०९७ यांच्य दरम्यान[5] कासिमखानाची धरुरापट्टण नर्फेवर आणि शेख चांदची नेथल्या किल्ले दारीवर नेमणूक झाल्याचें सांगितलें आहे[6]. या कागदाच्या वेळीं कासिमखा आपल्याच जागीं असून शेख चांदच्या जागीं गाजी बेग आलेला दिसतो. य पत्रांतील कानडी मजकुरात बादशाही सैन्यासह कूच करून बाळापूरच्या प्रदेशांत जाण्याविषयीं उल्लेख आला आहे, पण त्याचा हेतू नीट ध्यानात येत नाहीं.

३२

पत्राच्या स्वरूपावरून मागील पत्रांतील कासिमखानच येथें उल्लेखित आहे असें वाटतें. पण माआसमधील उल्लेखावरून कासिमखान औरंगजेबाच्या ४७ व्य जुलूसमध्यें निवर्तत होता असें दिसतें[7]. येथें तर त्यास मरहूम म्हटलें आहे. तेव्हां हा कासिमखान भिन्न तरी असेल किंवा हा लेख व माआसांतील उल्लेख यांमध्यें कांहीं गफलत असेल.

३३

यावर शिक्का किंवा तुघा कांहींच नाहीं. यामुळें हा कागद कोणाकडून व केव्हां सुटला हें निश्चयानें कांहींच सांगतां येत नाहीं. मी हा शाहआलम बहादुराचा आहे असें धरून तारीख घातली आहे.

---

१ ज्येष्ठ वद्य ३०; जून २. २ पृ. ४५०-५१. ३ पृ. १५१.
४ औरंगजेबनामा २-६२. ५ श. १६०८ कार्तिक शुद्ध ८ व वद्य २; इ. १६८६ आक्टोबर १४ व २३. ६ पृ. २८३ ७ पृ. ४७०.

३४, ३५

हीं फर्मानें फार जुनीं आहेत येवढ्यासाठींच प्रसिद्ध केलीं आहेत.

३६

हें व अशाच प्रकारचीं कांहीं फर्मानें येथें प्रसिद्ध करण्याचें कारण म्हणजे तीं राज्यकारभारांतील वेतन विषयाची माहिती देतात हें होय. पगार नाण्यांत ठरवेला असला तरी तो नोकर असेल तेथें किंवा महिन्याच्या महिन्यास न मिळतां एक किंवा अधिक गांवांच्या सरकारी उत्पन्नांतून अर्थात् वसुलीच्या दिवसांत मिळे असें दिसतें. विशिष्ट नोकर कोणत्या हुजूर सर्नांत, कोणाकडे, कामावर ठेवला, त्यास काय पगार ठरविला, कोणाची पगाराची वांटणी काढून या मनुष्यास दिली असल्यास, ती कां व कोणाकडून काढली हा तपशीलही अशा कागदांत दिलेला आढळतो.

३८, ३९, ४१

या तीन फर्मानांत अफरादांचे मुख्य म्हणून तीन निरनिराळे इसम निर्देशिले आहेत. तिघांचीही नेमणूक सु. १०१३ पासूनच झाली आहे. सरनोबत व सरे सरनौबत अधिकाराप्रमाणें सरे अफराद व सर सरे अफराद असे अधिकारी असावे.

४६, ४७, ४९, ५१, ५१,

हीं पांच फर्मानें कारभारांतील पगार विषयाला उद्देशून आहेत. त्यांचा अर्थ सामान्यतः वर आलेल्या अनेक फर्मानांप्रमाणें आहे, पण तो सुस्पष्ट करतां येत नाहीं. म्हणून फक्त पाठच द्यावा लागला आहे.

५२ मध्यें 'दर मस्लिहत कन्दनूल व नूअ वन्ती' असा प्रयोग आला आहे. तेव्हां कन्दनूल व वन्ती या दोन ठिकाणीं आदिलशाही स्वारी चालू होती असें दिसतें.

५३

हें व क्र. ५६ यांवर २ ऱ्या इब्राहीम आदिलशाहाचा पुढील मजकुराचा ठसा आहे. ابوالمظفر ابراهيم عادلشاه حلد ملكه تد. ابدا

५५

या फर्मानांत उल्लेखिलेल्या कन्दनोलच्या मसलतीची अधिक माहिती अद्याप इतिहास कोठें उपलब्ध झालेली नाहीं. ५२ मध्यें तिचा फक्त उल्लेख आहे. कन्दनोल हें कर्नूलचें जुनें अपभ्रष्ट नांव असावें. शुद्ध व इ. स. च्या १६ व्या शतकांतील नांव कन्दनवोलु होतें असें दिसतें.[1] इकन जुबीमध्यें हि. १०३० मध्यें कर्नूल जिंकल्याचें नमूद आहे. तो या स्वारीचाच परिणाम असावा.

---

१ इन्स्क्रिप्शन्स ऑफ दि मद्रास प्रेसिडेन्सी पृ. ९९६ क्र. ५०१

५६

२७ रबिलासरला श. १५४२ ची माघ वद्य चतुर्दशी येते. अर्थात् येथें सौर वर्षप्रतिपदेस उद्देशूनच नौरोझ शब्द वापरला आहे. इंग्रजी तारीख ११ मार्च १६२१ ही आहे.

६३

या फर्मानांत उल्लेखिलेल्या मसलतीचा निश्चयात्मक तपशील समजण्यास साधन नाहीं. मलिकंबरनें मरणापूर्वी थोडे दिवस विजापुरी प्रदेशावर स्वारी केली होती तिला उद्देशून हा उल्लेख असेल काय !

६७

या फर्मानांत उल्लेखिलेल्या मसलतीचाही तपशील समजण्यास साधन नाहीं.

६९

या फर्मानाची तारीख हि. १०४२ मोहरम १५ (श. १५५४ श्रावण वद्य २, इ. १६३२ जुलै २७) आहे. यांत मीर अली रजा याजकडे असलेला गदग परगण्यातील सर्व गांवांचा मोकासा दूर करून तो शहाजी भोसल्याचा फर्जंद संभाजी याम दिला असल्याचें सांगितलें आहे. मीर अली रजा कित्ती तरी दिवस धंकापूर मामल्याचा हवालदार होता. तो या सुमारास मेला असेल म्हणून किंवा इतर कांहीं कारणानें त्याजकडून हीं गांवें दूर झालीं असावीं. पण मुख्य मुद्दा संभाजी व त्याजबरोबर शहाजी यांसंबंधीं आहे. संभाजी या वेळीं स्वतंत्र कर्तृत्व दाखवील इतका मोठा असेल काय ! फर्मानाच्या पाठीवर दोन मोठे सूचक वाक्यखंड आहेत ते असे–' शहाजीस मोकासा दिल्हे या फर्मान ' ' देहाये पा गदग हा (इस्तिकामत) सवजी भोसला'. यावरून उघड होतें कीं, फर्मानांत जरी संभाजीस मोकासा दिल्याचें लिहिलें आहे तरी तो वस्तुतः शहाजीसच दिलेला होता. या फर्मानाच्या मितीनंतर एका महिन्यांतच शहाजीनें निजामशाही उभारल्याचें जाहीर केलें. अर्थात् फर्मानाचे वेळीं शहाजी त्याच उद्योगांत गढून गेला असला पाहिजे पण याच वेळीं स्वतःच्या उद्योगांत यश मिळेल कीं नाहीं, याविषयीं त्याला शंका येऊन त्यानें आदिलशाहीशीं पक्के सूत्र बांधून ठेवण्याचा प्रयत्न केला असावा. या प्रयत्नाचा एक भाग म्हणून त्यानें आपल्या मुलाच्या नांवानें विजापुराशीं नातें जोडून ठेविलें

७२

श. १५६१ च्या या फर्मानांत लष्करास धान्य व इतर जिन्नस पुरविण्याबद्दल व्यवस्था केली आहे. लश्कर कोठें चाललें होतें हें समजण्यास यांत साधन नसलें तरी बहुधा कर्नाटकावरील स्वारी येथें विवक्षित असावी.

७६, ७७

अनुक्रमें १८ व १९ यांच्या टीपा पहाव्या.

७९

अफजलखानास फौजेसह कोठें पाठविलें तें या फर्मानांत सांगितलें होतें; पण फर्मान फाटल्यामुळें तो मजकूर नाहींसा झाला आहे. इतर आलेल्या माहितीचाही उपयोग होण्यासारखा नाही. उ. औरंगझेबानें श. १५७८।७९ च्या उत्तरार्ध-पूर्वार्धांत बेदर व कल्याणी जिंके घेण्याचे जे यशस्वी प्रयत्न केले त्यास विरोध करण्यासाठीं अफजलखानास पाठविलें होतें, पण या फर्मानाच्या कालाचे सुमारास तें प्रकरण संपून सुमारें सहा महिने झाले होते. तेव्हां त्याचा येथें कांहीं संबंध दिसत नाहीं.

८५

या फर्मानाच्या पाठीवर महंमुदखानाच्या मध्यस्थीनें हें झाल्याचें सांगितलें असून त्याचे मागें अलकाबांची एक मोठी मालिका आहे. तिजसाठीं पहा मुधोळच्या घोरपडे घराण्याचा इतिहास परिशिष्ट अ. पृ. ५३. या मजकुराच्या उजव्या अंगास एक लंबवर्तुळी अस्पष्ट शिक्काही आहे.

८६–८८

हीं तिन्ही फर्मानें एकाच विषयाला उद्देशून असून त्यांचा कालही जवळ जवळ एकच आहे. यांत जमशीदखान व खुद्द चिमणाजी सरदेशमुख यांच्या शिफारशीवरून सिकंदर आदिलशाहानें गदगचा देसाई श्रीनिवास वेंकटाद्री यास ५०० स्वारांची सिजारत (सरदारी) दिल्याचें नमूद आहे. देसाई वास्तविक पाहिलें तर मुख्यतः मुलकी अधिकारी. त्यास आवर्जून सरदारी देण्याचें कारण काय याचा तपास केला पाहिजे. आम्हां म्हणतो कीं, जानेवारी १६८५ च्या शेवटीं मुअज्जमनें गदग वगैरे ठिकाणें हस्तगत केलीं[1] अर्थात् गदगचे देसायांना एक तर मोंगलाचें अंकीत व्हावयास पाहिजे होतें किंवा आपल्या वतनावर पाणी सोडून आदिलशाही करीत राहावयास पाहिजे होतें. त्यानें उत्तरोत्तर कडे रहावें यासाठीं वरील दोन फर्मानांचें प्रयोजन दिसतें.

९१, ९२

श. १५८३ च्या दक्षिण्यात्रारंभानंतरच शिवाजीनें बहुतेक तळकोंकण पादाक्रांत केलें; यामुळें तळकोंकणच्या दक्षिणेस असलेल्या विजापुरी मुलखास शिवाजीच्या स्वाऱ्यांचा कसा त्रास होऊं लागला हें या दोन फर्मानांत दिसतें. ९१ व्या फर्मानांत

[1] हिस्टॉरिकल मिसेलनी पृ १८२ व टीप १०, पृ. ११८; शि. प. सा. ६११.

आलेला गनाचा मुनाजीक मधू हा शिवाजीचा मनुष्य असला पाहिजे हें उघड आहे; पण धाधाजी शाम...पंडित सुभेदार तरफेवरचा हा शिवाजीकडचा असेलसें वाटत नाहीं. या वेळीं शिवाजीचा तरफेवरचा सुभेदार पिलाजी नीळकंठराव होता.[1] विशेषतः धाधाजी शाम...ला पंडित, मजालिसी, सुभेदार या उपाधि लाविल्यामुळें तो शत्रु पक्षाकडील संभवत नाहीं.

९४

औरंगजेबाचे मरणानंतर त्याचे मुलगे बहादुरशाह व कामबक्ष यांमधील विग्रह वाढून पहिला उत्तरेकडून दुसऱ्यावर चालून आला. कामबक्ष मागें हटत हटत जुलूस १ च्या शव्वाल महिन्याच्या अखेरीस हैदराबादेपासून २॥ मजलीवर आला होता. त्यापूर्वी जमादिलाखरच्या आरंभीं तो बऱ्हाणपूरला होता.[2] आणि या पत्रावरून तर रजब १९ च्या पूर्वीच कांहीं दिवस तरी कामबक्ष हैदराबादच्या बाजूस असावा असें दिसतें. तेव्हां हें पत्र व मुन्तखब यांचा मेळ कसा घालावयाचा !

९५

या कागदावर शिक्का नाहीं व जुलूस कोणाचा हेंही निर्दिष्ट नाहीं. यामुळें या कागदाचा ज्यास्त विचार करणें अशक्य आहे.

---

१ शिवकालीन पत्रसारसंग्रह ८५७, ८७१. २ मुन्तखबुल्लुबाब पृ. ६१९, ६१८; इलियट डौसनच्या ७ व्या भागांत या हकीकतीचा सारांश देतांना ती मुन्तखबप्रमाणें दुसऱ्या जुलूसमध्येंच घातला आहे; पण मुन्तखबमध्यें शव्वाल महिना पहिल्या जुलूसचा सांगितला असतां तेवढा उल्लेख इलियट डौसनमध्यें गळला. यामुळें इंग्रजीवर विसंबणारा मनुष्य ही हकीकत दुसऱ्या जुलूसमध्यें झाल्याचें धरील व त्याचा घोटाळा उडेल. मी वरील सर्व विचार करून या लेखांतील १९ रबिलाखर ही तारीख शाहआलम बहादुरशाहाच्या पहिल्या जुलूसमधील धरली आहे. दुसऱ्या जुलूसमधील या तारखेस कामबक्ष प्रकरणाचा निकाल लागून गेला होता.

६ आदिलशाही शिक्के

गेल्या सुमारें दहा वर्षांत अदमासें एक हजार आदिलशाही फर्मानें माझ्या पाहण्यांत आलीं त्यांत कांहीं बनावटही आढळलीं कित्येक फाटलीं होतीं व कालनिर्देश नाहींसे झाले होते पण त्या सर्वांचें सम्यक्ज्ञान होण्यास शिक्क्यांची फार मदत झाली इतरांनाही अशीच मदत व्हावी म्हणून मला आढळलेले आदिलशाही शिक्के पुढें देत आहे

या शिक्क्यांचे चार प्रकार करतां येतात (१) फर्मानांचे आरंभीं उठविलेले बादशाही शिक्के, (२) फर्मानाच्या शेवटीं उठविलेले प्रधानांचे शिक्के, (३) फर्मानाच्या शेवटीं उठविलेल्या मोहरा, (४) फर्मानाच्या पाठीवर उठविलेले निरनिराळ्या लोकांचे शिक्के पैकीं दुसऱ्या दोन प्रकारांतील शिक्के लावणें हें अतिशय जिकिरीचें आहे तेव्हां त्याविषयीं येथें कांहीं एक न लिहितां फक्त पहिल्या दोन प्रकारांसंबंधींच विचार करणार आहे

बादशाही शिक्के प्राय स्पष्ट उठलेले आढळतात तेव्हां त्यांचें वाचन प्रयास न पडतां होऊं शकलें पण प्रधानांचे शिक्के प्राय स्पष्ट नसतात आणि मजकुरावर किंवा दुसऱ्या शिक्क्यांवर अर्धवट उठलेले असतात यामुळें कांहीं शिक्क्यांचें समाधानकारक वाचन २५।३० प्रती म रकाइनें अभ्यासूनही देतां आलें नाहीं, पण त्यांचा आकार, व्यास, लागला तेवढा मजकूर, काल, हा तपशील दिला असल्यानें शिक्का ओळखण्यास अडचण पडणार नाहीं

फर्मानाच्या समाप्तींतील मजकूर व खालचे शिक्के यांच्या संबंधाविषयीं येवढेंच म्हणतां येईल कीं, ज्याच्या माहितीनें फर्मान निघालें त्याचा शिक्का बहुधा उठविलेला आढळतो पण कांहीं फर्मानांवर ज्याच्या माहितीनें तें सुटलें त्याचें नांव नमूद असूनही त्याचा शिक्का मात्र नाहीं प्रधानांच्या शिक्क्यांविषयीं असें सामान्य विधान करण्यास हरकत नाहीं कीं ते बहुधा राजकीयेतर फर्मानांवर उठविले जात

अबुल-हसन

(१) अष्टकोन १¾″

نكار ملك شاه جهان محمد شاه

ابوالحسن ورد از بندهاے دولت حرّہ ۱۰۹۳

अबुल-हसन हा मुहम्मद व दुसरा अली यांच्या आदिलशाहाच्या कारकिर्दींत एक प्रसिद्ध व्यक्ति होती ऐकासा ११७५ (हि. १०६५ रजब ११) हें फर्मान याच्या माहितीनें सुटलें आहे शेख अबुल-हसन नामक एका इसमानें विजापूरच्या इतिहासावर एक ग्रंथ लिहिला आहे तो हाच असेल काय ?

हि १०६८ रबि ३ (ऐकासा ११७८) । हि. १०७० रमजान १४ (ऐकासा ११८३)

अली आदिल १ ला

(१) नमूना नंबर २४

لا فتح الله على لا سيف الله ذو الفقار
اسد الله الغالب على اس ابی طالب

हा शिक्का मला मुधोळचे राजघराणें[1] घोरपडे यांजकडील आणि सातारा व विजापूर येथील म्यूझियमें यांतील फर्मानांवर[2] पहावयास सांपडला यांचे काळ अनुक्रमें हि. ९७२।१५६४–६५, मु ९७३।१५६४–६५ व हि. ९७४।१५६६–६७ असल्यानें हीं तीनही फर्मानें पहिल्या अली आदिलशाहाच्या कारकिर्दींत पडतात. अली आदिलशाहाचा खून झाल्यावर दुसरा इब्राहीम गादीवर बसला. पण तो लहान असल्यामुळें सर्व अधिकार किश्वरखान नांवाच्या प्रधानानें बळकाविला त्याची सत्ता दुःसह झाल्यामुळें बादशाहासह इतरांनीं त्यास विजापुराहून पळ काढावयास लाविलें, पण बादशाही शिक्काही त्याजबरोबर गेल्यामुळें राजपत्रावर कोणता शिक्का उठवावा असा प्रश्न पडला. तेव्हां रफीउद्दीन शिराझीनें सांगितलें कीं, اسد الله الغالب علی اس ابے طالب हा मजकूर असलेला शिक्का खून झालेल्या बादशाहाच्या बोटावर असे तो शिक्का फर्मानांवर उठविला जाई व तो आज सांनिध्यांत आहे, तोच शिक्का मुद्रित करावा तेव्हां तोच शिक्का कांहीं काळ चालू राहिला, पुढें किश्वरखानाचा खून झाल्यावर त्याच्या गुलामानें त्याजवळचा शिक्का विजापुरास आणला तेव्हां पुन्हा जुना शिक्का मुद्रित झाला असें बुसमध्यें सांगितलें आहे[3] किश्वरखानानंतरचा विजापुरी प्रधान इख्लासखान यास हि. ९९२ मध्यें पदच्युत केलें गेलें अर्थात् त्यापूर्वी केव्हां तरी वरील हकीकत घडली असली पाहिजे.

मी २ ऱ्या इब्राहीम आदिलशाहाचीं फर्मानें पाहिलीं तीं सर्व हि. ९९१ सफर २४ च्या पुढचीं असून त्यांवर केवळ नाद अलीचा शिक्का आढळला उपर्युक्त शिक्का असलेलें इब्राहीमचें फर्मान मी अद्याप पाहिलें नाहीं. पण मला येथें हें लक्षांत आणून द्यावयाचें आहे कीं, बुसमध्यें चर्चिलेल्या शिक्क्यांतील मजकूर उद्धृत करतांना अर्धा भाग निष्काळजीपणानें गाळला आहे.

पहिल्या अली आदिलशाहाच्या हि ९७७ च्या फर्मानांवर नाद अलीचा शिक्का आहे हेंही येथें नमूद करतों[4]

---

१ मुधोळच्या घोरपडे राजघराण्याचा इतिहास परिशिष्ट अ पृ २८
२ अप्रसिद्ध. ३ फार्सी प्रत पृ १६९. ४ ऐकासा २।१७

अली आदिल २ रा

दुसऱ्या अली आदिलशाहाच्या अगदीं आरंभींच्या फर्मानांवर मात्र अलीचा शिक्का असून नंतर क्रमानें पुढील चार शिक्के वापरण्यांत आलेले आढळतात.

(३) चहुदळी पिंपळपान ४″ × २३/४″

یا علی مدد

مہر شاہے زد ز مہر مرتضی بر مہر و ماہ

خسرو عادل علے بعد از محمد بادشاہ ۱۰۶۸

हि. १०६८ रसर १ (ऐकासा ३।७८) हि. १०७० जवल २७ (ऐकासा २।११,
हि.१०६९ रसर १९ (ऐकासा १।२३) हि. १०७० रजब ७ (ऐकासा २।११)
हि.१०७० जवल २ (शिचसा ४।६८८) हि.१०७० रमजान १४ (ऐकासा १।२३)

(४) पिंपळपान १७/८ × २१५/१६″

یا علی مدد

از تولاے علی زد سکہ بر خورشید و ماہ

شاہ دین پرور علے بعد از محمد پادشاہ ۱۰۶۷(؟).

हा शिक्का फक्त एका फर्मानावर आढळला

हि. १०६८ जवल १९ (ऐकासा ३।७९)

(५) वर्तुळ २१/२″

بر فرمان سکہ شاہے زد بتائید الہ

بندہ حیدر علی ابن محمد پادشاہ

हि. १०७१ रजब ५ (ऐकासा १।२४) हि १०७३ जवल १५ (ऐकासा२।१२)
हि.१०७१ जिल्काद् १७ (ऐकासा३।८१) हि. १०७४ मोहरम ८ (ऐकासा १।२७)
हि.१०७१ जिल्हेज २३ (ऐकासा१।२५) हि.१०७५रजबशेवट(ऐकासा१।२८-२९)
हि. १०७२ सफर (ओटव) हि. १०७६ रसर २५ (ऐकासा३।८२)
हि. १०७२ जवल ७ (ओटव) हि. १०७८ रसर ११ (आपटे)
हि.१०७२ रजब ५ (ऐकासा१।२६)

(६) वर्तुळ २१/२″

مرید لطف شاہ علی پادشاہ

ابن غازے سلطان محمد شاہ

हि. १०८१ सफर ३, १७, २० (आपटे)	हि. १०८२ मोहरम २० (आपटे)
हि. १०८१ शाबान ७ (ऐकासा ३।२५)	हि. १०८२ रमजान १७ (आपटे)
हि. १०८१ जिल्हेज १९ (आपटे)	हि. १०८३ रजब २१ (आपटे)

आका खुसंव

हा शिक्का मला फक्त एका फर्मानावरच आढळला. आका खुसंव कोणत्या अधिकारावर होता हें समजत नाहीं.

(७) लंबवर्तुळ १½″ × ⅞″

بندهٔ درگاه الٰہی محمد عادلشاہ آقا خسرو سلم ۱۰۵۰

हि. १०६२ मोहरम १३ (ऐकासा १।२२)

इख्लासखान

(८) षड्दलमध्य वर्तुळ ⅞″

षड्दलांतः اخلاصخان عادلشاہ

समासांत رساند بحلق خدا ... مند ہر دو سرائے

इख्लासखान ही पदवी आहे. पुढें मुहम्मद, युसुफ व रेहान असे तीन इख्लासखान पदवी धारण करणारे येणार आहेत. याचें नांव काय होतें हें शिक्का पूर्ण न लागल्यानें समजत नाहीं. इब्राहीम आदिलशाहाच्या कारकिर्दीतील हि. १००९ रमजान १२ या तारखेपासून हि. १०३३ रमजान १३ या तारखेपर्यंतच्या मी पाहिलेल्या प्रत्येक फर्मानावर याचा शिक्का आढळला.

खानभाई

(९) वर्तुळ १″

در(ا) سلطان محمد عادلشاہ کوش دادار

بکار فلک چو مشغول شد نواب خانہائے

हा शिक्का मला नीट लागलेला नाहीं, पण तो नवाब खानभाई याचा आहे हें निश्चित. कारण हा शिक्का असलेल्या कांहीं फर्मानावर برسلم درسالم किंवा کمترین بندگان درگاه شاهلشاہ نواب خان بہائے بندهٔ درگاه شاہ نواب خان بہائے असा मजकूर लिहिलेला आढळतो

हि. १०४५ शाबान १२ (ऐफासा ११६) हि. १०४६ रबर ६ (पोतदार)
हि. १०४५ रमजान १५, १६ (पोतदार) हि. १०४६ जवल १,६,१०,२५(पो.)
हि. १०४६ मोहरम ७ (") हि. १०४६ रबी किंवा जुमाद (पो) ५
हि. १०४६ सफर २६ (") हि. १०४६ शाबान १२ (")

ख्वाजा कमाल

(१०) पिंपळपान $1\frac{1}{2}$" × $\frac{7}{8}$"

العاجز ناظم الاوامر والنواهی
اول العباد خواجہ کمال عاد اشاهی

हा कोण होता तें समजत नाहीं.

हि. १०४८ जखर १५ (ऐफासा३।७१) हि. १०५० रबल १२ (ऐफासा१।७१)
हि. १०४८ शाबान २४(ऐफासा१।४४)

गाझी साहिब झमान

(११) वर्तुलमध्य द्वादशकोन $1\frac{3}{4}$"

वर्तुळांत: غازی صاحب زمان بندہ محمد سلطان

समासांत:... روز جہان سنہ ۱۰۶۲ کرو ا... ن خام جود خان

हा शिक्का मला फक्त एकाच फर्मानावर (हि. १०६२ मोहरम १३ ऐफासा १।२२) आढळला. शिक्का धारण करणाराचें नांव नीट लागलेलें नाहीं. यामुळें त्याच्या पदवीनें त्यास उल्लेखिलें आहे.

दियानतुल्मुल्क

(१२) वर्तुळ १"

از داد دیانت پادشاه ملک جناب
داد دیانت الملوک مرا فرحت خطاب

विजापूरच्या उमरावात याचें निश्चित स्थान कोणतें हें ठाऊक नाहीं, पण ऐफासा ३।५३ व ३।५६ हीं फर्मानें अनुक्रमें अमीर जुम्ले व सर मजिलस हे अधिकार असणाऱ्या दियानतुल्मुल्कच्या माहितीनें सुटलीं असून ऐफासा ३।४९-६७ या सर्व कागदांवर हा शिक्का उठविलेला आहे.

दौलतखान

हा शिक्का मला नीट लागलेला नाहीं पण त्यांत वरील नांव आहे हें निश्चित.

(१३) लंबवर्तुळ $1\frac{3}{16}$" × $1\frac{3}{4}$"

المتوکل علی الله الملک المنان
اقل العباد فورس دولتخان

ऐ. फा. सा. सं. ३-१४.

हि. १०४० रबर ७ (ओग्व)	हि १०४३ रसर २५ (ओग्व)
हि १०४१ रबल १५ (ऐकासा ३।६८)	हि. १०४४ मोहरम २६ (पोतदार)

नाद अली

(६४) वर्तुळ १५/१६"

نادِ علیا مظہر العجائب تجدہ عوناً لک فی النوائب کل ہم
و غم سینجلی بولایتک یا علی یا علی یا علی

हा एक मुसलमानी मंत्र आहे. इस्माईल व २ रा इब्राहीम यांच्या मी पाहिलेल्या झाडून साऱ्या फर्मानांवर मला हाच शिक्का आढळला. शिवाय मुहम्मद, ग अली व सिकन्दर यांच्या राजवटींतील अगदीं आरंभीं आरंभींच्या फर्मानांवर व १ ल्या अलीच्या कांहीं फर्मानांवर हाच शिक्का उठविलेला आढळून येतो

मजिलसरान

हा मनुष्य कोणत्या अधिकारावर होता हें समजत नाहीं याचा शिक्काही नीट लागला आहे असें म्हणतां येत नाहीं

(६५) वर्तुळ १"

در سجود شاہ شود امر تشاہے
زیر پا سم ام حطاب معلسحاہے

हा शिक्का गदग-देसायांकडील हि १०२७ जिल्काद १० पासून हि १०३५ जसर १३ पर्यंतच्या प्रत्येक फर्मानावर आढळला

मुस्तफाखान

हा मुहम्मद आदिलशाहाच्या कारकिर्दीतील एक प्रसिद्ध मुत्सद्दी व सेनापति होता हा हि. १०५८ जिल्काद ३ रोजीं वारला

(६६) वर्तुळ १"

امیں مصطفی خاں   بندہ محمد سلطان ۱۰۳۷

हि. १०४० रबल (ओग्व)	हि १०४१ रबल १५ (ऐकासा ३।६८)
हि. १०४३ रसर २५ (ओग्व)	हि १०५० जिल्हेज ६ (ऐकासा १।८)
हि. १०४५ शाबान १२ (ऐकासा१।६)	हि. १०५१ जबल ११ (ऐकासा१।९,१०)
हि १०४७ रजब (एकासा ०।७०)	हि १०५१ जबल १७ (ऐकासा३।७४)
हि १०४८ जसर १७ (ऐकासा०।७१)	हि १०५२ सफर ५ (एकासा १।११)
हि १०४८ शाबान ३ (एकासा०।५)	हि. १०५२ जबल १७ (एकासा१।१२)
हि. १०४८ शाबान २४ (ऐकासा१।७४)	हि १०५५ रसर १७ (एकासा १।१४, १५)
हि १०५० रबल १२ (ऐकासा३।७३)	
हि. १०५० जिल्हेज ५ (ऐकासा१।७)	हि. १०५५ रमर १६ (ऐकासा१।६९)

(१७) अष्टकोन १·१"

سکہ خادم درگاہ مصطفی خان
بندہ محمد ابراہیم سلطان

या शिक्क्याची प्रतिकृति सध्या मजपाशीं नाहीं. यामुळें याचीं पुन्हा तपासणी करतां आली नाहीं.

हि. १०४७ रजब १७ (मिरज दुर्ग) हि. १०५२ रजब १४।

(१८) अष्टकोन १$\frac{१}{१६}$"

خطاب بلند ... حامل امین مصطفی خان
دادار رحیمی محمد سلطان

हा शिक्का फक्त एकाच हिजरी १०६२ मोहरम १३ या तारखेच्या फर्मानांत पहावयास मिळाला. यामुळें वाचन समाधानकारक करतां आलें नाहीं.

मुहम्मद आदिल

(१९) वर्तुळ २" व २$\frac{३}{८}$"

شاهنشہ دین محمد ابراہیم
در زیر نگین شاه شد ہفت اقلیم

याच्या मध्यें 'नाद अली' चा मंत्र, त्या भोंवतीं वर दिलेला मजकूर व त्या भोंवतीं किरणमय दुहेरी कडें असतें.

हा एकच शिक्का दोन आकारांत उठविलेला सापडतो. लहान आकाराचा हि. १०५० जिल्हेज ५ (ऐकासा १।७) पासूनच्या पुढील फर्मानांवर आढळतो. तत्पूर्वी नादअलीचा शिक्का उठवीत. हि. १०५९ सफर २७ (ऐकासा ३।१२) नंतर मोठ्या आकाराचा शिक्का उठवूं लागले.

मुहम्मद इख्लासखान

(२०) बहुदळी पिंपळपान १$\frac{३}{८}$" × १$\frac{३}{४}$" आणि १$\frac{३}{४}$" × २$\frac{३}{१६}$"

ہو القادر
خانہزاد علی عادلشاہ محمد اخلاصخان

हा २ ऱ्या अलीचा अगदीं आरंभींचा प्रधान खान मुहम्मद याचा मुलगा होता. यासच शिवाजीनें कर्नाटकांत केलेल्या पहिल्या स्वारीचा प्रतिकार करण्यास पाठविलें होतें (पहा हेंच पुस्तक पृ. ११६ टीप १८)

हि. १०६८ रसर १ (ऐकासा ३।५८) हि. १०७० रमजान १४ (ऐकासा ३।६३)

यूसुफ इख्लासखान

(२१) वतुळ १"

یوسف اخلاصخان   بنده محمد سلطان

हा कोण होता तें ठाऊक नाहीं, पण याचा शिक्का मात्र अनेक फर्मानां वर आढळला

हि. १०४५ रमजान १५ (पोतदार)	हि १०४६ जवल १ (पोतदार)
हि १०४५ रमजान १६ "	हि १०४६ जवल ४ "
हि १०४६ मोहरम ७ "	हि १०४६ जवल २५ "
हि. १०४६ सफर २४ "	हि १०४६ शाबान १२ "
हि. १०४६ रसर ६ "	

रेहान

(२२) एकादशकोन १ ५/१६"

ز دادار سلطان محمد خسرو دنیا و دین

نقش مهر ریحان اخلاصخان عرجان

इख्लासखान पदवी धारण करणाऱ्या रेहानचा हा शिक्का आहे.

हि १०४७ रजब (एफासा ०।७०)	हि १०५२ सफर ५ (ऐफासा१।११)
हि १०५० जिल्हेज ५ (ऐफासा१।७)	हि १०५२ जवल १७ (ऐफासा१।१२)
हि १०५० जिल्हेज ६ (एफासा१।८)	हि १०५५ रसर १५ (ऐफासा१।१४, १५)
हि १०५१ जवल११ (ऐफासा१।९,१०)	
हि १०५१ जवल १७ (एफासा१।७४)	हि १०५५ रसर १६ (ऐफासा१।६९)

शाहनवाझखान

शाहनवाझखान हा पदवी आहे याचें नांव काय होतें हे समजत नाहीं २ या इब्राहीमच्या कारकिर्दीत एक प्रसिद्ध शाहनवाझखान होऊन गेला. तोच हा असेल का नाहीं तें सांगतां येत नाहीं २ ऱ्या इब्राहीमचीं कित्येक फर्मानें शाहनवाझखानाच्या माहितीनें निघालीं आहेत हा व शिक्केकरी एक कीं दोन हेंहीं सांगता येत नाहीं

(२३) वर्तुलमध्य वतुळ १ ५/१६"

समासात در سایه پادشاه عادل مشهور جهان چو اسلام

۱۰۰۸

वर्तुळामध्येः از دولت شه ملک حسام شاه نواز خان شد حطام

००९रमजान १२ (ऐफासा३१३७) हि १०३४ जमर १ (ऐफासा ३१६०)
०११ रमजान ४ (ऐफासा ३१३५) हि १०३५ रसर १४ (ऐफासा ३१६१)
०१३ जिल्हेज ५ (ऐफासा ३१३६) हि १०३५ जवल ५ (ऐफासा ३१६२)
०१८ रमजान २६ (ओरघ) हि १०३५ जमर १३ (ऐफासा ३१६३)
०२०जिल्काद १६ (ऐफासा ३१३७) हि १०४८ जमर १५ (ऐफासा ३१७१)
०३४ रवल ५ (ऐफासा ३१५९) हि १०४८ शाबान २४ (ऐफासा ११४४)

(२४) शाहनवाझखानाचा आणखी एक वाटोळा १½ इंच व्यासाचा शिक्का उपलब्ध आहे. तो अजून चांगला लागला नाही पण त्यांत جہاں شد نواب ... دار خطاب شد ابن خطا .. شد نوار جاں इत्यादि मजकूर आहे

१०२२ रजब ५ (ऐफासा ३१३८) हि १०२५ मोहरम १५ (ऐफासा ३१४४)
१०२३ रवल ७ (एफासा३१३९) हि. १०२६ जमर १५ (एफासा ३१४५)
१०२३ रवल २५ (ऐफासा ३१४०, हि १०२७ जमर २५ (ऐफासा ३१४६)
१०२४ रसर २२ (ऐफासा ३१४१) हि १०२७ शाबान ३ (ऐफासा३१४७)
१०२४जवल २४ (ऐफासा ३१४२) हि १०२७ जिल्काद १० (ऐफासा३१४८)
१०२४ जमर ७ (ऐफासा ३१४३)

सिकंदर आदिल

(२५) वर्तुळ १½"

سلطان سکندر بادرسے ابن عادلشاہ علی

याच्या कारकिर्दीच्या अगदी आरंभी नाद अलीचा शिक्का फर्मानावर सांपडतो. नंतर हा शिक्का उठूं लागतो याचा प्रथम प्रयोग हि. १०८९ साबान २८ तारखेच्या फर्मानावर केलेला दिसतो (पहा मुधोळच्या घोरपडे घराण्याचा इतिहास परिशिष्ट पृ १२६) याचा आणखी एक शिक्का आहे तो असा—

(२६) चौकोन १" × ¾"

مدد یا محی الدین

याचा पहिला उपयोग मला हि १०९५ जमर १९ या तारखेच्या फर्मानावर आढळला

सूची